

NYA TESTAMENTET

MATTEUS

Herodes
den store
börjar regera
37 f Kr

Jesus
födelse
6/5 f Kr

Flykten
till
Egypten
5/4 f Kr

Herodes
den store
dör
4 f Kr

Återkomsten
till
Nasaret
4/3 f Kr

Judeen
blir romersk
provins
6

Jesus
i templet
som tolvåring
6/7

BAKGRUNDSFAKTA

SYFTE:

Att bevisa att Jesus är Messias, Kung i evighet

FÖRFATTARE:

Matteus (Levi)

MOTTAGARE:

Matteus riktar sig särskilt till sina landsmän, judarna

DATERING:

Troligen 55-65 e Kr

HISTORISK SITUATION:

Matteus var jude, men hade innan han blev en efterföljare till Jesus arbetat som skatteindrivare åt romarna. Med sin betoning av profetornas uppfyllelse blir Matteus evangelium länken mellan Gamla och Nya testamentet.

NYCKELVERS:

"Tro inte att jag har kommit för att upphäva det Gud har sagt genom Moses lag och profeterna. Nej, jag har kommit för att uppfylla det och göra det till verklighet." (5:17).

NYCKELPERSONER:

Jesus, Maria, Josef, Johannes döparen, efterföljarna, judarnas religiösa ledare, Kajafas, Pilatus och Maria från Magdala.

NYCKELPLATSER:

Betlehem, Jerusalem, Kafarnaum, Galileen, Judeen

SÄRDRAG:

Matteus använder ord och uttryck som direkt anknyter till profetierna om Messias t ex "Davids son". Dessutom förekommer 53 direkta citat från Gamla testamentet och 76 andra hänvisningar till det. Matteus skriver inte exakt i den följd händelserna inträffar. Hans viktigaste motiv är att klart bevisa att Jesus är den väntade Messias, Räddaren.

I en bilkortage färdas huvudpersonerna aldrig i den första bilen. Motorcykelpoliser och andra fordon förvarnar om att de är i antågande. Ceremonier och högtidligheter tillhör vardagen för kungar, drottningar och presidenter. Vare sig de är födda eller valda till sitt viktiga ämbete hedrar och respekterar vi dem.

Judarna väntade på en person som flera hundra år tidigare hade utlovats genom profeterna. De trodde att denne ledare, Messias (den smorde), skulle rädda dem från de romerska förtryckarna

och grunda ett nytt kungadöme. Han skulle bli deras kung och regera hela världen med rättvisa. Men många judar hade missförstått de profetior som talade om kungen som en lidande tjänare som skulle stötats bort och dödas. Det är alltså inte att undra på att det bara var ett fåtal som förstod att Jesus var Messias. Hur skulle denne ödmjuka lärare från Nasaret kunna vara deras kung? Så gick resonemanget då och det är i stort sett detsamma i dag. Men Jesus är kung över hela vår värld!

Matteus (Levi) var en av de tolv efterföljarna. Han hade varit en illa omtyckt skatteindrivare, men hans liv hade förändrats av mannen från Galileen. Matteus skriver detta evangelium (glada budskap) till sina landsmän, judarna, för att bevisa att Jesus är Messias och för att förklara vad Guds nya värld är. Matteus börjar med att redogöra för Jesus härkomst. Sedan berättar han om hans födelse och ger oss glimtar från hans första år, bl a familjens flykt till Egypten undan den mordske Herodes, och återkomsten till Nasaret. Efter att ha blivit döpt av Johannes (3:17) och frestad av djävulen i öknen, börjar Jesus sin offentliga verksamhet med att kalla de första efterföljarna. I kap 5-7 följer sedan den s k "Bergspredikan". Matteus visar vilken makt Jesus har genom att berätta om hur han botar sjuka, driver ut onda andar och to m uppväcker döda.

Trots opposition från fariséer och andra religiösa grupper (kap 12-15) fortsätter Jesus att undervisa om Guds nya värld (kap 16-20). Det är också nu som Jesus avslöjar för efterföljarna att han snart ska dö och sedan uppstå igen (16:21), och visar vem han verkligen är för Petrus, Jakob och Johannes (17:1-5). När Jesus i triumf rider in i Jerusalem (21:1-11) hyllas han av folket som kung och ledare. Men motståndarna samlar sig till attack. Jesus vet att han snart ska dö och förbereder efterföljarna för framtiden. Han berättar om vad som ska hända innan han kommer tillbaka (kap 24) och hur de ska leva tills dess (kap 25).

Slutkapitlet (26-28) handlar om de sista dagarna före avrättningen av Jesus. Matteus berättar om påskmåltiden, bönen i Getsemane, Judas förräderi, efterföljarnas flykt, Petrus svek, förhören inför Kajafas och Pilatus, de sista orden på korset och begravningen i en lånad grav. Men det slutar inte där. Jesus segrar över döden och uppstår. Matteus väljer att låta Jesus avsluta med uppmaningen till alla hans efterföljare att fortsätta arbetet och gå ut i hela världen och kalla alla människor till efterföljare.

Var uppmärksam på Matteus klara budskap medan du läser. Jesus är Kristus, kungars Kung och herrars Herre. Var med och fira hans seger över ondska och död och gör honom till Herre i ditt eget liv.

Tiberius
blir
romersk kejsare
14

Johannes
börjar sin
verksamhet
26

Pilatus utnämns
till romersk
landshövding
26

Jesus
börjar sin
verksamhet
26/27

Jesus
väljer ut tolv
efterföljare
28

Jesus
ger mat åt
fem tusen
29

Jesus korsfästs,
uppstår och åter-
vänder till himlen
30

UPPLÄGGNING

A. JESUS FÖDS OCH FÖRBEREDS FÖR SIN UPPGIFT SOM KUNG (1:1-4:11)

Israels folk gick i ständig väntan på sin kung, Messias. Matteus börjar med att visa hur Jesus Kristus är släkt med David i rakt nedstigande led. Men det är viktigt för Matteus att påvisa att Jesus inte bara kom som en världslig kung utan också som en himmelsk kung. Han kom inte bara för att regera över ett land och ett folk utan också för att bli herre i varje människas liv. Hans kungadöme skulle bli mycket större än Davids och vara utan slut. Till och med vid Jesus födelse fanns det många som erkände honom som kung. Herodes, härskaren över Judeen, och Satan själv var båda rädda för Kung Jesus och försökte stoppa honom, medan andra kom för att välsigna honom med gåvor värdiga en kung. Vi måste vara beredda att känna igen Jesus som den han verkligen är och hylla honom som kung i våra egna liv.

B. JESUS UTFÖR SITT UPPDRAG SOM KUNG (4:12-25:46)

1. Jesus börjar sin verksamhet
2. Jesus predikar på berget (Bergspredikan)
3. Jesus gör många under
4. Jesus undervisar om Guds nya värld
5. Jesus möter olika reaktioner på sin verksamhet
6. Jesus i konflikt med de religiösa ledarna
7. Jesus undervisar på Olivberget

Bergspredikan innehåller reglerna för livet i Guds nya värld. Jesus visar också på skillnaderna mellan hans regeringsmakt och vanliga kungadömen genom att använda ett antal bilder. Att förlåta, att sätta andra före sig själv, att själv ha inre frid och att leva i fred med andra är några typiska egenskaper för en god medborgare i hans kungadöme. Det är nödvändigt att leva efter Guds måttstock redan här och nu. Jesus kom för att visa oss hur en trogen medborgare i hans kungadöme ska leva.

C. JESUS, KUNGEN, DÖR OCH UPPSTÅR (26:1-28:20)

Jesus var Guds gåva till Israel som nation, men han blev inte accepterad av sina egna. Det egendomliga inträffade att folket anklagade sin egen kung, ställde honom inför rätta och dömde honom till döden på korset. Men genom uppståndelsen visade han sin makt över liv och död och sin befogenhet att ge oss medborgarskap i Guds nya värld. Med alla dessa bevis på att Jesus verkligen är Guds son borde det inte vara svårt för oss att ta emot honom som vår herre och kung.

HUVUDTEMAN

TEMA

FÖRKLARING

INNEBÖRD

*Jesus Kristus
är kung*

Jesus beskrivs som kungars Kung. Omständigheterna kring hans födelse, liv och lära och hans triumf över döden visar hans verkliga identitet.

Jesus kan inte jämföras med någon annan person eller någon annan kraft. Han är den störste, härskare över tid och evighet, himmel och jord, människor och änglar. Vi bör ge honom den plats som tillhör honom som kung i våra liv.

Messias

Jesus är den Messias som judarna hade väntat på för att befria dem från förtrycket under romarna. Tragiskt nog kände de inte igen honom när han kom. Hans kungavärdighet var inte vad de hade väntat sig. Det verkliga syftet med Guds smorde befriare var att dö för allt folket och befria dem från förtrycket under synden.

Eftersom Jesus var sänd av Gud kan vi tryggt överlåta våra liv till honom. Det är värt allt vi äger att erkänna honom och ge oss själva till honom. Han kom ju för att bli vår Messias, vår Räddare.

*Guds nya
värld*

Jesus kom till jorden för att lägga grunden till Guds nya värld. Först när han kommer tillbaka kommer vi att se den i sin helhet. Den kommer att bestå av var och en som har följt honom troget.

Vägen in i Guds nya värld heter tro - tron på att Kristus kan rädda oss från synd och förändra våra liv. Vi måste arbeta i hans nya värld redan nu för att kunna vara beredda när han kommer tillbaka.

Undervisning Jesus undervisade genom predikan, bilder och berättelser. Han visade vad tron måste innehålla och hur man är på sin vakt mot ett fruktlöst och tomt liv.

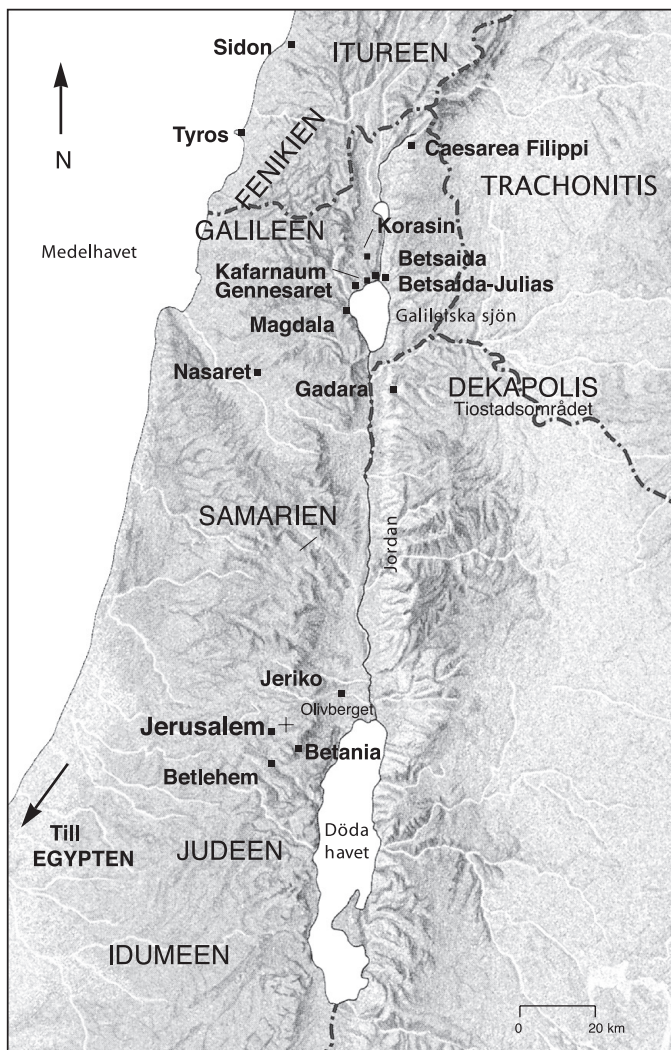
Genom sin undervisning har Jesus visat oss hur vi ska förbereda oss på livet i hans kommande nya värld genom att leva på rätt sätt redan nu. Hans eget liv var ett exempel på vad han lärde. Så ska det vara också med oss.

Uppståndelse I och med att Jesus uppstod från döden ökade hans makt som kung och härskare. Med sin seger över döden bevisar han att han är trovärdig som kung och att han har makt och auktoritet över det onda.

Uppståndelsen visar Jesus totala makt. Inte ens döden kunde sätta stopp för hans plan att erbjuda evigt liv åt alla. Den som sätter tilltro till Jesus kan räkna med en uppståndelse som hans. Vår uppgift är att föra hans erbjudande vidare ut över hela världen så att alla människor kan få del av hans seger.

VIKTIGA PLATSER I MATTEUS

Jesus tid på jorden börjar i staden Betlehem i den romerska provinsen Judeen (2:1). Ett dödshot över det lilla barnet av kunglig släkt fick Josef att fly med sin familj till Egypten (2:14). När de så småningom återvände ledde Gud dem att bosätta sig i staden Nasaret i Galileen (2:22-23). Vid ungefär 30 års ålder döptes Jesus i floden Jordan och blev frestad av Satan i Judeens öken (3:13; 4:1). Han bosatte sig i staden Kafarnaum, som blev hans bas för en verksamhet (4:12-13) som skulle nå hela Israel. Han använde bilder, undervisade om Guds nya värld och botade sjuka. I gadarenernas område drev han ut onda andar ur två män (8:28ff), på stranden vid Galileiska sjön nära Betsaida gav han över fem tusen mat från bara fem små bröd och två fiskar (14:15ff), i Gennesaret botade han sjuka (14:34ff), under ett besök i Tyros och Sidon talade han med en kanaaneisk kvinna och säkert med många andra icke-judar (15:21ff), i Caesarea Filippi förklarade Petrus sin tro på honom som Messias 16:13ff) och i Pereen, på andra sidan Jordan, undervisade han (19:1). Under sin sista vandring mot Jerusalem berättade han för efterföljarna vad som skulle hända honom där (20:17ff). Han gjorde ett uppehåll i Jeriko på vägen (20:29) och övernattade i Betania under sin sista vecka i Jerusalem (21:17ff). Där skulle man korsfästa honom, men han skulle uppstå igen.

A. JESUS FÖDS OCH FÖRBEREDS FÖR SIN UPPGIFT SOM KUNG (1:1-4:11)

Matteus börjar sin berättelse med att redogöra för Jesus härstamning för att bevisa att både Abraham och David var förfäder till honom, precis som Gamla testamentet hade förutsagt. Jesus födelse blev inte obemärkt - både herdar och visa kungar kom för att ge honom sin hyllning. Det judiska folket gick i ständig väntan på sin Messias. När han slutligen föddes kände man inte igen honom. Man hade tänkt sig sin kung helt annorlunda.

Jesus släktavla (3/Luk 3:23-38)

1 Detta är förfäderna till Jesus Kristus, den utlovade kungen, som var ättling till kung David och Abraham:

²Abraham, Isak, Jakob (pappa till Juda och hans bröder), ³Juda, Peres (tvillingbror till Serach, mamman hette Tamar), Hesron, ⁴Ram, Amminadav, Nachshon, ⁵Salma, Boas (mamman hette Rachav), Oved (mamman hette Rut), Jishaj (pappa till kung David), ⁶kung David.

Salomo (mamman hette Batsheba, änka efter Uria), ⁷Rehabeam, Avia, Asa, ⁸Joshafat, Joram, Ussia, ⁹Jotam, Ahas, Hiskia, ¹⁰Manasse, Amon, ¹¹Josia (pappa till Jojakim och hans bröder, som föddes vid den tid då folket fördes bort i fångenskap till Babylon), Jojakim.

¹²Efter bortförandet till Babylon: Shealtiel, Serubbabel, ¹³Avihud, Eljakim, Asor,

¹⁴Sadok, Akim, Elihud, ¹⁵Elasar, Mattan, Jakob, ¹⁶och Josef. Josef var Marias man, och hon var mamma till Jesus Kristus.

¹⁷Dessa personer utgör 14 släktled från Abraham fram till kung David, 14 släktled från kung David fram till bortförandet till Babylon och 14 släktled från bortförandet till Babylon fram till Jesus Kristus.

1:1
1 Mos 22:18
2 Sam 7:12-14
Ps 89:4-5; 132:11
Jes 9:6; 11:1
Matt 22:42
Luk 3:23-28
Joh 7:42; Apg 2:30
Rom 1:3; Gal 3:16
Upp 22:16
1:3
Rut 4:18; 1 Krön 2:5,9
1:4
4 Mos 1:2-15
1:5
Jos 6:25; Heb 11:31
1:6
1 Sam 16:1
2 Sam 12:24
1:7
1 Krön 3:10-14
1:10
2 Kung 20-21
1:11
2 Kung 25:11
Jer 27:20; 52:11
Dan 1:1
1:12
Esra 3:2
Neh 12:1; Hag 1:1
1:16
1 Mos 3:15
Jes 9:6; 53:2
Matt 27:17,22
Luk 2:11
Joh 3:14; 4:25
Rom 9:5; 1 Tim 3:16
1:17
2 Kung 24:14
Jer 27:20

1:1ff Det hade gått mer än 400 år sedan den sista av Gamla testamentets profetier uttalats och över hela världen väntade fortfarande troende judar på Messias (Luk 3:15). Matteus skrev denna bok i syfte att presentera Jesus som Kung och som Messias, den utlovade ättlingen av kung David, som skulle regera i evighet (Jes 11:1-5). Matteus evangelium är förbindelselänken mellan Gamla och Nya testamentet och påpekar ofta hur Jesus uppfyllde profetier ur Gamla testamentet.

1:1ff Jesus kom in i historien under en tid när Israel var ockuperat av Rom och ansågs som en obetydlig utpost av det vidsträckta och mäktiga romerska imperiet. Närvaron av romerska soldater i Israel betydde fred för judarna, men det var till priset av förtryck, slaveri, orättvisa och omoral. Det var till en sådan miljö som den utlovade Messias kom.

1:1 Att börja med ett släktregister var faktiskt något av det bästa Matteus kunde göra för att fånga intresset hos en judisk läsekrets. Det var alltid genom härkomsten man visade att man tillhörde Guds utvalda folk. Matteus börjar med att visa att Jesus var en ättling till Abraham, judarnas anfader, och att han härstammade från kung David i direkt nedstigande led. Med andra ord uppfyllde Jesus de villkor som Gamla testamentet ställde på Messias i detta avseende. Man var noga med att bevara detta släktregister. Det är det första av många bevis som Matteus lägger fram för att visa att Jesus är den verkliga Messias.

1:1-17 I de första 17 versarna, som omspannar en tidrymd av 2000 år möter vi 46 personer. Alla de nämnda hade det gemensamt att de var förfäder till Jesus, men vad gäller personlighet, andlighet och erfarenhet var de verkligen olika. Några var verkliga troshjältar, t ex Abraham, Isak, Rut och David. Andra, som Rahav och Tamar, hade tveksamt rykte. Några var ganska slästrukna personer, t ex Hesron, Ram, Nachshon och Akim, medan andra, som Manasse och Avia var onda människor. Guds handlande genom historien låter sig varken begränsas av människors fel och brister eller av deras synd. Gud har valt att handla genom vanliga människor. På samma sätt som Gud använde människor av olika slag för att förbereda för sin Sons ankomst, genomför han i dag sin vilja genom människor med de mest skilda förutsättningar.

1:16 Maria var med barn, men hon hade aldrig haft sexuell umgänge med någon. Därför anger Matteus bara att Josef är Marias man, inte att han är pappa till Jesus. Matteus återger Jesus juridiska (eller kungliga) släktregister genom Josef. Marias släktregister återges av Lukas (3:23-38). Både Maria och Josef härstammade i direkt nedstigande led från kung David.

1:17 Matteus delar in Israels historia i tre tidsperioder om vardera 14 generationer. Vissa led är troligen utelämnade. Släktregister var ofta avsiktligt förkortade. Därför kan far också betyda förfader.

Jesus föds (8)

¹⁸När Jesus Kristus föddes gick det till så här: Hans mamma Maria var förlovad och skulle gifta sig med Josef. Men redan innan de gift sig blev hon med barn genom Guds heliga Ande. ¹⁹Josef, hennes blivande man, såg då ingen annan utväg än att i tysthet bryta förlovningen. Han ville leva efter Guds bud men ändå inte skämma ut Maria offentligt.

²⁰Medan han fortfarande grubblade över hur han skulle lösa problemet visade sig en Herrens ängel för honom i en dröm.

Ängeln sa: "Josef, du ättling till kung David, tveka inte att gifta dig med Maria, för barnet hon bär har blivit till genom Guds heliga Ande. ²¹Hon ska få en son, och du ska låta honom heta Jesus, för han ska rädda sitt folk från deras synder."

²²Genom detta blev det som Gud förutsagt genom profeten Jesaja verklighet: ²³"Lyssna! Den unga flickan ska bli med barn och föda en son, och man ska kalla honom Immanuel (det betyder "Gud är med oss")."

²⁴När Josef vaknade gjorde han som ängeln hade befallt och gifte sig med Maria, ²⁵men de hade inget sexuellt samliv förrän sonen hade fötts. Och Josef lät honom heta Jesus.

1:18
Luk 1:27,35
Gal 4:4
Heb 10:5
1:19
5 Mos 24:1

1:20
Luk 1:35

1:21
Dan 9:24
Luk 1:31; 2:11,21
Joh 1:29
Apg 5:31; 13:23
Heb 7:25
Upp 1:5

1:23
Jes 7:14; 9:6
Joh 1:14
1 Tim 3:16

1:18 Varför är jungfrufödelsen (se not till 1:16 ovan) så viktig för den kristna tron? Jesus Kristus, Guds son, måste födas utan det arv av synd som hade drabbat hela mänskligheten genom Adam. Eftersom Jesus föddes av en kvinna var han människa, men eftersom Gud själv var hans far föddes han utan varje spår av mänsklig synd. Han var både helt och hållet människa och helt och hållet Gud.

Eftersom Jesus levde under vanliga mänskliga villkor, kan han förstå våra problem och hur vi har det (Heb 4:15-16). Eftersom han är Gud, har han makt och auktoritet att befria oss från synden (Kol 2:15). Vi kan öppna oss för honom med våra funderingar, känslor och behov. Han har redan upplevt det vi upplever nu, och han kan hjälpa oss.

1:18 Ett judiskt äktenskap ingicks i tre steg. En man och en kvinna ansågs som förlovade, när deras familjer hade kommit överens om att de skulle gifta sig med varandra. När man så småningom gick ut med ett offentligt tillkännagivande blev de två "trolovade" (här översatt "förlovade"). Trolovnningen var bindande och kunde brytas bara genom dödsfall eller skilsmässa. Sexuellt samliv var inte tillåtet före bröllopet. Eftersom Maria och Josef var trolovade kunde Marias synbara otrohet medföra allvarliga konsekvenser. Enligt lagen hade Josef full rätt att skilja sig från henne, och hennes straff kunde bli att stenas till döds (5 Mos 22:23-24).

1:18-24 Josef stod inför ett verkligt dilemma när han upptäckte att Maria var med barn. Han insåg att det kunde bli förödmjukande att gifta sig med henne, men valde ändå att lyda Gud. Med sitt handlande visade han att han ägde fyra berömvärda egenskaper. Han var principfast, finkänslig (1:19), lydig mot Gud (1:24) och disciplinerad (1:25).

1:19 Kanske trodde Josef att han bara hade två möjligheter: att skilja sig i tysthet eller att låta Maria bli stenas. Men Gud hade ett tredje alternativ: att fullfölja trolovnningen och gifta sig (1:20-23). På grund av den tillspetsade situationen hade Josef inte insett detta. Gud visar ofta att det finns fler vägar öppna än vi först tror. På sätt och vis hade Josef handlat rätt om han brutit trolovnningen. Det var bara Guds direkta ledning som fick honom att välja den allra bästa lösningen. När våra beslut får följder även för andra måste vi i särskilt hög grad söka Gud och hans vishet.

1:20-23 Ängeln förklarade för Josef att Marias barn var avlat av Guds heliga Ande, och att det skulle bli en pojke. Här up-

penbaras en viktig sanning om Jesus: han är samtidigt både Gud och människa. Gud gick in under mänskliga begränsningar genom sin son Jesus, så att han kunde leva och dö till räddning för alla som tror på honom.

1:20 Det sätt som Jesus avlas och föds på ligger långt bortom mänsklig logik och mänskligt förstånd. Det var därför Gud skickade änglar för att för några utvalda förklara att något viktigt höll på att hända (se Matt 1:20; 2:13, 19; Luk 1:11-12, 26; 2:9).

Änglar är andliga varelser, skapade av Gud för att hjälpa honom att genomföra sin plan för världen. De kommer med bud till människor (Luk 1:26), beskyddar Guds folk (Dan 6:22), uppmuntrar (1 Mos 16:7ff), ger råd (2 Mos 14:19), bestraffar (2 Sam 24:16), bevakar jorden (Hes 1:9-14) och strider mot ondskans krafter (2 Kung 6:16-18; Upp 20:1). Det finns både goda och onda änglar (Upp 12:7), men eftersom de onda änglarna står under djävulen har de väsentligt mindre kraft och auktoritet.

1:21 Jesus betyder "Räddare". Jesus kom till jorden för att rädda oss eftersom vi inte själva kan rädda oss undan syndens konsekvenser. Hur goda vi än är kan vi inte själva utrota den syndiga naturen som finns inom oss - bara Jesus kan göra det. Han kom inte för att visa oss hur vi själva skulle klara av detta, utan för att som Räddare göra det för oss och själv ta straffet för synden på sig. Tacka Kristus för hans död på korset för din skull, och be honom ta kontrollen i ditt liv. I samma ögonblick som du gör det börjar du leva ett helt nytt liv.

1:23 Jesus skulle kallas Immanuel (Gud med oss), som profeten Jesaja hade förutsagt (Jes 7:14). Jesus var Gud men i en människas kropp, alltså var han bokstavligen mitt ibland oss. Genom sin heliga Ande är Gud i dag närvarande i varje troendes liv. Kanske inte ens Jesaja insåg vidden av betydelsen i namnet Immanuel.

1:24 När Josef förstod att Maria inte hade varit otrogen ändrade han snabbt sina planer (1:19). Han lydde Gud och gick in i äktenskapet. Även om andra kanske inte gillade hans beslut gjorde han vad han visste var rätt. Ibland låter vi bli att göra det rätta på grund av trycket från andra. Vi ska välja att lyda Gud, precis som Josef, hellre än att söka hålla oss väl med andra.

Österländska stjärntydare hyllar Jesus (12)

2:1
1 Kung 4:30; Luk 2:4
2:2
Jer 23:5; 30:9

2:4
Ps 2:1; Mal 2:7

2 Jesus föddes i staden Betlehem i Judeen under kung Herodes regeringstid. Och efter ett tag kom några österländska stjärntydare till Jerusalem och frågade: ²"Var finns judarnas nyfödda kung? Vi har sett hans stjärna gå upp i vårt eget land och har kommit för att hylla honom."

³Kung Herodes blev alldeles skräckslagen av deras fråga, och hela Jerusalem började surra av rykten. ⁴Han kallade därför samman folkets överstepräster och

HÄNDELSE SOM BARA MATTEUS BERÄTTAR

Referens	Ämne
1:20-24	Josefs syn i drömmen *)
2:1-12	Besöket av österländska stjärntydare
2:13-15	Flykten till Egypten *)
2:16-19	Massakern på pojkar under två år *)
27:3-10	Judas död *)
27:19	Pilatus hustrus dröm
27:52	Döda uppstår i samband med Jesus död
28:11-15	Vakterna mutas
28:19-20	Betoningen av dopet i missionsbefallningen *)

Matteus berättar nio olika händelser som inte återfinns i de övriga evangelierna. I samtliga fall finns det tro-
ligen ett samband med att judarna är Matteus främsta målgrupp. I fem fall gäller det förutsägelser i Gamla
testamentet (märkta med *). De fyra övriga hade en särskild innebörd för Matteus samtida.

2:1 Betlehem är en liten stad några kilometer söder om Jerusalem. Den ligger uppe på en ås cirka 600 m över havet. Lukas har beskrivit den lite noggrannare än Matteus. Han berättar också anledningen till att Josef och Maria råkade vara i Betlehem när Jesus föddes och inte i sin hemstad Nasaret.

2:1 Förutom i åtskilliga små enheter, var Israel uppdelat i fyra stora politiska distrikt: Judeen i söder, Galileen i norr, Samarien mitt i och Idumeen i öster. Betlehem i Judeen nämns som Messias födelsestad hos profeten Mika (Mika 5:2).

Jerusalem låg också i Judeen och var huvudstad för de fyra politiska regionerna, över vilka Herodes den store regerade som kung. Efter hans död delades de fyra områdena upp under tre olika härskare (se noten till 2:19-22). Herodes den store var en rå och hänsynslös regent och drog sig inte ens för att mörda många medlemmar i den egna familjen. Men han såg till att templet blev upprustat, utbyggt och utsmyckat, något som gjorde honom populär bland många judar. Jesus besökte ofta Jerusalem eftersom han ville delta i de judiska högtiderna, som firades där.

2:1 Det är inte mycket vi vet om stjärntydarna, eller de vise männen som de också kallas. Vi vet varken varifrån de kom eller hur många de var. Enligt traditionen skulle de vara mäk-
tiga män från Partien, ett rike i det gamla Babylons närhet. Hur kunde de veta att stjärnan betydde att Messias var född?

1) Kanske härstammade de från de judar som varit fångna i Babylon och kände därför till Gamla testamentets skrifter och profetior om Messias. 2) Kanske var de österländska astrologer, som studerade gamla manuskript från hela världen. P g a judarnas tidigare fångenskap i Babylon kände de i så fall säkert till Gamla testamentet. 3) Kanske hade de fått ett särskilt budskap direkt från Gud, som ledde dem till Messias. En del forskare tror att männen kom från olika länder, och att de representerade hela världen, när de kom och böjde knä inför Jesus. Dessa personer från fjärran länder erkände Jesus

som Messias, medan de flesta bland det utvalda folket i Israel inte gjorde det. Matteus beskriver Jesus som kung över hela världen och inte bara över Judeen.

2:1-2 Stjärntydarna hade färdats många hundra mil för att se judarnas kung. När de till sist fann honom blev de glada, hyllade honom och gav honom gåvor. En helt annan attityd upplever vi ofta hos människor idag. Vi förväntar oss att Gud ska leta upp oss, förklara och bevisa vem han är och ge oss gåvor. De som är visa söker upp och hyllar Jesus idag, inte för vad de kan få av honom, utan för att han är den han är.

2:2 Stjärntydarna sa att de hade sett Jesus stjärna. Bileam hänvisade till en "stjärna från Jakob" (4 Mos 24:17). Några anser att denna stjärna var en kombination av Jupiter, Saturnus och Mars, som strålade samman år 6 f Kr, medan andra har andra förklaringar. Men skulle inte Gud, himlarnas skapare, ha kunnat skapa en särskild stjärna bara för att tillkännage sin sons ankomst till världen? Hur nu än stjärnan var beskaffad så hade dessa visa män färdats hundratals mil i sökandet efter en kung, som de slutligen fann.

2:3 Herodes den store blev av flera anledningar mycket illa berörd av stjärntydarnas intresse för judarnas nyfödda kung: 1) Herodes var inte en rättmätig arvinge till Davids tron, och därför var han hatad av judarna och betraktad som en inkräktare. Om Jesus skulle visa sig ha rätt till tronen hade Herodes problem att vänta. 2) Herodes var en hänsynslös person, som hade skaffat sig många fiender, och han misstänkte att någon av dem kunde vilja störta honom. 3) Herodes ville inte att judarna skulle samla sig kring en religiös ledare. 4) Om stjärntydarna hade judiskt ursprung och kom från Partien (den näst Rom mäktigaste regionen), skulle de välkomna en judisk kung, som kanske skulle kunna få Roms makt att väga lite lättare. Israel låg ganska långt bort från Rom och var ett lätt byte för den som där ville utöka sin makt på Roms bekostnad.

laglärare till ett möte och frågade dem om de visste var Messias, den utlovade kungen, skulle födas.”

⁵”I Betlehem i Judeen”, svarade de, ”för Gud har sagt genom det som profeten Mika skrev: *6* ‘Du Betlehem i Judas land, du är inte alls någon obetydlig stad, för en härskare ska komma från dig, en som blir en herde för mitt folk Israel.’”

2:5
Joh 7:42; Upp 2:27
2:6
Mika 5:2

⁷Då kallade Herodes i hemlighet till sig stjärntydarna igen, och vid det mötet lyckades han få reda på den exakta tidpunkten då de först hade sett stjärnan. Han sa till dem: ⁸”Res till Betlehem och leta efter barnet. Och när ni har hittat det, kom då tillbaka och tala om det för mig, så att jag också kan resa dit och hylla det.”

⁹Efter samtalet med kungen gav stjärntydarna sig iväg, och då visade sig den stjärna igen som de hade sett gå upp i deras eget land. Den gick före dem tills den stannade över det ställe där barnet fanns i Betlehem.

2:11
Ps 2:12; 22:30; 72:10
Jes 49:7; 60:6
Joh 5:23
2:12
Job 33:14-15
Matt 1:20; 2:19-20

¹⁰Stjärntydarna blev mycket glada då de fick se stjärnan, ¹¹och de gick in i huset och fann barnet och hans mamma, Maria. Där föll de ner på knä för honom och hyllade honom. Sedan tog de fram sina kistor och gav barnet gåvor. Det var guld, rökelse och myrra. ¹²Men när de skulle återvända till sitt eget land reste de aldrig genom Jerusalem för att rapportera till kung Herodes. Gud hade varnat dem genom en dröm, och därför tog de en annan väg.

Flykten till Egypten (13)

¹³När stjärntydarna hade rest sin väg visade sig en Herrens ängel i en dröm för Josef. Ängeln sa: ”Stig upp och fly till Egypten med barnet och hans mamma och stanna där tills jag säger till, för kung Herodes kommer att leta efter barnet och försöka döda det.”

2:15
2 Mos 4:22-23
Hos 11:1

¹⁴Medan det fortfarande var natt gav sig Josef därför iväg till Egypten

2:4 Herodes religiösa rådgivare kände till Mika 5:2 och andra profetior om Messias. Stjärntydarnas uppgifter bekymrade Herodes, som visste att judarna väntade på Messias snara ankomst (Luk 3:15). De flesta av dem trodde att han skulle vara en stor militär ledare och politisk befriare i stil med Alexander den store. Detta fick Herodes troligen veta av sina rådgivare. Det är därför inte så förvånande att han inte ville ta några risker utan låt döda alla små barn i Betlehem.

2:5-6 Matteus citerar ofta Gamla testamentets profetior. Mikas ord hade uttalats sju hundra år tidigare. Ordalydelsen skiljer sig något från originalet i Mikas bok på grund av att Matteus låter den direkt anspela på Kristus. Det förekommer ofta att författarna av de nytestamentliga böckerna kombinerar verser som liknar varandra i sina strävanden att göra budskapet tydligt och klart.

2:6 De flesta av de religiösa ledarna trodde att Gamla testamentets profetior skulle uppfyllas bokstavligt och var därför inställda på att Messias skulle födas i Betlehem. Ironiskt nog blev de, när Jesus väl var född, hans värsta fiender. När den Messias, som de så länge hade väntat på väl kom, kände de inte igen honom.

2:8 Herodes ljög - inte ville han tillbe Kristus. Det var bara hans sätt att få männen att komma tillbaka till honom och berätta var den nyfödde kungen fanns. Herodes hade för avsikt att döda Jesus.

2:11 Jesus var troligen redan ett eller två år när stjärntydarna hittade honom. Vid det laget hade Josef och Maria hunnit gifta sig och bosätta sig i ett hus. De hade för avsikt att bli kvar en tid i Betlehem. Om skälen till detta, se noten till Luk 2:39.

2:11 Dessa värdefulla gåvor var lämpliga presenter till en blivande kung. Man kan låta dem symbolisera Jesus identitet och uppgift. Guld var en gåva värdig en kung, rökelse en symbol för det gudomliga, och myrra, en krydda som användes vid

balsamering, en symbol för människan och hennes dödlighet. Kanske var det dessa gåvor som gjorde det ekonomiskt möjligt för familjen både att resa till Egypten och återvända därifrån.

2:11 Stjärntydarna gav sina gåvor och tillbad Jesus på grund av att han var den han var. Detta är grunden för sann tillbedjan - att ära honom för vad han är och vara villig att ge honom det som jag själv håller för dyrbart. Vi ska tillbe Gud, därför att han är den fullkomlige, rättvise och allsmäktige skaparen av universum. Han är värdig att få det bästa som finns att ge.

2:12 När stjärntydarna väl hade funnit och tillbett Jesus, blev de varnade av Gud för att återvända via Jerusalem enligt de ursprungliga planerna. Också för dig kan det innebära att livet får en annan inriktning sedan du har mött Jesus, så att ditt liv stämmer överens med Guds ord och du vandrar i lydnad. Är du villig att gå en annan väg än du först tänkt dig?

2:13 Detta är den andra drömmen, eller synen, som Josef får av Gud. I den första blev det uppenbart för honom att barnet som Maria skulle föda var Messias (1:20-21). Nu får han veta hur han ska rädda barnets liv. Även om Josef inte var biologisk pappa till Jesus, var han i juridiskt avseende hans rättmätiga pappa och därmed ansvarig för hans säkerhet och välbefinnande. Gudomlig ledning får bara den som är andligt förberedd. Den första synen från Gud hade inte gjort Josef hugmodig, utan han fortsatte att vara mottaglig för Guds ledning.

2:14-15 Det var inte ovanligt att man reste till Egypten. Det fanns åtskilliga kolonier av judar i flera av de större städerna. De hade uppstått vid tiden för den stora fångenskapen (se Jer 43-44). Josefs och Marias flykt till Egypten är en intressant parallell till en händelse i det judiska folkets historia. Som nyfödd nation tillbringade Israel också en tid i Egypten. Gud ledde folket ut därifrån igen (Hos 11:1), och han förde också Jesus tillbaka. Båda fallen visar att Gud aktivt verkar för att bevara sitt folk.

JOSF

Hur mycket tro vi har i ett särskilt avseende kan mätas i det lidande vi är villiga att gå igenom för denna tro. Josef var en man med stark tro. Han var beredd att göra vad som var rätt trots att han visste att han skulle få lida för det. Men Josef hade också en annan god egenskap - han försökte inte bara att göra det rätta, utan försökte också göra det på rätt sätt.

När Maria berättade för Josef att hon väntade barn visste Josef att det inte var hans barn. Men Josef kunde inte tro att hans blivande fru skulle ha handlat fel. Han litade på Maria och på det hon berättade för honom, och han såg hennes förväntan inför barnet. Men det var trots allt någon annan som var barnets pappa - och denne "någon" skulle vara Gud själv. Det var sannerligen inte lätt att förstå och acceptera detta.

Josef bestämde sig för att han måste bryta med Maria, men han var fast besluten att inte orsaka en skandal. Det skulle bara skada henne. Han ville göra det skonsamt och kärleksfullt.

Det är i detta läge Gud sänder sin speciella budbärare till Josef för att bekräfta det som Maria redan har berättat för honom och för att visa Josef en annan utväg - att acceptera det som hänt och gifta sig med Maria. Josef lydde Gud, gifte sig med Maria och respekterade hennes situation genom att inte ha sexuellt samliv med henne förrän barnet var fött.

Vi vet inte hur länge Josef fick leva i rollen som Jesus jordiske pappa. Han nämns för sista gången i samband med besöket i templet när Jesus är tolv år. Men vi vet att han lärde honom snickaryrket och såg till att han fick den sedvanliga utbildningen i Skrifterna i hemstaden Nasaret. Han tog också med familjen varje år till Jerusalem för att fira påsk, något som Jesus också fortsatte att göra som vuxen.

Josef visste att Jesus inte var som andra ända från det ögonblick han hörde ängelns ord. Hans övertygelse om att budskapet var från Gud, hans öppenhet att lyssna och hans villighet att lyda, var egenskaper som gjorde att Gud valde just honom till att vara pappa åt Jesus.

Prestationer och starka sidor:

- Ärlig och principfast
- Ättling till kung David
- Far till Jesus i juridisk och social mening
- Öppen för Guds ledning och villig att lyda Gud vilka konsekvenser det än kunde medföra

Vad vi kan lära av hans liv:

- Gud belönar ärlighet och trofasthet
- Vår ställning i samhället är inte utslagsgivande för Gud att använda oss
- När vi följer Guds vägledning fortsätter han att leda oss
- Känslan är inget säkert redskap för att avgöra vad som är rätt eller fel

Bakgrundsfakta:

- Plats: Nasaret, Betlehem
- Yrke: Snickare
- Släkt: Hustru: Maria. Söner: Jesus, Jakob, Josef, Judas, Simon.
- Samtida: Herodes den store, Johannes döparen, Symeon, Hanna

Nyckelvers:

"Josef, hennes blivande man, såg då ingen annan utväg än att i tysthet bryta förlovningen. Han ville leva efter Guds bud men ändå inte skämma ut Maria offentligt. Medan han fortfarande grubblade över hur han skulle lösa problemet visade sig en Herrens ängel för honom i en dröm. Ängeln sa: "Josef, du ättling till kung David, tveka inte att gifta dig med Maria, för barnet hon bär har blivit till genom Guds heliga Ande." (Matt 1:19-20)

Det berättas om Josef i Matteus 1:16-2:23 och Lukas 1:26-2:52.

tillsammans med Maria och barnet, ¹⁵och de stannade där tills kung Herodes hade dött. Genom detta blev det verklighet som Gud förutsagt genom profeten Hosea: *"Jag har fört min son ut ur Egypten."*

¹⁶Herodes blev rasande när han förstod att stjärntydarna hade lurat honom. Och han skickade soldater till Betlehem med order om att döda alla pojkar som var två år eller yngre, både i staden och på landsbygden runt omkring. Detta eftersom stjärntydarna hade sagt att stjärnan första gången hade visat sig för dem två år tidigare. ¹⁷Genom Herodes grymma handling blev det verklighet som Gud förutsagt genom profeten Jeremia: ¹⁸*"Ett rop hörs i Rama, gråt och högljudd klagan. Rakel gråter över sina barn och låter sig inte tröstas, för de finns inte mer."*

2:18
Jer 31:15

Hemkomsten till Israel (14)

¹⁹När Herodes hade dött visade sig en Herrens ängel i en dröm för Josef i Egypten och sa till honom: ²⁰*"Gör dig klar, ta med dig barnet och hans mamma och res tillbaka till Israels land, för de som försökte döda barnet är döda."*

²¹Josef återvände då genast till sitt eget land med Maria och barnet. ²²Men på vägen tillbaka blev han rädd, eftersom han fick veta att Herodes son, Archelaos, nu hade blivit kung i Judeen. I en annan dröm blev han därför uppmanad att resa till Galileen, ²³där familjen bosatte sig i staden Nasaret. Genom detta blev det verklighet som Gud förutsagt om Jesus genom profeterna: *"Han ska kallas nasaré."*

2:23
Dom 13:5; Jes 11:1
Luk 2:39
Joh 1:45-46
Apg 4:10; 24:5

2:16 Besatt av tanken att döda Jesus, den nyfödde kungen, tog Herodes livet av alla pojkar under två års ålder. Hans händer fläckades av blod, men Jesus kunde han inte skada. Herodes var en kung tillsatt av människor, men Jesus var utvald av Gud. Ingen kan omintetgöra Guds planer - den som försöker skadar bara sig själv.

2:16-18 Herodes fruktade att den nyfödde kungen en dag skulle ta tronen ifrån honom. Han hade fullständigt missförstått anledningen till att Jesus hade kommit. Jesus ville inte åt Herodes tron - han ville bli kung i Herodes liv. Jesus ville ge Herodes evigt liv - inte beröva honom livet. Människor är ofta rädda för att Jesus ska ta saker ifrån dem, medan han i verkligheten vill ge dem verklig frihet, frid och glädje.

2:17-18 Rakel var hustru till Jakob, en av de stora gudsmännen i Gamla testamentet. Israels tolv stammar härstammar från Jakobs tolv söner. Rakel begravdes i närheten av Betlehem (1 Mos 35:19). Denna vers är ett citat från Jer 31:15.

2:19-22 Herodes den store dog år 4 f Kr i en obotlig sjukdom. Rom litade på honom men inte på hans tre söner. Herodes förstod att Rom inte skulle ge lika mycket makt till dem och delade därför upp riket. Archelaos fick Judeen, Samarien

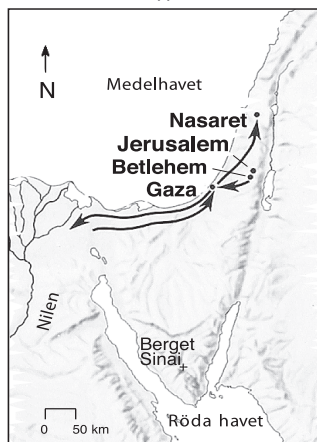
och Idumeen, Herodes Antipas fick Galileen och Perea och Herodes Filippus II fick Trachonitis. Archelaos var en våldsam person, som började sin regim med att ta livet av 3000 inflytelserika män. Han fördrevs nio år senare. Gud ville inte att Josef och hans familj skulle leva under denne onde härskare.

2:23 Nasaret ligger i ett kuperat område i södra Galileen, nära en plats där stora karavanvägar korsade varandra. Där hade man alltså ständig kontakt med människor från andra platser och fick snabbt nyheter från hela den då kända världen. Staden i sig själv var ganska liten. Den romerska garnison som bevakade Galileen hade sitt högkvarter där och det gjorde att många judar hatade staden. Kanske är detta bakgrunden till Natanaels kommentar: "Nasaret! Kan något gott komma därifrån?" (Joh 1:46)

2:23 "Han ska kallas nasaré." Detta uttryck finns inte i Gamla testamentet. Många forskare menar att Matteus syftar på ett ställe i Jesaja 11:1 där det hebreiska ordet för "skott" liknar ordet "nasaré". Han kan också ha hänvisat till en profetia som inte finns nedskrivet. Det viktiga är att Matteus beskriver Jesus som den verkliga Messias, den som Gud talat om genom profeterna, och att han understryker att Jesus kom på ett oväntat sätt och levde under mycket enkla förhållanden, precis som det var förutsagt (se Mika 5:2).

3:1-2 Nästan 30 år hade gått sedan händelserna i kapitel 2. Nu var det dags för Johannes döparen att ta över scenen med budskapet: "Lämnas synden och vänd om till Gud". Han menade precis vad han sa: gör helt om från den självcentrerad som för med sig en felaktig livshållning: att skymfa, ljuga, luras, stjäla, skvallra, hämnas, bruka våld och leva i sexuell omoral. Följ i stället Guds utstakade väg, som finns i hans Ord. Första steget är att bekänna sin synd, precis som Johannes underströk. Då tar Gud emot dig och hjälper dig att leva på det sätt han önskar. Kom ihåg att det bara är Gud som kan utplåna synd. Han begär inte att vi själva ska ståda upp i våra liv innan vi kommer till honom.

3:2 Guds räddningsplan tog sin början med att Gud själv kom in i historien som människa. I dag regerar Jesus Kristus i de troendes hjärtan, men hans regeringsmakt kommer inte att vara fullt förverkligad förrän all ondska i världen är dömd och borttagen. Kristus kom första gången till jorden som en lidande tjänare. Han ska komma en gång till - som kung, domare och segrade för att regera över hela världen.

FLYKTEN TILL EGYPTEN

Herodes planerade att döda Jesus. Han upplevde det lilla barnet som ett hot mot hans position. Men Josef fick en varning i en dröm och flydde med familjen till Egypten där man stannade tills Herodes dog ett par år senare. De tänkte återvända till Judeen, men Gud ledde dem istället till Nasaret i Galileen.

*Johannes döparen banar väg för Jesus
(16/Mark 1:1-8; Luk 3:1-18)*

3:1
Mat 3:1

3 Lite senare började Johannes döparen undervisa ute i den judiska ödemarken. Och hans budskap var: ”Lämna synden och vänd om till Gud, för han har kommit för att rädda människor och göra dem till sitt eget folk!”

HERODES

Bibeln är ett historiskt dokument. Den har visat sig tillförlitlig både när det gäller personer, händelser och platser. Andra historiska dokument bekräftar Bibelns återgivning och detaljbild av många levnadsöden. Ett av dem gäller Herodes den store, den förste av flera härskare i samma släkt.

Herodes har gått till historien som stadsbyggare och som den som spenderade stora summor på att återuppbygga templet. Men han kunde också ödelägga, framförallt människoliv. Han var inte särskilt ”stor” varken i karaktär eller handling. Som regent var han hänsynslös. Misstänksamhet och svart-sjuka ledde honom till att mörda flera av sina egna barn och till hustrun Mariannes död.

Hans titel, judarnas kung, var given av Rom men aldrig accepterad av folket. Han kom inte från Davids släkt och var bara delvis av judisk härkomst. Trots att Israel drog fördel av hans slöseri vid uppbyggnaden av templet i Jerusalem blev han inte särskilt uppskattad. Han restaurerade nämligen också många hedniska tempel. Herodes dyrköpta försök att få folket på sin sida misslyckades. Det var inte ärligt menat. Han tänkte bara på sig själv.

Eftersom Herodes kungatitel inte var äkta var han alltid på sin vakt mot uppror. Hans reaktion på nyheten från de vise männen om en ny kung stämmer väl med allt annat vi vet om Herodes. Han försökte hitta och döda barnet innan det kunde bli ett hot mot honom. I det massmord på oskyldiga barn som följde ser vi det tragiska resultatet av handlingar som är motiverade utslutande av självishet. I sin misstänksamhet skonade Herodes inte ens sin egen familj. Hela hans liv var destruktivt.

Prestationer och starka sidor:

- Fick titeln ”judarnas kung” av romarna
- Höll sig kvar på tronen i över 30 år
- Var en effektiv men hänsynslös regent
- Bekostade en mängd dyra byggprojekt

Misstag och svaga sidor:

- Förgiftade sin omgivning med fruktan, misstänksamhet och svartsjuka
- Lät döda flera av sina egna barn och åtminstone en av sina hustrur
- Gav order om massmord på pojkar i Betlehem
- Trots att han påstod att han blivit jude deltog han i många former av hednisk religionsutövning

Vad vi kan lära av hans liv:

- Stor makt ger varken frid eller trygghet
- Ingen kan hindra att Guds planer fullföljs
- Inställsamhet imponerar varken på Gud eller människor

Bakgrundsfakta:

- Yrke: Kung över Judeen år 37-4 f Kr
- Släkt: Far: Antipater. Söner: Archelaos, Antipater, Antipas, Filippus m.fl.
Hustrur: Doris, Mariamne m.fl.
- Samtida: Sakarias, Elisabet, Maria, Josef, Markus Antonius, Augustus
Det berättas om Herodes den store i Matteus 2:1-22, och Lukas nämner honom i början av sitt evangelium (Luk 1:5).

³Det var honom Gud talade om genom profeten Jesaja, när han sa: ”En röst ropar i ödemarken: ’Bana väg för Herren! Gör stigarna raka för honom!’ ” 3:3
Jes 40:3; Luk 1:76

⁴Johannes hade kläder som var gjorda av kamelhår, och han hade ett läderbälte runt midjan. Den mat han åt var gräshoppor och vildhonung. ⁵Folk från Jerusalem, från alla delar av Judeen och från hela Jordandalen kom ut i ödemarken för att höra honom tala, ⁶och när de hade bekänt sina synder döpte han dem i Jordanfloden. 3:4
3 Mos 11:22
2 Kung 1:8
Sak 13:4

⁷Men när Johannes såg att många fariséer och saddukéer kom för att bli döpta, talade han strängt till dem och sa: ”Ni huggormsyngel, tror ni att ni kan klara er undan Guds kommande dom? ⁸Nej, först måste ni bevisa att ni vänt er bort från synden genom att göra det som är rätt. ⁹Inbilla er inte att ni kan komma undan. Tänk inte: ’Vi är trygga, för vi är judar och Abraham är vår stamfar.’ Jag försäkrar er att det inte hjälper. Gud kan förvandla de här stenarna till judar! ¹⁰Domen hänger över er, yxan har redan börjat hugga i trädstammarna. Varje träd som inte bär god frukt ska huggas ner och kastas i elden!

3:6
Apg 19:4
3:7
Matt 12:34; 23:33
Joh 8:44; Rom 5:9
1 Thess 1:10
1 Joh 3:8,10
3:9
Joh 8:33,39
Apg 13:26; Rom 4:1
3:10
Joh 15:6; Heb 6

FARISÉER OCH SADDUKÉER	Namn	Goda sidor	Dåliga sidor
Fariséer och saddukéer kallades de två största religiösa grupperna i Israel på Jesus tid. Fariseerna la störst vikt vid religiösa frågor, medan saddukeerna hade en mer politisk inriktning. Trots att de båda grupperna ogillade och misstrodde varandra fann de en gemensam nämnare i sitt hat mot Jesus.	FARISÉER	• Överlättna till lydnad inför Guds ord • Uppskattades av folket för sin fromhet • Trodde på kroppens uppståndelse och evigt liv • Trodde på änglar och onda andar	• Menade att deras egna religiösa regler var lika viktiga som Guds bud • Deras fromhet var ofta ren falskhet och den tvingade vanligt folk att försöka leva upp till saker som fariseerna själva inte klarade • Trodde att man blev räddad genom en fullständig lydnad av lagen och inte genom förlåtelse från synd • Var så upptagna av sin lagtolkning och att lyda minsta bud att de alldeles förbisåg Guds budskap om nåd och barmhärtighet • Var mer angelägna att bli uppfattade som gudfruktiga än att lyda Gud
	SADDUKÉER	• Ansåg att endast de fem Moseböckerna räknades som Guds ord • Var mer praktiskt sinnade än fariseerna	• Hade mer tilltro till det egna förnuftet än uppriktig tro • Trodde inte att hela Gamla testamentet var Guds ord • Trodde varken på kroppens uppståndelse eller evigt liv • Trodde inte på änglar och onda andar • Var ofta beredda till eftergifter för att få behålla sina inflytelserika positioner och hålla sig väl med romarna och övriga makthavare

3:3 Den profet som citeras är Jesaja (40:3), en av Gamla testamentets största profeter och en av de mest citerade i Nya testamentet. Johannes påminde om Jesaja, en profet som uppmanade folket att bekänna sin synd och leva för Gud. Båda lärde att budskapet om omvändelse i ånger är goda nyheter för dem som lyssnar och söker förlåtelse, men innebär katastrof för dem som vägrar att höra och därmed skär av den enda förbindelse som kan ge hopp för evigheten.

3:3 Johannes döparen förberedde vägen för Jesus. Mäniskor som inte känner Jesus kan behöva förberedas innan de möter honom. Vi kan förbereda dem genom att förklara att de behöver förlåtelse, visa hur Jesus undervisning har påverkat våra liv och berätta för dem hur Kristus kan ge

deras liv ny mening. Vi kan göra vägen för dem lättare genom att lägga till rätta missförstånd, som hindrar dem från att närma sig Kristus. Kanske någon i din närhet är öppen för Kristus? Finns det något du kan göra för att göra vägen fram till honom lättare?

3:4-6 Man måste ha uppfattat Johannes som en mycket egendomlig person. Många kom för att höra på en predikant, som klädde sig egendomligt och åt annorlunda mat. Andra kom säkert av ren nyfikenhet, men träffades av det kraftfulla budskapet och blev omvända. Om någon i vår omgivning är nyfiken på vår kristna livsstil och våra kristna värderingar kanske vi kan låta denna nyfikenhet bli en dörröppnare och berätta att det är Jesus som gör livet annorlunda.

3:11
Joh 1:26,33
Apg 1:5; 2:3-4

3:12
Mal 3:2-3; 4:1

¹¹Den som erkänner sina synder och vänder om till Gud, honom döper jag med vatten. Men det ska komma en som är större än jag. Han är så mäktig att jag inte ens är värdig att ta av honom hans sandaler! Han ska döpa er med Guds heliga Ande och eld. ¹²Det är han som ska döma världen. Han står färdig att skilja de onda människorna från dem som följer Guds vilja, på samma sätt som bonden skiljer agnarna från vetet. Och sedan han har rensat upp på tröskplatsen, ska han samla vetet i ladan, men agnarna ska han bränna upp i en eld som aldrig slocknar.”

Jesus blir döpt (17/Mark 1:9-11; Luk 3:21-22)

3:13
Mark 1:9-11
Luk 3:21-22
Joh 1:31-34

¹³Jesus lämnade nu Galileen och kom till Jordanfloden för att bli döpt av Johannes, ¹⁴men Johannes ville inte döpa honom.

3:4 Johannes skilde sig märkbart från sin tids religiösa ledare. Många av dem var giriga, egoistiska och helt och hållet upptagna med att få folkets hyllning, medan det enda Johannes brydde sig om var att behaga Gud. Han hade avsiktligt dragit sig undan sin tids ondska och falskhet och levde annorlunda för att visa att hans budskap var nytt. Johannes inte bara predikade Guds lag, han levde ut den.

3:5 Varför drogs så många till Johannes? Han var den förste egentlige profeten på 400 år. Han for ut i fråna angrepp både mot kung Herodes och de religiösa ledarna. Förutom att det var farligt fångade det vanligt folks intresse. Men Johannes talade klarspråk till dem också. De var också syndare som behövde ångra sig. Budskapet var kraftfullt - och det var sant! Man väntade på en profet lik Elia (Mal 4:5) och det såg ut som om Johannes var en sådan profet.

3:6 Floden Jordans sträckning mellan Galileiska sjön och Döda havet är cirka 10 mil lång. (Flodens hela längd är mer än det dubbla.) Jerusalem ligger omkring 3 mil väster om Jordan. Floden utgjorde Israels östgräns, och många viktiga händelser i landets historia ägde rum här. Det var vid Jordan som Israel hade förnyat förbundet med Gud (Josua 1,2). På samma plats utmanade Johannes nu folket att göra likadant.

3:6 Den som tvättar sina smutsiga händer ser ett omedelbart resultat. Ånger och omvändelse ger en rening inombords som inte märks genast. Därför utnyttjade Johannes en symbolisk handling som alla kunde se - dopet. Dop användes av judarna för att inviga den som övergått till judendomen. Johannes åhörare kände alltså väl till proceduren. Hans dop var ett tecken på ånger och förlåtelse. Ånger, eller omvändelse, antyder en förändring i attityd och uppförande: att vända sig bort från synden och vända om till Gud. Har du ångrat synden i ditt liv? Kan andra märka en skillnad? Ett förändrat liv, med nytt och annorlunda uppförande, gör din ånger verklig och påtaglig.

3:7 De judiska religiösa ledarna var delade i olika grupper. Två av de mer framstående var fariseerna och saddukeerna. Fariseerna höll sig på avstånd från allt icke-judiskt och var noga med att följa både de lagar som fanns i Gamla testamentet och de regler man hade bevarat muntligt i århundraden. Saddukeerna accepterade bara de fem Moseböckerna som Guds ord. De kom för det mesta från de förmåsta prästsläkterna, medan fariseerna kunde tillhöra alla samhällsklasser. De två grupperna var starka motståndare till varandra, men båda tyckte illa om Jesus. Johannes döparen kritiserade fariseerna för legalism och falskhet, eftersom de var noga med att följa lagen i minsta detalj, men glömde bort meningen med den. Saddukeerna fick kritik för att de utnyttjade sin religiösa position till att skaffa sig politiska fördelar.

3:8 Johannes döparen utmanade människor till det som var mer än ord och ritual, när han kallade dem till ett förändrat

liv. Gud ser längre än till ord och religiös verksamhet. Det viktiga för honom är att vårt liv stämmer med vår bekännelse. Handlar du efter den övertygelse du säger att du har?

3:9-10 Att ett fruktträd ska bära frukt förväntar vi oss. På samma sätt ska Guds folk ge en skörd av goda gärningar. Gud har ingen användning för dem som säger att de är kristna men inte handlar därefter. Idag är det precis som på Johannes tid. Om vi bara bär en etikett där det står "kristen" utan att visa upp ett innehåll som motsvarar beskrivningen, tillhör vi inte Guds folk.

3:10 Guds budskap har inte förändrats sedan Gamla testamentets tid - vi kommer att dömas för vår likgiltighet. Gud kallar oss att vara aktiva i vår lydnad. Johannes jämför människor som säger att de tror på Gud men inte lever för honom med "träd som inte bär frukt" och som ska huggas ner. För att kunna uträtta något för Gud måste vi följa hans instruktioner, motstå frestelse, aktivt ställa upp för våra medmänniskor och dela vår tro med andra. Hur produktiv är du?

3:11 Johannes döpte som ett tecken på att man hade bett Gud om förlåtelse för synd och avsåg att leva som Gud ville. Dopet var ett yttre tecken. Det verkliga tecknet på ånger var att den omvändes livsföring ändrades till det bättre. Det var inte dopet i vatten som förändrade deras liv utan hjärtats inställning. Johannes sa att Jesus skulle döpa i helig Ande och eld. Det var ett förebud om pingsten (Apg 2), då Guds heliga Ande blev sänd av Jesus och då tungor av eld satte sig på hans efterföljare och gav dem kraft att predika evangeliet. Det är också en symbol för hur Guds Ande kommer med Guds domseld över dem som vägrar att vända om. Alla kommer att bli döpta förr eller senare - antingen nu i helig Ande, eller vid tidens slut i domens eld.

3:12 Vetekornen är användbara, medan agnarna bara är ett värdelöst skal. Det som är oanvändbart bränns upp, men vetekornet sparas. De som inte ångrar sig kommer att dömas och sopas åt sidan. De är av inget värde alls i arbetet för Gud. Men de som ångrar sig och tror blir räddade och använda av Gud.

3:13-14 Johannes höll på att förklara att hans dop inte alls kunde mäta sig med det Jesus skulle komma att erbjuda, när Jesus plötsligt stod där och ville bli döpt. Johannes tyckte att han inte räckte till. Han ville bli döpt av Jesus. Varför skulle Jesus döpas? Det kunde ju inte vara fråga om ånger över synd eftersom Jesus aldrig hade syndat. Jesus döptes av flera orsaker: 1) Han bekände personligen hela nationens synd, precis som Nehemja, Esra, Moses och Daniel hade gjort. 2) Han ville öppet visa att han stödde Johannes. 3) Han invigdes för sin offentliga verksamhet. 4) Han ville visa att han identifierade sig med vanligt folk och inte med de kritiska fariseerna som bara tittade på. 5) Han ville symboliskt visa sitt uppdrag att dö och uppstå. Gud visade att han accepterade Jesus som den perfekta människan, som inte behövde döpa sig på grund av synd utan gjorde det i lydnad för sin Far.

Han sa: ”Det kan inte vara riktigt. Egentligen borde jag bli döpt av dig.”
¹⁵Men Jesus svarade: ”Gör det i alla fall, för vi måste göra allt som Gud vill.”
 Och då döpte Johannes honom.

¹⁶När Jesus hade blivit döpt, steg han genast upp ur vattnet. Då öppnade sig himlen och han såg Guds Ande komma ner som en duva och stanna över honom.

¹⁷Och en röst från himlen sa:

”Detta är min älskade Son, han är min glädje.”

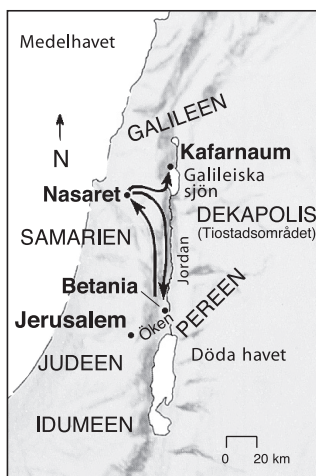
3:16
Jes 11:2

3:17
Jes 42:1
Matt 12:18; 17:5
Mark 9:7; Luk 9:35
Joh 12:28

Jesus frestas av djävulen
 (18/Mark 1:12-13; Luk 4:1-13)

4 Sedan fördes Jesus ut i ödemarken av Guds Ande för att djävulen skulle fresta honom. ²Under 40 dagar och 40 nätter åt han ingenting, och han blev till slut hungrig. ³Då kom djävulen fram till honom och sa: ”Gör bröd av de här stenarna, om du nu är Guds Son!”

4:1
1 Kung 18:12
Hes 3:14
Mark 1:12-13
Luk 4:1-13
Apg 8:39

JESUS BÖRJAR SIN VERKSAMHET

Barndomshemmet i Nasaret var den naturliga utgångspunkten. Han döptes av Johannes döparen i Jordan, frestades av Satan i öknen och återvände sedan till Galileen. Efter en tids verksamhet i Judeen, Samarien och Galileen (se Joh 1-4) flyttade han till Kafarnaum (4:12-13).

Gud ledde Israel ut i öknen för att pröva deras ödmjukhet. Han ville se deras reaktion, och se om de verkligen tänkte lyda honom. Vi blir också prövade. Eftersom vi vet om att det kommer att inträffa, bör vi vara på vår vakt och beredda att möta prövningen, så att det inte blir som Matteus säger i 26:41, att frestelsen segrar över oss. Kom ihåg att det bara är under påfrestning som det visar sig hur stark din övertygelse verkligen är!

4:1 Djävulen frestade Eva i lustgården, och här frestar han Jesus i öknen. Djävulen, Satan, är en fallen ängel. Han är verklig, inte symbolisk. Han är i ständig kamp mot dem som följer och lyder Gud. Hans frestelser är verkliga och han försöker alltid att få oss att göra saker på hans sätt eller på vårt eget sätt i stället för på Guds sätt. En dag kommer Jesus att regera över hela skapelsen. Djävulen försökte lura Jesus att ta över makten för tidigt. Jesus skulle ha misslyckats med sitt uppdrag att dö för vår synd och ge oss möjlighet till evigt liv, om han hade lytt djävulen. När frestelsen är särskilt stark, eller när du tycker att det trots allt finns en viss logik i den, tänk då noga efter om det inte är så att djävulen vill stå i vägen för Guds syfte med ditt liv.

4:1 Jesus frestades av djävulen, men han syndade aldrig. Även om vi kan känna oss ”smutsiga” efter att ha ställits inför en frestelse måste vi komma ihåg att frestelsen i sig inte är synd. Synd är att ge efter och svika Gud. Är vi klart medvetna om detta hjälper det oss att vända frestelsen ryggen.

4:1 Djävulen närmade sig inte Jesus när han var i templet eller vid dopet utan i öknen, när Jesus var trött, ensam och hungrig och som mest sårbar. Det är då Satan kommer. Ofta finns han också där, när vi ska fatta ett viktigt beslut eller när vi är osäkra om vägen. Men det finns också en annan fara: han kan utnyttja våra goda sidor genom att göra oss mot-tagliga för högmodiga tankar (se noten till Luk 4:3ff). Vi måste hela tiden vara på vår vakt mot hans attacker.

4:1-10 Djävulen koncentrerar sig här på tre kritiska områden: 1) fysiska drifter; 2) makt och ägodelar; 3) stolthet (en liknande lista finns i 1 Joh 2:15-16). Men Jesus föll inte. I Heb 4:15-16 ser vi att Jesus var frestad på samma sätt som vi, men att han aldrig syndade. Han vet vad vi möter i dag och han vill hjälpa oss i vår kamp. Be Jesus om kraft när du frestas!

4:3-4 Jesus var hungrig och svag efter 40 dagars fasta, men han valde att inte använda sin gudomliga kraft för att tillfredsställa sitt naturliga behov av mat. Det är inte fel att äta, och

3:15 Tänk dig att du är Johannes. Det går bra för dig, folk lyssnar och deras intresse växer. Men du vet att din egentliga uppgift är att förbereda människor för Jesus (3:11; Joh 1:36). Så dyker han upp på scenen och du ställs inför det verkliga provet på din trovärdighet. Kan du verkligen överlämna dina efterföljare till honom? Johannes klarade provet genom att offentligt döpa Jesus. Strax därefter sa han: ”Det är som det ska att han blir större och större och jag mindre och mindre” (Joh 3:30). Kan vi som Johannes ställa oss själva och vårt viktiga arbete åt sidan för att visa andra fram till Jesus? Kan vi ge upp lite av vår status för allas bästa?

3:16-17 Läran om treenigheten säger att Gud är tre personer och ändå egentligen bara en. Här är alla tre personerna närvarande och aktiva. Gud Fadern talar, Gud Sonen blir döpt, och Gud Anden sänker sig över Jesus. Gud är en, men ändå tre personer på samma gång. Detta är ett av Guds ogenomträngliga mysterier. Andra bibelställen som talar om Fadern, Sonen och Anden är Matt 28:19; Joh 15:26; 1 Kor 12:4-13; 2 Kor 13:14; Ef 2:18; 1 Thess 1:2-5; och 1 Pet 1:2.

4:1 Den här prövotiden visade att Jesus verkligen är Guds son och att han kan övervinna djävulen och hans frestelser. En människas lydnad kan inte på allvar bevisas förrän hon getts ett tillfälle till olydnad. I 5 Mos 8:2 berättas om hur

4:4
5 Mos 8:3
Ef 6:17

4Men Jesus sa till honom: ”Nej! Det står i Skriften: ’Människan lever inte bara av bröd, utan av alla de ord som kommer från Gud.’ ”

4:6
Ps 91:11

5Sedan tog djävulen honom med till Guds stad, Jerusalem, och ställde honom högst uppe på tempelmuren, 6och sa: ”Hoppa ner, om du nu är Guds Son! Det står ju i Skriften: *’Gud ska befalla sina änglar att skydda dig. De ska bära dig på sina händer, så att du inte skadar dig mot någon sten.’* ”

JESUS
FRETELSE

Frestelse	Naturligt behov till grund för frestelsen	Tvivel som gör frestelsen trovärdig	Mänsklig svaghet som Satan utnyttjar	Jesus svar
Att förvandla stenar till bröd	Fysiskt: näring	Vill Gud försörja mig?	Hunger, otålighet och ett behov att visa att han är Guds son	5 Mos 8:3 ”Lita på Gud” - I fokus: Guds syfte
Att utmana Gud (genom fel-tolkning av Ps 91:11-12)	Känslo-mässigt: trygghet	Vill Gud beskydda mig?	Stolthet, osäkerhet och ett behov att pröva Gud	5 Mos 6:16 ”Utmana inte Gud” - I fokus: Guds plan
Att tillbe Satan	Socialt: identitet, makt, framgång	Vill Gud leda mig?	Längtan efter makt, snabba lösningar och att bevisa sin jämlikhet med Gud	5 Mos 6:13 ”Förhandla inte med ondskan” - I fokus: Guds person

Jesus blev frestad av Satan i öknen som en sista förberedelse för tjänst. Matteus beskriver tre typiska frestelser, som vi också väl känner till. Som vi ser ovan är det oftast en kombination av ett verkligt behov och ett visst mått av tvivel. Tillsammans skapar detta ett begär. Jesus visar både hur betydelsefullt och hur effektivt det är att veta med vilket bibelord man kan bemöta en frestelse.

hunger är ett naturligt tillstånd, men tidpunkten var fel. Jesus hade avstått från sina gudomliga resurser just för att uppleva människans villkor. Vi kan också frestas att tillfredsställa en fullständigt normal drift på fel sätt eller vid fel tillfälle. Om vi tillåter oss att ha sex utanför äktenskapet eller att stjäla för att få mat, så försöker vi tillfredsställa av Gud givna drifter på ett sätt som stöter honom. Kom ihåg att många av våra drifter är normala och riktiga, men de måste tillfredsställas på rätt sätt och vid rätt tidpunkt.

4:3-4 Jesus kunde motstå alla djävulens frestelser, efter-som han inte bara kände till Guds ord utan också lydde det. Ef 6:17 säger att Guds ord är ett svärd som ska användas i den andliga striden. Att kunna citera Bibeln är en viktig del i försvaret mot djävulens attacker, men vi måste också lyda bibelordet. Lägg märke till att djävulen också kunde Bibeln! Att känna till Guds ord och lyda det hjälper oss att gå i Guds och inte i djävulens fotspår.

4:5 Templet var hela nationens religiösa centrum och den plats där judarna förväntade sig att Messias skulle visa sig (Mal 3:1). Herodes den store hade rustat upp templet i hopp om att få judarnas förtroende. Templet var den största byggnaden i området och den högsta punkten var troligen på den mur, som var byggd på bergssluttningen och vette mot Olivberget på andra sidan dalen. Härifrån kunde Jesus se ner

på hela Jerusalem och ut över landsbygden miltals åt norr, öster och söder.

4:5-9 Gud är ingen trollkarl i skyn. Som svar på djävulens frestelse sa Jesus att man inte skulle provocera Gud och driva med honom (5 Mos 6:16). Du kanske vill be Gud att bevisa sin existens eller att påtagligt visa att han bryr sig om dig. En gång bad en man Jesus om ett särskilt tecken för att det skulle vara lättare för folket att tro. Men Jesus svarade och sa, att om de inte trodde på det som redan var skrivet i Bibeln, skulle de inte tro ens om någon kom tillbaka från de döda för att varna dem (Luk 16:31)! Att be Gud om tecken är att utnyttja honom på fel sätt. Han vill att du ska leva av tro, inte av tecken. Akta dig för att försöka styra Gud.

4:6 Djävulen använde Guds ord för att få Jesus att synda! Ibland kan dina vänner komma med tilltalande och överty-gande skäl att göra något som du vet är fel. Kanske har de t o m hittat bibelcitat som verkar stödja deras synpunkt. Stude-ra Bibeln noga, särskilt sammanhanget ur vilket en citerad vers kommer, så att du förstär Guds principer för ditt liv och vad han avser med dig. Bara om du är införstådd med vad hela Bibeln säger kan du upptäcka tolkningsfel och versar som är tagna ur sitt sammanhang och vinklade så att de ser ut att säga det man vill att de ska säga.

⁷Men Jesus svarade honom: ”Det står också i Skriften: *’Du ska inte sätta Herren, din Gud, på prov.’*” 4:7
5 Mos 6:16

⁸Efter det tog djävulen med honom upp till toppen av ett mycket högt berg och visade honom världens alla länder och deras härlighet. ⁹”Allt detta ska jag ge dig”, sa han, ”om du bara faller ner och tillber mig.”

¹⁰”Försvinn, Satan”, svarade Jesus honom. ”Det står ju i Skriften: *’Det är Herren, din Gud, du ska tillbe, och bara honom du ska tjäna.’*” 4:10
5 Mos 6:13

¹¹Då lät djävulen honom vara, och änglar kom till Jesus för att betjäna honom. 4:11
Heb 1:14; Jak 4:7

B. JESUS UTFÖR SITT UPPDRAG SOM KUNG (4:12-25:46)

Matteus lyfter särskilt fram Jesus predikningar. Händelseförloppet är sammanvävt med viktiga avsnitt i Jesus undervisning. I följande avsnitt är budskapet i centrum. Matteus återger Jesus bergspredikan, bilderna om Guds nya värld, hans undervisning om förlåtelse och berättelserna om den sista tiden.

1. Jesus börjar sin verksamhet

Jesus talar till folket i Galileen
(30/Mark 1:14-15; Luk 4:14-15; Joh 4:43-45)

^{12,13}När Jesus hörde att Johannes hade blivit fängslad, lämnade han Judeen och återvände till Galileen. Men han slog sig inte ner i sin hemstad Nasaret, utan flyttade till Kafarnaum vid Galileiska sjön, nära det område där de båda stammarna Sebulon och Naftali levde. ¹⁴Genom detta blev det verklighet som Gud förutsagt genom profeten Jesaja:

¹⁵”*Sebulons land och Naftalis land utmed sjön, området bortom floden Jordan, övre Galileen med dess många olika folk -* ¹⁶*dessa människor som bodde där i*” 4:15-16
Jes 9:1-2
42:6-7
Luk 2:32

4:8-9 Hade djävulen verkligen makt att ge Jesus alla världens länder? Har inte Gud, världens skapare, kontrollen över dem? Kanske ljög Satan, eller kanske utnyttjade han sin tillfälliga makt och frihet att bestämma på jorden på grund av människans synd. Frestelsen innebar ett erbjudande om att med politisk makt omedelbart ta över världen. Djävulen försökte förskjuta perspektivet och få Jesus att ta makten på ett världsligt sätt och inte enligt Guds plan.

4:8-10 Jesus erbjöds makt över hela världen mot att han knäböjde inför Satan och tillbad honom. I dag erbjuder Satan oss världen genom att locka oss med materialism och makt. Vi kan motstå frestelserna på samma sätt som Jesus. Om du märker att du har en dragning till något som världen erbjuder kan du citera 5 Mos 6:13, ”Hylla bara Herren Gud. Lyd bara honom!”

4:11 Änglar, som dessa som här betjänar Jesus, har en särskild uppgift som Guds budbärare. De är andliga varelser, och de var inblandade i Jesus liv på jorden vid flera tillfällen:

- 1) De berättade för Maria om hans födelse.
- 2) De övertygade Josef.
- 3) De talade om vilket namn Jesus skulle ha.
- 4) De berättade om Jesus födelse för herdarna.
- 5) De beskyddade Jesus och hans familj genom att sända dem till Egypten.
- 6) De betjänade Jesus i Getsemane. Se mer om änglar i noten till 1:20.

4:12-13 Jesus flyttade från sin hemstad Nasaret till Kafarnaum, ungefär 3 mil längre norrut.

Kafarnaum blev hans bas under vandringarna i Galileen. Han flyttade troligen för att:

- 1) ... avlägsna sig från oppositionen och likgiltigheten i Nasaret
- 2) ... hans budskap skulle få ett större genomslag (Kafarnaum var en livlig stad och budskapet kunde nå fler och spridas snabbare)
- 3) ... kunna utnyttja större resurser och få ett bättre stöd för sitt arbete.

Genom flyttningen uppfylldes profetian i Jesaja 9:1-2 som säger att Messias härlighet ska upplysa Sebulons och Naftalis land, det område i Galileen där Kafarnaum låg.

4:14-16 Matteus fortsätter att knyta samman Jesus verksamhet med ord från Gamla testamentet genom att citera Jesaja. Detta var till hjälp för hans judiska publik som kände väl till profeternas skrifter.

4:17 Jesus började sin verksamhet med precis samma ord som man hade hört från Johannes döparen: ”Lämna synden och vänd om till Gud”. Budskapet är detsamma än i dag. Att bli en efterföljare till Kristus betyder att vända sig bort från sig själv och sin egoism och lämna över kontrollen och ledningen av sitt liv till Jesus.

mörkret fick se ett stort ljus. De levde i dödens land, men ett strålande ljus gick upp över dem." ¹⁷Från och med nu började Jesus tala till folket och säga: "Lämna synden och vänd om till Gud, för han har kommit för att rädda människor och göra dem till sitt eget folk!"

4:17
Matt 10:7

De första efterföljarna (33/Mark 1:16-20)

¹⁸En dag när han vandrade längs Galileiska sjön fick han se två bröder: Simon, som kallas Petrus, och Andreas. De höll på att kasta ut nät i sjön, för de var fiskare.

4:18
Mark 1:16-20
Luk 5:1-11

¹⁹Jesus ropade till dem: "Kom och bli mina efterföljare, så ska jag visa er hur man fiskar människor istället!" ²⁰Och de lämnade genast sina nät och följde honom.

4:19
Matt 16:18
Joh 1:42

²¹När han gick vidare fick han se två andra bröder, Jakob och Johannes, sitta i en båt tillsammans med sin pappa Sebedaios och göra i ordning sina nät. Han ropade på dem också, och ²²genast lämnade de båten och sin pappa och följde honom.

4:20
Mark 10:28
Luk 18:28

Jesus undervisar och botar över hela Galileen (36/Mark 1:35-39; Luk 4:42-44)

²³Jesus vandrade nu omkring i hela Galileen och undervisade i synagogorna, och vart han än kom berättade han det glada budskapet om att Gud vill rädda människor och göra dem till sitt eget folk, och han botade alla slags sjukdomar och plågor bland folket. ²⁴Ryktet om hans under spreds långt utanför Galileens gränser och snart kom det sjuka människor också från Syrien för att bli botade. Vilken sjukdom eller vilket lidande de än var drabbade av, om de var besatta av onda andar, led av krampfall eller var förlamade, så botade han dem.

4:23
Matt 9:35
Mark 1:39
Luk 4:15

²⁵Stora folkmassor följde honom vart han än gick - människor från Galileen, Tiostadsområdet, Jerusalem och hela Judeen och från andra sidan Jordan.

4:18 Av de cirka 30 fiskebyar som fanns utspridda runt Galileiska sjön under Jesus tid var Kafarnaum den största.

4:18-20 Jesus bad Petrus och Andreas att lämna sitt yrke och i stället "fiska människor". Det betydde att han ville visa dem hur man hjälper andra att finna Gud. Jesus kallade dem från ett produktivt yrkesliv till en produktiv andlig tjänst. Vi ska alla "fiska människor". Om vi praktiserar Jesus exempel och undervisning, kommer vi att dra människor till oss på samma sätt som fiskaren drar in fångsten i båten med sina nät.

4:19-20 Dessa män kände Jesus. Han hade redan tidigare talat med Petrus och Andreas (Joh 1:41-42) och predikat i omgivningen. När Jesus kallade dem visste de vem han var och var villiga att följa honom. De befann sig inte i något slags hypnotiskt tillstånd när de följde honom utan visste mycket väl att beslutet att följa honom för alltid skulle förändra deras liv.

4:21-22 Jakob och hans bror Johannes, och Petrus och Andreas var de första efterföljare som Jesus kallade att arbeta med honom. Några ord räckte för att dessa män omedelbart skulle lämna sina arbeten. De kom inte med undanflykter om att det inte passade just då, utan de bröt upp omedelbart. Jesus kallar var och en av oss att följa honom. När Jesus ber oss tjäna honom, måste vi göra som efterföljarna och handla omedelbart.

4:23 Jesus undervisade, predikade och botade. Detta var de tre huvudlinjerna i hans tjänst. Med sin undervisning visar Jesus hur angelägen han är att lära oss att förstå vad det handlar om. Genom predikan betonar han överlåtelse ochhängivenhet och

genom botandet hur angelägen han är om att vi ska vara hela människor. Underverken var en bekräftelse på att det han undervisade och predikade om verkligen kom från Gud.

4:23 Jesus lät snart tala om sig som en kraftfull predikant och fick ofta tala i synagogorna. De flesta byar med tio eller fler hushåll hade en egen synagoga. Byggnaden var ortens möteslokal på vilodagen och tjänade som skola under veckorna. Den ansvarige för synagogan var snarare administratör än predikant. Det var hans uppgift att bjuda in rabbiner för att undervisa och predika. Det var vanligt att rabbiner som besökte orten blev inbjudna att tala.

4:23-24 Jesus predikade det glada budskapet för alla som ville höra att Guds nya värld hade kommit, att Gud finns nära oss och att han bryr sig om alla människor. Han kan hela oss, inte bara från kroppsliga sjukdomar, utan också från andliga. Det finns ingen synd och inget problem som är för stort eller för smått för Jesus. Hans ord var goda nyheter därför att de gav löfte om frihet, hopp, frid och evigt liv med Gud.

4:25 Dekapolis, eller Tiostadsområdet, låg öster om Galileiska sjön. Det bestod av ett antal icke-judiska städer som sammanslutit sig för att få en effektivare handel och ett bättre försvar. Ryktet gick om Jesus, och både judar och andra kom långväga ifrån för att höra honom.

5:1ff Matteus 5-7 kallas "Bergspredikan", eftersom Jesus vid detta tillfälle befann sig på en bergssluttning nära Kafarnaum. Denna "predikan" är troligen en sammanfattning av förkunneelse som sträckte sig över flera dagar. I Bergspredi-

2. Jesus predikar på berget (Bergspredikan)

Verklig lycka
(49/Luk 6:20-26)

5 En dag när Jesus såg folkmassorna gick han upp på ett berg tillsammans med sina efterföljare, och han satte sig ner och började undervisa dem.

Han sa:

³”Lyckliga är de som inser att de behöver Gud, för de får vara Guds eget folk.

⁴Lyckliga är de som sörjer, för de ska bli tröstade.

⁵Lyckliga är de ödmjuka, för hela världen tillhör dem.

⁶Lyckliga är de som hungrar och törstar efter att göra Guds vilja, för de ska bli mättade.

⁷Lyckliga är de som visar medlidande, för de ska få medlidande från Gud.

⁸Lyckliga är de som av hela hjärtat söker Gud, för de ska få se honom.

⁹Lyckliga är de som strävar efter frid, för de ska kallas Guds barn.

¹⁰Lyckliga är de som förföljs därför att de gör Guds vilja, för de får vara Guds eget folk.

5:1
Luk 6:20-23

5:3
Ps 37:11; 51:19
Jes 57:15; 66:2

5:5
1 Pet 3:4

5:7
Ps 41:2

5:8
1 Joh 3:2-3

5:10
2 Tim 2:12
1 Pet 3:13-14

<i>Egenskap</i>	<i>Förebild i GT</i>	<i>Världens alternativ</i>	<i>Guds belöning</i>	<i>Att utveckla egenskapen</i>	NYCKELORD I BERGS-PREDIKAN
Ödmjukhet (5:3)	Jes 57:15	Stolthet och oberoende	Tillhöra hans eget folk	Jak 4:7-10	
Att sörja (5:4)	Jes 61:1-2	Lycka till varje pris	Tröst (2 Kor 1:4)	Ps 51 Jak 4:7-10	
Foglighet och anspråkslöshet (5:5)	Ps 37:5-11	Makt	Hela världen	Matt 11:27-30	
Rättfärdighet och godhet (5:6)	Jes 11:5 42:1-4	Själviskhet	Fullständig tillfredsställelse	Joh 16:5-11 Fil 3:7-11	
Omtänksamhet och barmhärtighet (5:7)	Ps 41:1	Känslökall dominans	Barmhärtighet	Ef 5:1-2	
Att ha ett rent hjärta (5:8)	Ps 24:3-4 51:10	Sveckfullhet	Se Gud	1 Joh 3:1-3	
Att sträva efter frid (5:9)	Jes 57:18-19 60:17	Egen sinnesfrid på andras bekostnad	Bli kallad Guds barn	Rom 12:9-21 Heb 12:10-11	
Trofasthet (5:10)	Jes 52:13 53:12	Bristande hängivenhet	Vara hans eget folk	2 Tim 3:12	

I den längsta predikan vi har återgiven av Jesus börjar han med att beskriva vilka egenskaper han vill se hos sina efterföljare. Han säger att de som lever ut dessa karaktärsdrag är avundsvärda, därför att Gud har något särskilt i beredskap åt dem. Varje egenskap är nästan en direkt motsats till den allmänna uppfattningen. Avslutningsvis påpekar Jesus att varje försök att leva enligt hans standard regelmässigt skapar motstånd. Jesus själv är vårt bästa föredöme i alla exemplen. Om vårt mål är att bli lik honom kommer vi att möta dagliga utmaningar på dessa områden.

kan förklarar Jesus sin syn på lagen (de tio buden och övriga av Gud givna regler i Moseböckerna i Gamla testamentet). Ställning, makt och pengar är inte viktiga i hans kungadöme, utan det som räknas är hjärtats trohet och lydnad. I Bergspredikan utmanar Jesus sin samtids lagiska, religiösa ledarskap. Han påminner dem om budskapet hos Gamla testamentets

profeter. Precis som Jesus lärde de att hjärtats inre lydnad är viktigare än att bara följa lagen till det yttre.

Somliga menar att Bergspredikan är samma tal som det i Luk 6:17-49. Lukas version är inte alls lika detaljerad och variationsrik som Matteus. Andra säger att det är fråga om olika predikningar hållna vid två skilda tillfällen, men att underlag

5:12
2 Krön 36:16
Matt 23:37
Apg 7:52
5:14
Fil 2:15

¹¹Ja, ni är lyckliga när man hånar och förföljer er och ljuger om er därför att ni är mina efterföljare. ¹²Jubla och var glada, för Gud ska belöna er. Kom ihåg att profeterna som förr i tiden framförde Guds budskap också blev förföljda.

Salt och ljus (50)

¹³Ni är det salt som bevarar världen från förruttnelse. Men till vilken nytta är salt om det har förlorat sin kraft? Kan man få det salt igen? Nej, det duger inte till något annat än att kastas ut och trampas ner av människorna. ¹⁴Ni är det ljus som lyser upp världen. Ni liknar en stad uppe på ett berg. En stad uppe på ett berg är synlig för alla. ¹⁵När man tänder en lampa så täcker man inte över den, utan tvärtom ställer man den så att den lyser för alla i huset. ¹⁶På samma sätt ska ert ljus lysa för människorna, så att de ser allt gott ni gör och hyllar er Far i himlen.

5:16
Joh 15:8

och budskap är detsamma. Enligt denna senare uppfattning skulle Matteus skildra det så att Bergspredikan hölls under Jesus första vandring, medan det Lukas skildrar hände efter valet av de tolv sändebuden. Det är tydligt att Jesus upprepade några av de viktigaste budskapen i annan form och varierade sig för att möta tillfällets behov.

5:1-2 Det var stora människomassor som följde efter Jesus. Han var samtalsämnet för dagen, och alla ville se honom. Det är uppenbart att efterföljarna, som var hans närmaste medarbetare, hade anledning att frestas att känna sig betydelsefulla, stolta och härsklustna. Att vara med Jesus innebar inte bara prestige utan också en möjlighet att få det bättre materiellt.

Massorna samlades på nytt. Men innan Jesus började tala till dem tog han efterföljarna åt sidan och varnade dem för de frestelser de skulle möta som hans medhjälpare. Jesus "saligprisningar" (5:1-12; se förklaring i nästa not) såväl som Bergspredikan i sin helhet kan ha varit riktad främst till efterföljarna medan folket lyssnade. Förvänta er inte gott rykte och rikedom, sa Jesus, utan snarare sorg, hunger och förföljelse. Men, poängterade Jesus, ni ska bli rikligt belönade, även om det inte sker i detta liv. Det kan komma tider när vi som Jesus efterföljare åtnjuter folkets popularitet. Om vi då inte lever efter Jesus ord i Bergspredikan kommer vi att upptäcka att vi utnyttjar Guds goda nyheter enbart för våra egna personliga intressen.

5:3-12 Det finns åtminstone fyra olika sätt att förstå de s k saligprisningarna (här används ordet lycklig i stället för salig):

1) De är de etiska regler som efterföljarna hade att rätta sig efter och en norm för varje troende.

2) De belyser Guds eviga värden mot bakgrund av denna världens tidsbegränsade ideal.

3) De ställer fariseernas ytliga "tro" mot den sanna tro Kristus vill se.

4) De visar hur Gamla testamentets förväntningar uppfylls i Guds nya värld. Man kan inte välja och vraka bland saligprisningarna. De måste accepteras i sin helhet. De ger oss en sann beskrivning av en Jesus efterföljare.

5:3-12 Varje saligprisning (se föregående not) säger hur man ska bli lycklig och tillfredsställd. Vissa översättningar använder ordet salig, andra ordet välsignad. Det som avses är inte ytlig glädje, nöjen eller jordisk framgång. Jesus vänder upp och ner på världens uppfattning om lycka. För Jesus innebär lycka glädje och hopp, och ett oberoende av yttre omständigheter. För att uppleva den djupaste lyckan, alltså glädje

och hopp, måste vi dra oss närmare Gud genom att tjäna och lyda honom.

5:3-12 När Jesus tillkännagav att Guds nya värld var nära, (4:17) frågade sig folket naturligtvis vad som krävdes för medborgarskap. Jesus talade om för dem att de måste leva annorlunda än de religiösa ledarna hade lärt dem. De måste söka utbyte och behållning av helt annat slag än det som fariséer och saddukéer erbjöd. Många söker efter lycka, men "lyckan kommer, lyckan går". Få söker den lycka som finns i den bestående glädjen hos Gud. Är ditt livsideal en kopia av världens själviskhet, stolthet och maktbegär, eller speglar det de värden som Jesus har kallat dig att leva efter?

5:3-12 Jesus började sin predikan med ord som ser ut att motsäga varandra. Men Guds sätt att leva motsäger ofta världens. Om du vill leva för Gud måste du vara beredd att tala och handla på ett sätt som är främmande för världen. Du måste vara beredd att ge där andra tar, att älska där andra hatar och att bygga upp där andra river ner. Då kommer du en dag att få allt, medan andra slutar tomhänta.

5:11-12 Jesus uppmanade till glädje under förföljelse. Förföljelse kan vara positiv av flera skäl: 1) Den hjälper oss att inte fastna i ett jordiskt framgångstänkande. 2) Den sällar bort dem som inte menar allvar. 3) Den stärker tron hos dem som håller ut. 4) Den visar vad det verkligen gäller, för dem som är beredda att gå samma väg som vi. Det kan trösta oss att veta att Guds profeter blev förföljda (Elia, Jeremia, Daniel). Förföljelsen är ett bevis på att vi har varit trogna. Gud kommer att en gång belöna de trogna genom att låta dem få komma till hans nya värld, där ingen förföljelse förekommer.

5:13 Kryddor utan arom är värdelösa. En kristen som inte anstränger sig för att påverka omgivningen är ingen tillgång för Gud. Om vi är lika världen är vi utan värde som kristna. Vi ska inte vara precis som alla andra. Nej, vi ska påverka dem positivt, precis som salt, som förhöjer smaken och hindrar förruttnelse.

5:14-16 Ljuset från en högt belägen stad syns på långt håll. Om vi lever för Jesus, lyser vi som ljus, som visar omvärlden hurdan han är. Vi kan skymma ljusflödet genom att 1) tiga när vi borde tala ut, 2) följa mängden, 3) förneka ljuset, 4) tillåta synd i våra liv, 5) inte förklara ljuset för andra och 6) strunta i andras behov. Lys för sanningen och låt ditt ljus drabba världen.

5:17 Guds lagar och bud gavs för att hjälpa folket att älska Gud av hela sitt hjärta. Men genom hela Israels historia har Guds lag förvirrats och missförstås. På Jesus tid hade det gått så långt att den genom skriftlärdens och religiösa ledares

Om Moses lag (51)

¹⁷Tro inte att jag har kommit för att upphäva det Gud har sagt genom Moses lag och profeterna. Nej, jag har kommit för att uppfylla det och göra det till verklighet. ¹⁸Jag försäkrar er, att varje ord i lagen ska gälla så länge himlen och jorden finns kvar och tills allt som Gud har förutsagt har inträffat. ¹⁹Den som bryter mot minsta lilla bud i lagen, och lär andra att göra likadant, han ska betyda minst bland dem som får vara Guds eget folk. Men den som håller lagen och lär andra att göra det, han ska få stor betydelse bland Guds eget folk.

5:18
Luk 16:17

5:19
Jak 2:10

5:20
Rom 10:3

²⁰Men jag varnar er, att om ni inte lyckas följa Guds vilja bättre än vad lagläraryn och fariseerna gör, så kommer ni överhuvudtaget inte att få tillhöra Guds eget folk.

Om ovänskap (52)

²¹Ni har hört att det står i Moses lag: 'Du ska inte mörda, och den som mördar någon ska dömas.' ²²Men jag säger: Det räcker med att du blir arg på någon, så ska du dömas. Kallar du en person för idiot, så ska du ställas inför domstol, och förbannar du någon så väntar dig helvetets eld.

5:21
2 Mos 20:13
5 Mos 5:17

Referens	Exempel	Det räcker inte att ...	Vi måste också ...	ATT TÄNKA SOM JESUS
5:21-22	Mord	låta bli att döda	undvika hat och ilska	
5:23-26	Offer	offra regelbundet	ha rätt förhållande till Gud och medmänniskor	
5:27-30	Otrohet	undvika otrohet	vara fria från orena begär och vara trogna	
5:31-32	Skilsmässa	vara lagligt gift	låta äktenskapslöften bli praktisk verklighet	
5:33-37	Ed	gå ed	undvika plötsliga eller övertänkta löften till Gud	
5:38-46	Hämnd	kräva rättvisa	visa barmhärtighet och kärlek mot medmänniskor	

Det är sällan vi begår "svår synd", medan vi däremot regelbundet gör oss skyldiga till sådan som Jesus var mest bekymrad över. Dessa sex exempel visar på vilken nivå vi utkämpar den verkliga kampen, och vad Jesus kräver av sina efterföljare. Lever du som han lärde?

inverkan hade blivit en enda obegriplig röra av förbud. När Jesus talade om ett nytt sätt att förstå lagen, försökte han egentligen att få folket att förstå dess ursprungliga syfte. Han var aldrig emot själva lagen, bara emot de missbruk och överdrifter den hade utsatts för.

5:17-20 Om nu Jesus inte kom för att upphäva lagen, betyder det då att hela Gamla testamentet var att peka på Jesus Kristus, och därför är de inte nödvändiga efter hans död och uppståndelse. Men även om vi inte längre är tvingade till dessa ceremonier gäller fortfarande syftet bakom dem - att tillbe och älska en helig Gud. Jesus anklagades ofta av fariseerna just för att bryta dessa ceremoniella lagar.

2) De sociala lagarna var en tillämpning av Guds vilja i

det dagliga livet i Israel (se t ex 5 Mos 24:10-11). Eftersom dagens samhälle och kultur är radikalt annorlunda den tidens, kan alla dessa regler inte följas till punkt och pricka. Men syftet bakom buden är evigt och bör vägleda oss. Jesus följde dessa lagar.

3) De moraliska lagarna (t ex de tio buden) är direkta befallningar från Gud och kräver total lydnad (se t ex 2 Mos 20:13). De avslöjar Guds vilja och natur och gäller fortfarande. Jesus lydnad mot dessa bud var total.

5:19 Några i mängden var experter på att tala om för andra hur man skulle göra men missade själva det mest centrala och viktiga. De religiösa ledarna på Jesus tid trodde att livets mening var att undervisa andra, medan Jesus förklarade att det viktigaste var att själv lyda Gud. Det är lättare att studera Guds lag och ge anvisningar till andra än att själv verkligen leva efter den.

5:20 Fariseerna var fullkomliga pedanter när det gällde att

5:25
Ords 25:8
Luk 12:58

²³Om du därför står inför altaret i templet för att bära fram ett offer åt Gud och plötsligt kommer ihåg att någon människa har något emot dig, ²⁴så lägg ner ditt offer framför altaret och gå och gör upp med den personen. Kom sedan och bär fram ditt offer till Gud. ²⁵Om någon anklagar dig för något, så skynda dig att komma överens med din motpart redan innan ni är framme vid domstolen. Annars kanske han överlämnar dig till domaren, som sedan låter vakten ta hand om dig och sätta dig i fängelse. ²⁶Och jag försäkrar dig att du måste stanna där tills du betalt hela bötesbeloppet.

JESUS OCH GAMLA TESTAMEN- TETS LAGAR

Referens

Exempel på barmhärtighet i Gamla testamentet

3 Mos 19:18	Hämnas inte! Var inte självisk och överlägsen, utan älska din medmänniska som dig själv, för jag är Herren.
Ords 24:28-29	Vittna inte falskt mot en oskyldig medmänniska. Varför ska du ljuga om honom? Säg inte: "Nu kan jag ge igen för att han varit så elak mot mig!"
Ords 25:21-22	Om din fiende är hungrig, ska du ge honom mat! Om han är törstig, ska du ge honom något att dricka! Detta kommer att få honom att skämmas, och Herren ska belöna dig.
Klag 3:30-31	Se till att han vänder andra kinden till mot dem som slår honom och att han tar emot deras grova förolämpningar utan att klaga, för Herren ska inte överge honom för evigt.

Vid en ytlig betraktelse ser det ut som om Jesus motsäger Gamla testamentets lagar, men det är lätt att förbise alla de exempel där "nåd får gå före rätt", som är inskrivna i dem. Här är fyra exempel. Guds ursprungliga system för att skäpa rättvisa var väl avvägt genom att det också tog hänsyn till nåd och barmhärtighet. Genom åren blev det alltmer uppfattat som ett instrument för hämnd. Det var denna felaktiga tillämpning av lagen som Jesus angrep.

följa lagen. Hur kunde man ta Jesus på allvar när han krävde en större rättfärdighet än deras? Fariseernas svaghet låg i att de nöjde sig med att i yttre mening följa lagen men inte tillät att den förändrade dem i deras inre - i deras attityder. Vad Jesus avsåg var lydnad och rättfärdighet på ett högre plan. Vi kan se fromma ut men ändå vara långt borta från Guds nya värld. Gud ser både till hjärtat och till våra handlingar. I hjärtat finns vår trohet. Var lika noga med din inre, av människor osynliga övertygelse om vad som är rätt, som med de yttre handlingar alla kan se.

5:20 Jesus menade att hans åhörare behövde något helt annat än bara grunden, inte bara vara bättre än fariseerna. Det som utgär från oss måste 1) komma från vad Gud gör i oss och inte vara ett resultat av egen ansträngning, 2) sätta Gud och inte oss själva i centrum, 3) visa vördnad för Gud, och inte syfta till att få människors uppskattning, 4) visa att vi älskar lagens syfte och inte bara är villiga att lyda den.

5:21-22 När Jesus säger "men jag säger ..." ersätter han inte lagen med sin egen version. Han ger oss en djupare förståelse av varför Gud gav oss just det budet. Mose sa: "Mörda inte", men Jesus säger: "Bli inte ens så arg att du skulle kunna tänka dig att begå ett mord, för då är du egentligen redan skyldig". Fariseerna som läste lagen och inte hade mördat, kände sig väldigt rättfärdiga. Ändå var de så arga på Jesus att de snart skulle smida planer för att få bort honom, även om de naturligtvis inte tänkte göra det smutsiga jobbet själva. Vi missar själva avsikten med Guds ord när vi bara tar det som riktlinjer för hur vi ska uppträda och inte försöker förstå varför han gav oss det. Det är väl inte så att du bara lyder reglerna men missar själva avsikten med dem?

5:21-22 Att döda är en fruktansvärd synd, men ilska är

också en grov synd, eftersom den åsidosätter Guds bud att älska. I det här fallet avses en envig, groende bitterhet mot en medmänniska. Det är en skadlig känsla, som alltid hotar att hamna utanför vår kontroll och leda till våld, känslomässiga störningar, ökad stress och annat negativt. Den orsakar också andliga skador. Ilska hindrar oss att komma i andlig balans och behaga Gud. Visst har du någon gång varit stolt över att du kunde hålla tyst i stället för att sjunga ut och säga ditt hjärtas innerliga mening? Det är bra att visa självbehärskning, men Kristus vill att den också ska gälla tankelivet. Vi kommer att få stå till svars också för våra attityder.

5:23-24 Brutna relationer kan hindra vår kontakt med Gud. Om vi har problem eller något otalt med en vän bör vi klara upp detta snarast. Vi är falska om vi påstår att vi har det bra med Gud, samtidigt som vi har svårigheter i relation till andra. Våra relationer till andra speglar vårt förhållande till Gud (1 Joh 4:20).

5:25-26 Om någon på Jesus tid inte kunde betala en skuld kastades han i fängelse tills skulden var betald. Om inte någon kom och löste ut honom fick han förmodligen dö i fängelset. Det är ett gott råd att lösa problemen med sina fiender innan de tappar tålmodet och ger oss ytterligare besvär (Ords 25:8-10). Du kanske inte kommer att råka ut för något som gör att du hamnar inför domstol, men även små konflikter löser sig enklare om vi försöker sluta fred omedelbart. Här får vi rådet att göra upp det vi kan med våra medmänniskor, innan vi måste stå till svars för det inför Gud.

5:27-28 Lagen i Gamla testamentet säger att det är fel att ha sexuellt umgänge med någon annan än en äkta make/maka (2 Mos 20:14). Men Jesus säger att bara begäret att ligga med någon annan än den man är gift med är en hjärtats

Om otrohet (53)

²⁷Ni har hört att det står i Moses lag: *'Du ska inte vara otrogen i ditt äktenskap.'*
²⁸Men jag säger: den som ser på en kvinna med begär i blicken har redan varit otrogen med henne i sitt hjärta. ²⁹Om ditt högra öga får dig att synda, så riv ut det och kasta det ifrån dig. Det är bättre att en del av din kropp förstörs än att hela du kastas i helvetet. ³⁰Och om din hand får dig att synda så hugg av den och kasta bort den, även om det skulle råka vara din högra hand! Det är bättre att en del av din kropp förstörs än att hela du kommer till helvetet.

5:27
2 Mos 20:17
5 Mos 5:18

5:29
Matt 18:9
Mark 9:43-47

5:30
Matt 18:8

Om skilsmässa (54)

³¹Det står i Moses lag: *'Om någon vill skilja sig från sin fru, så kan han göra det genom att ge henne ett intyg som bevis på skilsmässan.'* ³²Men jag säger: Den man som skiljer sig från sin fru, utan att hon varit otrogen, han blir orsak till att hon verkligen kan vara otrogen. Och den som gifter sig med en fränskild kvinna gör så att hon är otrogen.

5:31
5 Mos 24:1

5:32
Rom 7:3
1 Kor 7:10

Om löften (55)

³³Ni har också hört att det står i Moses lag: *'Du ska inte bryta en ed som du har svurit, utan du ska hålla allt som du har lovat inför Gud.'* ³⁴Men jag säger: svär överhuvudtaget inga eder! Om du säger: *'Jag svär vid himlen'* så har du svurit inför Gud, för himlen är Guds tron. ³⁵Om du säger: *'Jag svär vid jorden'*,

5:34
Jes 66:1
Jak 5:12

otrohet och alltså synd. Jesus betonar att om handlingen är synd så är också begäret, lusten att göra handlingen, synd. Att vara trogen sin make med kroppen, men inte i hjärtat, är att bryta det förtroende som är livsviktigt för ett starkt äktenskap. Jesus fördömer inte ett naturligt intresse för det motsatta könet och inte heller en sund sexualdrift, men han accepterar inte att man medvetet och gång på gång fyller sin tankevärld med fantasier, som om de omsattes i handling skulle betraktas som synd.

5:27-28 En del anser att om orena tankar är synd kan man likaväl omsätta sina fantasier i verkligheten. Men detta är skadligt av flera skäl:

- 1) Det får dig att se mellan fingrarna med synden i stället för att ta itu med den
- 2) Det underminerar äktenskapet
- 3) Det är ett medvetet uppror mot Guds ord
- 4) Förutom att det skadar dig själv drabbas ytterligare en person.

Även om begäret inte är lika skadligt som själva handlingen, så är det lika förödande för rättfärdigheten. Om begäret inte kontrolleras, leder det snart till handlingar som för dig bort från Gud.

5:29-30 När Jesus talade om att göra sig av med öga eller hand menade han det inte bokstavigen. Att riva ut sitt öga hjälper inte, eftersom även en blind kan ha begär. Men om det skulle vara enda möjligheten, så är det bättre att komma till himlen med ett öga än till helvetet med båda. Poängen är att vi ibland tillåter synd i våra liv som så småningom kommer att förstöra oss. Det är bättre att genomgå den smärtsamma behandlingen att avlägsna synden (t ex att sluta med en dålig vana, eller att göra sig av med något som står i vägen för Gud) än att tillåta att synden leder till fördömselse. Var uppmärksam på sådant som får dig att synda och gör sedan

allt som är nödvändigt för att avlägsna detta.

5:31-32 En skilsmässa är lika grym och nedbrytande idag som på Jesus tid. Med äktenskapet avser Gud en livslång förening (1 Mos 2:24). När vi gifter oss ska vi aldrig tillåta oss att tänka på skilsmässa som en möjlighet att lösa konflikter, eller som en utväg ur ett till synes dött förhållande.

Jesus går här också till angrepp mot dem som avsiktligt bryter äktenskapskontraktet för att tillfredsställa sitt begär med någon annan. Blir ditt äktenskap starkare med tiden, eller lever du på ett sådant sätt att det sakta vittrar sönder?

5:32 Jesus sa att skilsmässa bara är tillåten om en av makarna är otrogen. Men detta innebär inte att det måste bli skilsmässa om ena parten begär en otrohet. Först ska man försöka försonas, förlåta, och bygga upp förhållandet på nytt. Vi ska alltid söka efter utvägar att upprätta ett förhållande i stället för efter ursäkter att lämna det.

5:33ff Jesus betonar vikten av att tala sanning. Människor omkring honom gav löften utan att infria dem och använde Guds namn utan respekt. Att hålla vad man lovat inger förtroende och stärker relationer mellan människor. Om du ger ett löfte så minns att Bibeln håller dig ansvarig om du ger det lättsinnigt, medveten om att du inte kommer att hålla det, eller om du svär falskt i Guds namn (2 Mos 20:7; 3 Mos 19:12; 4 Mos 30:1-2; 5 Mos 19:16-20). Att göra uttalanden under ed kan behövas i vissa situationer eftersom vi lever i en värld där misstro frodas.

5:33-37 Att lova något genom att svära en ed var vanligt på Jesus tid, men Jesus uppmanade sina efterföljare att inte göra så. Det skulle räcka med att de gav sitt ord (se Jak 5:12). Har du ett gott rykte? Kan man lita på ditt ord? Att någon skulle tala sanning är ofta så verklighetsfrämmande att vi tycker vi måste lägga till "det lovar jag". Den som alltid talar sanning behöver inte påpeka det inför varje uttalande.

5:35
Ps 48:3
Jes 66:1

5:37
Kol 4:6

så har du svurit inför Gud, för jorden är pallen under hans fötter. Och om du säger: 'Jag svär vid Jerusalem', så har du svurit inför Gud, för Jerusalem är Guds stad. ³⁶Säg inte heller: 'Det sätter jag huvudet i pant på!' för du kan inte göra ett enda hårstrå vare sig vitt eller svart. ³⁷Säg bara: 'Ja, det vill jag' eller 'Nej, det vill jag inte'. Det räcker. Tanken att ge mer tyngd åt orden kommer från den Onde.

Om hämnd (56)

5:38
3 Mos 24:20

5:39
Rom 12:17
1 Kor 6:7
1 Pet 3:9

5:42
5 Mos 15:8

³⁸Ni har hört att det står i Moses lag: '*Om ett öga skadas, måste den skyldige betala med sitt eget öga. Och om en tand skadas, ska han betala med sin egen tand.*' ³⁹Men jag säger: Möt inte våld med våld. Slår någon dig på ena kinden, så vänd också den andra mot honom. ⁴⁰Ställs du inför domstol och man tar ifrån dig din skjorta, så ge dem ytterplagget också. ⁴¹Befaller någon dig att bära hans packning en mil, så bär den två. ⁴²Ge till den som ber dig och vänd inte ryggen åt den som vill låna av dig.

Om att älska sina fiender (57/Luk 6:27-36)

⁴³Ni har hört att det står i Moses lag: '*Du ska älska din medmänniska och hata din fiende.*' ⁴⁴Men jag säger: Älska era fiender! Be för dem som förföljer er! ⁴⁵Då visar ni att ni verkligen är barn till er Far i himlen. För han låter solen skinna och regnet falla på både onda och goda, både på dem som följer hans vilja och dem som inte gör det.

⁴⁶Vad är det för märkvärdigt med att ni älskar dem som älskar er? Det gör ju tullindrivarna också. ⁴⁷Och om ni hälsar vänligt på era vänner men inte på någon annan, vad är det för märkvärdigt med det? Det gör ju de som inte känner Gud också. ⁴⁸Var lika goda som er Far i himlen, han som är fullständig god."

5:48
3 Mos 19:1
Kol 1:28
1 Pet 1:15

5:38 Jesus förklarade att avsikten med denna lag var god. Den gavs till domarens hjälp och betydde: "Se till att straffet motsvarar brottet!" Det var alltså inte avsett som en norm för personliga hämndeaktioner (2 Mos 21:23-25; 3 Mos 24:19-20; 5 Mos 19:21). Lagarna avsåg att begränsa straffet och hjälpa domstolen att döma lagom hårt. En del använde naturligtvis denna lag som grund för personlig hämnd. Även idag hör vi ofta: "Jag gav bara igen med samma mynt!"

5:38-42 När vi har blivit orättvist behandlade är vår omedelbara reaktion att ge igen. Men Jesus säger att vi ska göra gott mot dem som gör oss illa. Vi ska inte kräva vår rätt utan älska och förlåta. Det här är inte ett beteende som normalt ligger i vår natur, utan det är övernaturligt och det är bara Gud som kan ge oss kraften att handla så. Be för dem som sårat dig istället för att hämnas.

5:39-44 Dessa uttalanden var radikala och mycket stötande för många av dåtidens judar. Den Messias som vände andra kinden till döge inte som anförare för den revolt man önskade se mot Rom. Under romarnas förtryck reagerade man normalt med hat och hämndlystnad. Men Jesus föreslår ett annat motdrag mot orättvisan. I stället för att kräva våra rättigheter ska vi frivilligt ge upp dem. Jesus radikala uttalande säger att det är viktigare att erbjuda rättvisa än att kräva det.

5:43-44 När Jesus ber oss att inte hämnas hjälper han oss att inte ta lagen i egna händer. Genom att i stället älska och be för våra fiender kan vi bekämpa det onda med det goda. Fariseernas tolkning av 3 Mos 19:18 var att de skulle älska bara sådana som i sin tur älskade dem, och Ps 139:19-22 och 140:10-12 betydde enligt dem att man ska hata sina

fiender. Men Jesus säger att vi ska älska våra fiender. Om du gör det och behandlar dem väl, visar du verkligen att det är Jesus som är Herre i ditt liv. Så kan bara den handla som har gett sitt liv helt till Gud, eftersom det bara är han som kan befria oss från vår naturliga själviskhet. Vi måste lita på att Guds Ande hjälper oss att älska dem som vi inte själva känner för att älska.

5:48 Hur kan vi vara fullkomliga?

1) I vår karaktär. I denna tillvaro kan vi inte leva felfritt, men vi kan sträva efter att bli så lika Kristus som det är möjligt genom att försöka leva moraliskt och utan synd.

2) I helgelse. Vi kan som fariseerna avskilja oss från denna världens syndfulla värderingar, men bör i motsats till dem vara överlätna åt Guds planer i stället för våra egna och sprida hans nåd och kärlek i världen.

3) I mognad. Vi kan inte nå fram till en kristuslik karaktär och ett helgat liv omedelbart. Vi får växa till i riktning mot fullkomlighet. Vi räknar inte med att ett litet barn ska visa samma mognad som en tonåring eller en vuxen person.

Också Gud förväntar sig att vårt uppförande ska motsvara vår grad av andlig mognad. Vår tendens att synda får aldrig stå i vägen för vår strävan att bli mer lika Kristus. Han kallar alla sina efterföljare till en ständigt högre målsättning, till att höja sig över medelmåttan och till mognad på varje område för att bli mer lika honom. De som strävar efter fullkomlighet kommer en dag att nå den och bli lika Jesus (1 Joh 3:2).

Om att dela med sig
(58)

6 Jesus fortsatte: "När ni gör det som är gott, se då till att ni inte gör det bara för att människor ska lägga märke till er, för annars har ni ingen lön att vänta från er Far i himlen. ²När ni ger en gåva till en nödlidande, ropa då inte ut det till andra. Var inte som de falska människor som bara låtsas lyda Gud. De basunerar ut sina goda gärningar i synagogorna och på gatorna för att få beröm! Jag försäkrar er att de redan har fått ut sin lön. ^{3,4}Nej, om du hjälper någon, så gör det i hemlighet. Din vänstra hand ska inte veta vad den högra gör. Då kommer din Far, som ser allt, att belöna dig.

6:1
2 Kor 9:9

6:2
Matt 23:5

6:4
Matt 6:6,18

Om bön
(59)

⁵När ni ber, ska ni inte visa upp er för andra. Var inte som de falska människor som bara låtsas lyda Gud. De älskar att be offentligt i gathörnen och i synagogorna där alla kan se dem. Jag försäkrar er att de redan har fått ut sin lön. ⁶Nej, när du ber, gå då istället in i ditt rum och stäng dörren om dig. Låt din bön vara en hemlighet mellan dig och din Far i himlen. Han vet allt och ska belöna dig.

6:5
Luk 18:11-12

6:6
Jer 17:10

6:7
1 Kung 18:26

⁷Rabbla inte upp samma bön gång på gång, som de människor gör som inte känner Gud. De tror att bönen har större chans att bli besvarad om de använder många ord. ⁸Var inte som de, för er Far vet precis vad ni behöver, innan ni ens ber honom om det!

6:9
Matt 23:9
Luk 11:2
Rom 8:15-16

⁹Be istället så här:

Vår Far i himlen, vi ber att du ska bli ärad.

6:10
Ps 103:20

¹⁰Kom och regera bland oss, så att din vilja sker här på jorden på samma sätt som den sker i himlen.

6:11
Ords 30:8

¹¹Ge oss den mat vi behöver, dag för dag,

6:2 Falsk betyder här en person som gör gott bara för att synas, inte av omtanke eller kärlek. Hans handlande är kanske gott, men motivet är lågt. Den goda gärningen blir hans enda belöning. Gud lönar bara dem som menar allvar med sin tro.

6:3 Med uttrycket "din vänstra hand ska inte veta vad din högra gör", menar Jesus att våra motiv måste vara rena. Det är lätt att göra något för andra om vi själva tjänar på det. Men en troende ska ge för givandets skull utan tanke på belöning.

6:3-4 Det är lätt att handla rätt när du vet att alla ser dig. För att vara säkra på att våra motiv är osjälviska bör vi göra goda gärningar i tysthet eller i hemlighet, utan tanke på belöning. Jesus ber oss granska våra motiv på tre områden: När vi ger (6:4), när vi ber (6:6), och när vi fastar (6:17-18). Dessa handlingar ska göras för Gud och inte för vår egen skull. De ska inte framhäva vårt handlande utan ha Gud i centrum. Guds belöning är inte i första hand materiell och den ges aldrig till dem som söker den. Att göra något bara för sin egen skull är inget offer i kärlek. Fråga dig själv nästa gång du gör något gott, om du skulle göra det även om ingen enda människa märkte något!

6:5-15 Jesus undervisar om bön också i Lukas 11:1-13.

6:5-6 Somliga, särskilt de religiösa ledarna, ville bli ansedda som "heliga", och offentlig bön var ett sätt att få uppmärksamhet. Men Jesus såg rakt igenom deras själviska motiv och sa att det viktiga inte är orden, sättet eller platsen för bönen, utan en personlig kontakt med Gud. Offentlig bön är inte fel, men att bara be när andra lyssnar visar att det inte är Gud du riktar din bön till.

6:7-8 Somliga tror att ett upprepande av samma ord eller fras - som en trolldom - garanterar att Gud hör. Det är inte fel att komma tillbaka till Gud med samma bön, Jesus uppmanar till uthållig bön. Men han fördömer ett tomt upprepande av ord som inte kommer från ett hängivet hjärta. Vi kan aldrig be för mycket om vår bön är ärlig och uppriktig. Men innan du börjar be, så förvissa dig om att du menar vad du säger.

6:9 Detta avsnitt kallas oftast "Fader vår" eftersom bönen börjar så i äldre översättningar. Ett annat namn är "Herrens bön" eftersom det var Jesus som gav den till efterföljarna som ett mönster för hur vi kan be. Vår bön bör innehålla lovprisning till Gud, bön för hans verk i världen, bön för våra dagliga behov och bön om hjälp i vardagens bekymmer.

6:9 "Vår Far i himlen" betyder inte bara att Gud är helig och majestätisk, utan också att han är en omtänksam far. Första delen av denna bön är lovprisning till Gud och ett åtagande att ära hans heliga namn. Det gör vi bl a genom att uttala hans namn med respekt. Den som är vårdslös med Guds namn glömmar bort att Gud är en helig Gud.

6:10 "Kom och regera bland oss", syftar på Guds andliga kungadöme och är inte en bön om befrielse från romarnas förtryck. Guds nya värld proklamerades först i förbundet med Abraham (8:11; Luk 13:28). Den är närvarande i de troende genom Kristus (Luk 17:21), och kommer att fullkomnas den dag all ondska är besegrad och Kristus regerar över nya himlar och en ny jord (6:10).

6:10 "Så att din vilja sker" innebär inte att vi resignerar, ger upp och går ett oviss öde till mötes, utan att vi överlåter oss till Guds perfekta vilja både för denna världen och den tillkommande.

¹²Och förlåt oss det vi har gjort fel mot dig, liksom vi förlåter dem som har gjort fel mot oss.

¹³Och låt oss inte utsättas för frestelser, utan rädda oss från den Onde.

¹⁴Ja, om ni förlåter dem som har gjort fel mot er, ska er Far i himlen också förlåta er. ¹⁵Men om ni vägrar att förlåta andra, kommer han inte att förlåta er era synder.

6:13
Luk 22:40,46
Joh 17:15

6:14
Ef 4:32
Kol 3:13

Om fasta (60)

¹⁶När ni fastar, visa då inte upp er för andra. Var inte som de falska människor som bara låtsas lyda Gud. De ser dystra och ovärdade ut bara för att folk ska lägga märke till att de fastar. Jag försäkrar er att de redan har fått ut sin lön. ¹⁷Nej, när du fastar ska du tvätta dig och sköta om ditt hår precis som vanligt. ¹⁸Låt fastan vara en hemlighet mellan dig och din Far i himlen. Han vet allt och ska belöna dig.

6:16
Jes 58:5-6

Om pengar (61)

¹⁹Samla inte rikedomar här på jorden, där de förlorar sitt värde och lätt kan bli stulna. ²⁰Samla dina skatter i himlen, där de behåller sitt värde och är säkra för tjuvar. ²¹För om din skatt finns i himlen, då kommer också ditt hjärta och dina tankar att vara där.

²²Ögat är kroppens lampa. Om ditt öga är friskt, så släpper det in ljuset. ²³Men om ditt öga är förstört stänger det ute ljuset, så att det blir mörkt i ditt inre. Om det ljus du tror dig ha i själva verket är mörker, då är ditt mörker verkligen nattsvart!

²⁴Ingen kan tjäna två herrar samtidigt, för antingen kommer han att hata den förste och älska den andre, eller att älska den förste och hata den andre. Ni måste alltså välja. Ni kan inte tjäna Gud och samtidigt älska pengar.

6:19
Ords 23:4-5

6:20
Matt 19:21
Luk 12:33-34

6:23
Rom 1:21
2 Kor 3:15; 4:4

6:24
1 Joh 2:15

6:11 "Ge oss den mat vi behöver" är en bekännelse att Gud är den som uppehåller och försörjer oss, i motsats till missuppfattningen att vi själva sörjer för våra behov. Vi visar också att vi litar på honom dag för dag för det han vet att vi behöver.

6:13 Jesus menar inte att Gud för oss in i frestelser. Han ber helt enkelt om befrielse från djävulen och hans fällor. Alla kristna kämpar med frestelser. Ibland är de så försåtliga att vi inte ens märker vad det är som pågår. Gud har lovat att vi inte ska möta frestelser som är över vår förmåga (1 Kor 10:13). Be Gud om hjälp att avslöja frestelser i tid och att vara stark nog att motstå dem och välja Guds väg. Se även not till 4:1 angående frestelser.

6:14-15 Jesus ger oss en allvarlig varning när han påpekar att vi måste förlåta andra för att själva få del av Guds förlåtelse. Varför? Vi får inte Guds förlåtelse automatiskt när vi förlåter andra, men om vi inte själva ger förlåtelse förstår vi inte vad den innebär och vad det egentligen är vi ber Gud om (se Ef 4:32). Hur mycket förlåtelse skulle du få om den mättes ut efter hur du har förlåtit andra? Det är lätt att be Gud förlåta men svårt att förlåta andra. Varje gång du ber Gud om förlåtelse bör du tänka efter om du själv är i stånd att förlåta dem som har gjort dig illa.

6:16 Fasta - att avstå från mat för att ta mer tid till bön och vara mer koncentrerad i bönen - är berömvärt men svårt! Det ger oss mer tid att be, lär oss att vara disciplinerade, påminner oss om att vi kan klara oss på mycket mindre av det mesta, och hjälper oss att uppskatta Guds gåvor. Det var inte fastan Jesus fördömde utan falskheten omkring den - att fasta för att få andras uppmärksamhet och erkännande. Judarna var ålagda

att fasta bara en enda dag på året, på Försoningsdagen (3 Mos 23:32) men fariseerna gjorde det två gånger i veckan för att kunna imponera med sin "helighet". Jesus berömmar offer som görs hängivet och i det tysta. Han vill att vi ska tjäna honom med rätt motiv, inte av en egoistisk längtan efter beröm.

6:22-23 Andligt ljus, andlig klarsyn, är förmågan att förstå vad Gud vill med våra liv. Det är lätt att vår andliga syn försvagas av egna tankar och begär. Själviska intressen och mål skymmer det andliga ljuset, och bästa sättet att åter se klart är att tjäna Gud.

6:24 Jesus säger att vi bara kan ha en herre. Vi lever i ett materialistiskt samhälle. Många tjänar pengar i betydelsen att pengarna är deras herre. Plånboken är deras gud. De använder hela livet för att tjäna (!) pengar, samla och spara, men dör en dag och lämnar allt kvar. Begäret efter pengar och allt det man kan köpa för dem blir långt viktigare än överlåtelsen till Gud och intresset för andliga ting. Allt det du samlar på dig får lätt grepp om dina tankar och din uppmärksamhet. Akta dig för materialismens fälla. "Kärleken till pengar är roten till allt ont" (1 Tim 6:10). Kan du ärligt säga att Gud är din herre och inte pengarna? Prova dig själv genom att tänka efter vad som tar mest av din tid och ditt intresse.

6:24 Jesus ställer eviga värden mot jordiska när han förklarar att vi i första hand ska ägna oss åt det som inte kan förstöras, bli stulet eller utslitet. Vi ska inte tillåta att våra ägodelar äger oss! Vi kanske rentav behöver göra oss av med sådant som har blivit för viktigt för oss. Jesus vill att vi tar ett medvetet beslut att leva så att vi är nöjda med det vi har, eftersom vi redan har valt de värden som är eviga.

Om att oro sig (62)

²⁵Därför säger jag: Oroa er inte för hur ni ska klara livet, hur ni ska få mat och dryck eller kläder att ta på er. Nog finns det viktigare saker i livet än mat och dryck och kläder? ²⁶Se på fåglarna! De oroar sig inte för vad de ska äta. De sår inte och skördar inte och samlar inte i några lador, men er Far i himlen ger dem mat ändå. Är ni inte mycket mer värda för honom än vad fåglarna är? ²⁷Vad tjänar det till att oro sig? Kan det förlänga era liv med en enda timma? Naturligtvis inte!

²⁸Och varför oroar ni er för kläder? Se på liljorna på ängen. De arbetar inte och tillverkar inga kläder. ²⁹Ändå försäkrar jag er, att inte ens kung Salomo i all sin prakt var så vackert klädd som de. ³⁰Men om Gud nu ger så underbara kläder åt gräset, som idag står på ängen och imorgon kastas på elden, skulle han då inte ordna kläder åt er? Litar ni fortfarande så lite på Gud?

^{31,32}Oroa er alltså inte för vad ni ska äta och dricka, eller för vad ni ska ta på er. Gör inte som de människor som inte känner Gud. De jagar efter allt detta och oroar sig hela tiden. Men er Far i himlen vet redan vad ni behöver. ³³Han kommer att ge er allt detta, om ni först och främst strävar efter att göra hans vilja, så att han får regera bland er.

³⁴Oroa er alltså inte för morgondagen, utan lös problemen den dag de verkligen dyker upp. En dags bekymmer räcker mer än väl.”

6:25
Luk 12:22-31
Fil 4:6,19; 1 Pet 5:7

6:26
Job 39:3
Ps 39:6-7

6:29
1 Kung 10:4-7
6:30
Matt 8:26; 14:31; 16:8

6:31
Ps 23:1

6:33
Ps 34:10; 37:25
Mark 10:29-30

-
- 6:25 Gud, som har gett dig livet, kan också ta hand om det i minsta detalj.
- 6:26 Oro för framtiden lägger hinder i vägen för dig i dag.
- 6:27 Oro är sällan konstruktiv men nästan alltid skadlig.
- 6:28-30 Gud glömmar inte dem som är beroende av honom.
- 6:32 Oro är ett tecken på bristande tro på Gud och förståelse av vem han är.
- 6:33 Livet är fullt av utmaningar som Gud vill att vi ska anta. Den som oroar sig gör av med energi på fel saker.
- 6:34 Den som tar en dag i sänder håller oron på avstånd.
-

**SJU SKÅL
ATT INTE
ORO SIG**

6:25 Att oro sig är skadligt. Oroa dig inte för de behov som Gud har lovat att fylla, säger Jesus. Hur mycket av oro bär du på i onödan? Oro kan drabba oss på många sätt. 1) Fysiskt när den gör dig sömnlös eller utan matlust. 2) Själsligt när anledningen till den uppslukar alla dina tankar. 3) Praktiskt när du inte kan koncentrera dig på ditt arbete. 4) Socialt när du inte kan ägna dig åt andra. 5) Andligt eftersom den begränsar din förtrostan på Gud. Det är skillnad på oro och omsorg. Oro och bekymmer förlamar, men omsorg driver dig till handling.

6:33 Att ge Gud första platsen i livet innebär att du först går till honom när du behöver hjälp, att du fyller dina tankar med det som han vill, har hans sinne lag som förebild och lyder och tjänar honom i allt. Vad är det egentligen som är viktigt i ditt liv? Människor, ägodelar, ambitioner och önsknings kampar om första platsen. Det är så lätt att någon annan eller något annat än Gud blir "herre på täppan". Du måste medvetet välja att ge honom första platsen på varje område av ditt liv.

6:34 Att planera för morgondagen är väl använd tid, men att oro sig för den är bortkastat. Ibland är det svårt att avgöra var skillnaden ligger. Noggrann planering innefattar målsätt-

ning, tidsplanering, beskrivning av varje steg framåt och en medveten tro på Guds ledning. En god planläggning kan hjälpa till att hålla oron på avstånd. Den som oroar sig uppslukas av fruktan och får svårt att lita på Gud. Den som oroar sig skadar sin relation med Gud. Låt inte oro för morgondagen störa din kontakt med Gud idag.

7:1-5 Uppmaningen att låta bli att kritisera riktar sig mot den kritiska och dömande attityd som trycker ner andra och blåser upp det egna jaget. Uttalandet gäller inte all form av kritik utan är en uppmaning att bedöma och pröva utan att vara negativ. Paulus lär uttryckligen att vi ska kunna urskilja vilka lärare som är falska (7:15-23), ha disciplin i församlingen (1 Kor 5:1-2) och lita på Gud som den slutgiltige domaren (1 Kor 4:3-5).

7:1-2 Jesus uppmanar oss att vara uppmärksamma på oss själva i stället för att kritisera andra. Det vi ogillar hos andra är ofta ovanor som vi själva dras med. Det är lätt att blåsa upp en annans svagheter och överse med egna sådana, även om de råkar sammanfalla. När du tänker kritisera någon ska du först granska dig själv. Du kanske förtjänar samma kritik. Döm dig själv först, och gå sedan och hjälp din nästa på ett kärleksfullt sätt.

Om att döma andra (63/Luk 6:37-42)

7:1
Luk 6:37-38
Rom 2:1-3; 14:4
1 Kor 4:5; Jak 4:11
7:3
Luk 6:41-42

7 Jesus fortsatte: "Döm inte andra, så blir ni själva inte dömda, ²för Gud kommer att behandla er som ni behandlar andra. Den måttstock ni använder då ni dömer andra, den kommer Gud att använda när han dömer er. ³Varför hänger du upp dig på din medmänniskas små svagheter, när du inte erkänner din egen skuld som är mycket större? ⁴Varför säger du till henne: 'Kom hit så ska jag öppna ögonen på dig så att du ser dina fel', när du samtidigt är blind för din egen synd? ⁵Du falska människa som bara låtsas lyda Gud! Rätta först till dina egna fel! Sedan kan du se klart och försöka hjälpa din medmänniska.

⁶Men ge inte heller Guds budskap till människor som inte vill lyda honom, för det är som att kasta pärlor åt svinen. De kommer att trampa på budskapet och sedan vända sig om och angripa er.

Be, så ska ni få (64)

7:7
Matt 21:22
Mark 11:24
Luk 11:9-13
Joh 14:13-14
15:7; 16:23
Jak 1:5-6
1 Joh 3:21-22
5:14-15

⁷Be, så ska ni få. Sök, så ska ni finna. Knacka och dörren ska öppnas. ⁸För alla som ber, de får, och alla som söker, de finner. Och för var och en som knackar ska dörren öppnas.

^{9,10}Du som är förälder, inte ger du väl ditt barn en sten när det ber om bröd, eller en orm när det ber om en fisk? Naturligtvis inte! ¹¹Men om nu ni, som är onda och hårdhjärtade, har förstånd att ge goda gåvor till era barn, skulle då inte er Far i himlen ge goda gåvor till dem som ber honom om det?

¹²Behandla andra så som ni vill att de ska behandla er. Detta är vad Gud har sagt genom Moses lag och profeterna.

Den trånga porten (65)

7:13
Luk 13:24

7:14
Joh 14:6

¹³Den som vill bli räddad måste gå in genom den trånga porten. Vägen till evigt straff är bred, och porten dit in är vid, och många är de som väljer den lättaste vägen. ¹⁴Men porten till livet är trång, och vägen dit är smal. Därför är det bara några få som finner den.

7:6 Jesus menar att vi inte ska anförtro undervisning om heliga saker till människor som inte vill eller kan förstå vad det gäller, eller bara har för vana att prata sönder och dra i smutsen det vi håller högt. Det betyder inte att vi ska sluta att vittna för andra om vår tro - det ska vi alltid göra - men vi ska vara visa nog att välja våra ord beroende på vem vi riktar oss till.

7:7-8 Jesus ber oss att vara uthålliga när vi söker Gud. Somliga ger upp efter några halvhjärtade försök och drar slutsatsen att man inte kan finna Gud. Man måste visa Gud att man menar allvar med att vilja lära känna honom, och Jesus försäkrar oss att våra ansträngningar inte kommer att vara förgäves. Ge inte upp i dina ansträngningar att söka Gud. Fortsätt att be honom om mer kunskap, mer tålmod, mer vishet, mer kärlek och förståelse. Han kommer att ge dig det.

7:9-10 Barnet i det exempel Jesus använder ber om bröd och fisk - goda och nyttiga saker. Vad hade hänt om barnet i stället bett om en giftig orm? Skulle en vis pappa ha besvarat den bönen? Ibland ber vi om "ormar". Det vet Gud, och då får vi inte vad vi bett om även om vi har varit uthålliga i vår bön. När vi lärt känna Gud bättre som den älskande far han är, förstår vi att be om det som är bra för oss, och då får vi vad vi ber om.

7:11 Jesus vill visa oss vem Gud, Fadern, är. Han är inte självisk, missunnsam och lättretad. Vi behöver inte tigga och krypa när vi kommer med våra önskningar. Han är en älskande far som förstår, bryr sig om och tröstar. Om nu människor kan vara goda och vänliga, skulle då inte Gud, skaparen av allt gott, kunna vara god?

7:12 Detta brukar kallas "den gyllene regeln". Många religioner har en liknande regel, men i negativ form: "Gör inte mot andra vad du inte vill att de ska göra mot dig". Genom att göra regeln positiv ger Jesus den en större slagkraft. Det är inte så svårt att lämna andra i fred och låta bli att skada dem. Det är mycket svårare att ta initiativet och göra gott. Den gyllene regeln, som Jesus formulerade den, är grunden för aktiv godhet och barmhärtighet - sådan som Gud visar oss varje dag.

7:13-14 Man brukar säga om porten till det eviga livet (Joh 10:7-9) att den är trång. Det betyder inte att det är svårt att bli en kristen, utan att det finns många olika sätt att leva sitt liv på, men att det bara är ett av dem som leder till evigt liv med Gud. Att tro på Jesus är den enda vägen till himlen, för han är den ende som har dött för våra synder och gjort oss skuldfria inför Gud. Det är kanske inte alltid lätt att gå den vägen, men den är den sanna och den rätta vägen.

Trädet känns igen på frukten (66/Luk 6:43-45)

¹⁵Akta er för människor med ett falskt budskap om Gud. De kommer till er förklädda till oskyldiga får, men är i verkligheten glupska vargar som vill slita sönder er. ¹⁶Ni kan känna igen dem på deras handlingar, på samma sätt som man känner igen träd och växter på deras frukt. Man plockar ju inte vindruvor på törnbuskar eller fikon på tistlar. ¹⁷Ett bra träd bär bra frukt och ett dåligt träd bär dålig frukt. ¹⁸Ett bra träd kan inte bära dålig frukt, och ett dåligt träd kan inte bära bra frukt. ¹⁹Men varje träd som inte bär bra frukt huggs ner och bränns upp. ²⁰På samma sätt som ett träd känns igen på frukten, kan ni alltså känna igen människorna på deras handlingar.

7:15
5 Mos 13:1-4
Jer 23:16
Apg 20:29
Rom 16:17
2 Pet 2:1
1 Joh 4:1

7:16-20
Matt 12:33
Luk 6:43-49

Om att bygga på stadig grund (67/Luk 6:46-49)

²¹Inte alla som talar väl om mig är mina efterföljare. Många kallar mig 'Herre', men ska ändå inte få tillhöra Guds eget folk, för den avgörande frågan är om man lyder min Far i himlen eller ej.

²²På domens dag ska många säga till mig: 'Herre, Herre! Vi har ju framfört budskap från Gud i ditt namn och drivit ut onda andar i ditt namn och gjort under i ditt namn.' ²³Men då ska jag säga dem sanningen: 'Jag känner er inte. Försvinn härifrån! Det ni har gjort, det har ni gjort i det ondas tjänst.'

²⁴Den som hör min undervisning och handlar efter den är klok. Han liknar en man som bygger sitt hus på berggrunden. ²⁵Även om det blir skyfall och översvämning, och stormvindarna blåser med våldsam kraft mot huset, så rasar det inte eftersom det är byggt på fast mark.

²⁶Men den som hör min undervisning och inte handlar efter den är en dåre. Han liknar en man som bygger sitt hus direkt på sanden. ²⁷När sedan regnet kommer och det blir översvämning, och stormvindarna blåser mot huset, så faller det ihop med ett stort brak."

²⁸När Jesus hade avslutat detta tal var människorna mycket häpnade över hans undervisning, ²⁹för han undervisade med makt, och inte som deras laglärare.

7:21
Luk 6:46
Jak 1:22

7:22
Apg 19:13-15

7:23
Matt 25:11-12,41
Luk 13:24-27

7:24
2 Tim 2:19
Jak 1:22-24

7:28
Jes 50:4
Matt 13:54
Mark 1:22; 6:2
Luk 4:32
Joh 7:46

7:15 Under Gamla testamentets tid var det vanligt med falska profeter. De profeterade bara vad kungen och folket ville höra och påstod sedan att det var ett budskap från Gud. Falska lärare är lika vanliga idag. Jesus varnar oss för dem som låter fromma, men som drivs av pengar, söker prestige och verkar för sina egna idéer. De är lätta att känna igen på att deras undervisning handlar mycket mer om dem själva än om Jesus.

7:20 Vi kan bedöma en lärares undervisning genom att granska hans liv. Precis som ett träd alltid ger samma slag av frukt kommer en god lärare alltid att visa gott uppförande och hög moral i sin vilja att leva efter Bibeln. Detta betyder inte att vi ska bedriva häxjakt och stöta bort ifrån oss de bibellärare, pastorer och andra som undervisar, och som är allt annat än fullkomliga. Vi är alla syndare och vi ska visa samma nåd mot andra som vi själva behöver. Jesus tänker här på lärare som avsiktligt sprider falsk lära genom sin undervisning. Vi ska pröva varje lärares motiv, vad han avser med undervisningen och vilka resultat han vill uppnå.

7:21 Somliga kan "prata sig fram" i livet, men det säger ingenting om deras faktiska kunskaper för övrigt. Så tillhör inte heller alla Guds eget folk som talar om det. Jesus är mer angelägen om vårt liv än våra ord. Han vill att vi ska göra det rätta, inte bara säga de rätta orden. Ditt hus, som är en

symbol för ditt liv (7:25), kommer att klara livets stormar om du gör det rätta - det räcker inte att bara prata om det. Dina handlingar kan inte avgränsas från din tro.

7:21-23 Jesus avslöjade dem som lät fromma men inte hade någon personlig relation till honom. På domens dag är det bara vårt förhållande till Jesus som kommer att räknas. Har vi lytt honom och har vi tagit emot honom som vår räddare? Många tror att de kan få evigt liv genom att uppträda som goda och religiösa människor. Men på domens dag är det bara tro på Kristus som räknas.

7:22 "Domen" är det slutgiltiga tillfälle i den yttersta tiden när Gud kommer att göra upp med oss alla, döma synden och belöna tron.

7:26 En oförståndig människas liv faller samman som ett korthus. Det är naturligtvis ingen som avsiktligt väljer en bristfällig grund för sitt liv, men många tänker inte på vad som är livets mening och mål. De är på väg mot sin undergång, inte för att de är onda utan på grund av tanklöshet. En del av vårt ansvar som troende är att hjälpa andra till eftertanke och påpeka för dem vilka konsekvenserna blir av att nonchalera det glada budskapet från Kristus.

7:29 De religiösa ledarna tog mycket tid och kraft i anspråk för att försöka bekräfta sina idéer och tolkningar genom

3. Jesus gör många under

Jesus botar en spetälsk man

(38/Mark 1:40-45; Luk 5:12-16)

8 När Jesus sedan gick ner från berget följde massor av människor efter honom.² Då närmade sig plötsligt en spetälsk man och föll ner för honom och bad: ”Herre, om du vill, så kan du göra mig frisk.”

³ Jesus räckte genast ut handen och rörde vid mannen och sa: ”Det vill jag. Du är frisk!” Och i samma stund var mannen fri från sin spetälska.

⁴ Men Jesus sa till honom: ”Berätta inte detta för någon, utan gå till prästen så att han kan undersöka dig. Ta också med dig det offer som Mose har bestämt, så att alla förstår att Gud har botat dig.”

En romersk officer visar stark tro
(68/Luk 7:1-10)

^{5,6} När Jesus gått in i Kafarnaum, kom en romersk officer fram till honom och bad om hjälp. ”Herre, min tjänare ligger förlamad därhemma och har svåra plågor”, förklarade han.

⁷ ”Ska jag komma med och bota honom?” frågade Jesus.

⁸ Men officeren sa: ”Herre, jag är inte värd att du går in i mitt hus. Säg bara ett ord, så blir min tjänare frisk. ⁹ Jag vet det, för jag har själv överordnade officerare som ger mig order, och jag har andra soldater som är under mig. Om jag säger till en av dem: ’Gå’, så går han, och till en annan: ’Kom’, så kommer han, och om jag säger till min tjänare: ’Gör det här, eller det där’, så gör han det.”

8:2
3 Mos 14:3
Mark 1:40-44
Luk 5:12-14

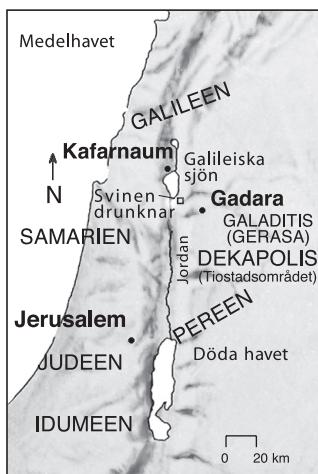
8:4
Mark 1:43-44
Luk 5:14; 17:14

8:5
Luk 7:1-10

8:9
Ps 107:20

JESUS VISAR SIN KRAFT GENOM UNDER

Efter sin predikan på en bergssluttning nära Galileen återvände Jesus till Kafarnaum. På väg över sjön med efterföljarna stillade han en kraftig storm. Strax efteråt, på gadarenernas icke-judiska område drev Jesus ut onda andar ur två män.

hänvisning till traditionen och gamla auktoriteter. Men Jesus talade med en egen auktoritet. Han behövde inte citera någon - han var det ursprungliga Ordet (Joh 1:1).

8:3 Spetälska, var en fruktad sjukdom eftersom det inte fanns något känt botemedel. På Jesus tid användes spetälska som beteckning på ett antal likartade hudsjukdomar av vilka några smittade. Att bli sjuk i en smittosam typ betydde att man blev förklarad spetälsk av prästen och utstött från hem-

met och hemorten. Man blev hänvisad till gemenskap med andra spetälska för resten av livet eller tills man möjligen blev frisk. När den spetälske här i texten bad om att få bli botad, sträckte Jesus ut handen och rörde vid honom, trots att den sjukes hud var starkt angripen av den fruktade sjukdomen.

Precis som spetälska är synd en obotlig sjukdom, och vi är alla smittade. Det är bara en helande beröring av Kristus som kan bota oss och än en gång ge oss möjlighet till ett riktigt liv. Men först måste vi, precis som den spetälske, inse vår oförmåga att bota oss själva och be Jesus rädda oss till livet.

8:4 Lagen krävde att en spetälsk som tillfrisknat skulle undersökas av prästen (3 Mos 14:1-15). När Jesus gav mannen order att först av allt uppsöka prästen var det för att av denne få ett bevis på att sjukdomen var borta, så att han skulle kunna återgå till ett normalt socialt liv och återvända till sin familj och hemstad.

8:5-6 Den romerska officeren kunde ha låtit många hinder stå emellan honom själv och Jesus, t ex stolthet, tvivel, själv-tillräcklighet, makt, pengar, tid, språk, och kultur. Men han kom. Om han inte tillät något av allt detta att hindra honom från att nå fram till Jesus, finns det inte heller anledning för oss att avstå.

8:8-12 En "centurion" var en anställd officer i den romerska hären med befäl över 100 man. De romerska soldaterna var minst sagt illa omtyckta. De förtryckte och förlöjligade judarna och bevisade sin makt på dem. Men den här mannens tro förvånade Jesus. Denne hatade "hednings" grundmurade tro fick många av de judiska ledarnas ytliga fromhet att blekna.

¹⁰Jesus blev mycket förvånad och vände sig till dem som följde honom och sa: "Jag försäkrar er att jag inte har sett en så stark tro hos någon bland Israels folk. ¹¹Jag säger er att många människor, likt den här romerska officeren, ska komma från jordens alla länder och vara tillsammans med Abraham, Isak och Jakob på festen i Guds nya värld. ¹²Men många israeliter, som borde ha varit med bland dem som får vara Guds eget folk, ska kastas ut i mörkret. Där ska de gråta av ångest och förtvivlan."

8:11
Jes 2:2; 11:10
Luk 13:28-29
Apg 10:45
11:18; 14:27
Ef 3:6
8:12
Matt 13:41-42
21:43

¹³Sedan sa Jesus till den romerska officeren: "Gå hem. Det ska bli så som du trodde!" Och i samma stund blev tjänaren frisk.

Jesus botar Petrus svärmor och många andra (35/Mark 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴När Jesus sedan kom hem till Petrus fick han se att Petrus svärmor låg till sängs med hög feber. ¹⁵Han rörde då vid hennes hand och genast försvann febern, och hon steg upp och började laga mat åt dem.

¹⁶Samma kväll förde man många besatta människor till Jesus, och han drev ut de onda andarna genom att bara tala till dem. Han botade också alla de sjuka. ¹⁷Genom detta blev det verklighet som Gud förutsagt genom profeten Jesaja: "Han la våra plågor på sig själv och tog bort våra sjukdomar."

8:17
1 Pet 2:24

Priset för att följa Jesus (122/Luk 9:51-62)

¹⁸När Jesus såg att det samlades mer och mer folk bad han sina efterföljare att göra sig beredda att åka över till andra sidan sjön. ¹⁹Då kom en av laglärarna fram till honom och sa: "Mästare, jag vill följa dig vart du än går!"

8:19
Luk 9:57-60

8:10-12 Jesus lät folket förstå att många av de religiösa ledarna skulle bli lämnade utanför Guds nya värld på grund av sin brist på tro. De var så inkrökta i sina religiösa traditioner att de inte kunde ta emot Kristus och hans nya budskap. Vi måste se till att vi inte sitter så fast i religiösa vanor att vi tror att Gud bara kan handla efter ett fastställt mönster.

8:11-12 Judarna borde ha förstått att välsignelsen genom Messias skulle gälla också för andra folk (se Jes 25:6-8). Men hans budskap blev en chock för dem där de gick, helt upptagna av sig själva och sitt eget. När vi gör anspråk på Guds löften får vi inte vara så självviska att vi glömmer att Gud vill nå alla. Han älskar alla.

8:11-12 Matteus understryker att budskapet gäller alla. Profeterna visste detta (se Jes 56:3,6; 66:12,19; Mal 1:11,14), men många av de religiösa ledarna på Jesus tid ville inte förstå det. Varje människa måste välja om hon vill ta emot det glada budskapet eller inte. Ingen blir medlem i Guds nya värld på grund av arv eller familjerelationer.

8:14 Petrus var en av Jesus tolv sändebud. Vid kap 27 finns en faktaruta om honom.

8:14-15 Petrus svärmor är ett utmärkt föredöme. Hennes svar på Jesus beröring var att omedelbart börja betjäna honom. Har Gud någon gång hjälpt dig ur en farlig eller svår situation? Om det är så borde du kanske fråga dig hur du ska uttrycka din tacksamhet. Eftersom Gud har lovat oss riklig lön i sitt kungadöme bör vi vara uppmärksamma på hur vi ska tjäna honom nu.

8:16-17 Matteus fortsätter att visa att Jesus har makt som anstår en kung och härskare. Genom en kort beröring botar han (8:3,15) och vid ett ord av honom flyr onda andar (8:16). Jesus har makt över all ondska och all sjukdom. Han har också makt och auktoritet att besegra synden. Sjukdom och ondska kan drabba oss eftersom vi lever i en fallen värld. Men i

framtiden, när Gud har renat världen från all synd, kommer det inte längre att finnas sjukdom och död. De mirakel Jesus gör är en försmak av vad hela världen en dag ska få uppleva.

8:19-20 Att följa Jesus är inte alltid bekvämt och lättvindigt. Du kan få betala ett högt pris, och detta utan garanti att dina uppoffringar blir belönade här i världen. Jesus hade ingen plats som han kunde kalla sitt hem. Att följa Kristus kan komma att innebära att du får avstå från popularitet, vänner, fritid och annat som du uppskattar. Men kom ihåg att även om det kostar, så är det en investering för evigheten att följa Kristus, och belöningen är obeskrivlig.

8:21-22 Jesus talade alltid klarspråk när han kallade någon. Han såg till att man beräknade kostnaden och avstod från att ställa villkor för att följa honom. Som Guds son tvekade han inte att kräva fullständig lojalitet. Hans klara utmaning tvingar oss att granska våra egna motiv för att följa honom. Beslutet att följa honom får inte skjutas upp även om viktiga saker ligger i vägen. Inget får gå före en fullständig överlåtelse till ett liv för Kristus.

8:23 Detta var säkert en fiskebåt, eftersom många av efterföljarna var fiskare. Josefus, historieskrivaren i antiken, berättar att det vanligtvis fanns fler än 300 fiskebåtar samtidigt på Galileiska sjön. Den båt det gäller här var stor nog att ta Jesus och de tolv efterföljarna, och den hade både åror och segel. I storm tog man ner seglen för att de inte skulle blåsa sönder och för att få bättre kontroll över båten.

8:24 Galileiska sjön är en ovanlig sjö. Den är ganska liten (ca 21 km lång och 11 km bred), har ett största djup på närmare 50 meter och ligger cirka 210 meter under havsytan. Det kan blåsa upp till storm utan förvarning. Vinden kommer plötsligt in över de kringliggande höjderna och kastar sig ner mot sjön, där den kan orsaka kraftiga vågor på 6-7 meter. Efterföljarna hade inte gett sig ut på sjön i övermod. De hade blivit överraskade av stormen och var verkligen i fara.

8:20
Dan 7:13-14
Matt 24:27; 26:24
Joh 1:11
Apg 7:56

8:22
Matt 9:9
Mark 2:14
Luk 9:59
Joh 1:43; 21:19

8:23
Mark 4:35-41
Luk 8:22-25

8:26
Job 38:8-11
Ps 65:8; 89:10
107:29
Ords 30:4
Fil 4:6

8:29
Mark 1:23-24
Luk 4:33-34
2 Pet 2:4
8:30
5 Mos 14:8

²⁰Jesus svarade: ”Du måste förstå, att rävarna har lyor och fåglarna har bon, men jag, Människosonen, har ingen plats där jag kan vila ut.”

²¹En annan av hans efterföljare sa: ”Herre, jag vill gärna följa dig, men låt mig först gå hem och begrava min pappa.”

²²Då svarade Jesus honom: ”Följ mig och låt dem som är andligt döda begrava sina döda.”

Jesus stillar stormen (87/Mark 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³Sedan steg Jesus i en båt och åkte över sjön tillsammans med sina efterföljare. ²⁴Och plötsligt blåste en fruktansvärd storm upp med höga vågor som slog in över båten. Men Jesus sov.

²⁵Då gick hans efterföljare fram till honom och väckte honom och började ropa: ”Herre, hjälp oss! Vi sjunker!” ²⁶Men Jesus svarade: ”Varför är ni rädda? Har ni så svårt att tro?” Sedan reste han sig upp och talade strängt till vinden och sjön, och allt blev lugnt.

²⁷Jesus efterföljare blev alldeles häpna. ”Vem är han”, sa de till varandra, ”eftersom till och med vinden och sjön lyder honom?”

Jesus befriar från besättning av onda andar (88/Mark 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸När Jesus hade kommit över till andra sidan sjön, till gadarenernas område, kom två män som var besatta av onda andar emot honom. De bodde bland gravarna och var så våldsamma att ingen kunde ta sig fram den vägen.

²⁹Och de ropade till Jesus: ”Lämna oss ifred, du Guds Son! Har du kommit för att plåga oss i förtid?”

³⁰Samtidigt gick en stor svinhjord och betade inte långt därifrån, ³¹och andarna tiggde och bad: ”Om du driver ut oss, så skicka oss åtminstone in i svinhjorden.”

³²Jesus sa: ”Som ni vill, ge er iväg!”

8:25 Efterföljarna hade sett många under, men i den plötsliga stormen greps de av panik. Som garvade fiskare förstod de hur allvarligt läget var men inte att Jesus hade makt över naturkrafterna. Det finns alltid tillfällen i våra liv då vi tror att Gud inte kan eller vill agera. Men när vi verkligen förstår vem han är, inser vi att han kan stilla stormar både i naturen och i våra oroliga hjärtan. Samma kraft som lugnade stormen kan Jesus använda för att få dig lugn från allt som oroar dig. Han hjälper oss bara vi ber honom om det. Vi behöver inte utesluta honom från något enda område i våra liv.

8:28 Gadarenernas land ligger sydöst om Galileiska sjön. Lukas kallar det för gerasenernas område, nära staden Gadara, regionens huvudort (se kartor). Gadara var en av städerna i Tiostadsområdet (eller Dekapolis, se not till Mark 5:20). Dessa tio städer styrdes självständigt. Till största delen var de befolkade av icke-judar, något som kan förklara svinhjordens existens, eftersom svin av judarna ansågs orena och totalt otänkbara som föda.

8:28 Onda andar, eller demoner, är troligen fallna änglar som förenade sig med djävulen i hans uppror mot Gud och nu står under hans kontroll. De hjälper djävulen att fresta människor till synd och har starka förstörande krafter. Men alltid när de möter Jesus blir de avvärjade. Onda andar erkände Jesus som Guds son (8:29), men de trodde inte att de skulle behöva lyda honom. Du kanske har tro på att Je-

sus är Guds son, men det räcker inte att ”bara tro” (se Jak 2:19 angående tro och onda andar). ”Tro” betyder att du måste acceptera vad Jesus har gjort för dig, ta emot honom som den ende som kan rädda från synd och leva ut din tro genom att lyda hans Ord.

8:28 Matteus säger att det var två besatta män, medan Markus och Lukas talar bara om en. Troligen avser Markus och Lukas den man som förde ordet.

8:28 Enligt de judiska lagarna var dessa män orena av tre olika skäl. De var icke-judar (hedningar), de var andebesatta och de höll till på en kyrkogård. Men Jesus hjälpte dem ändå. Vi ska inte heller vända ryggen till åt människor som är ”orena” eller på något sätt fränstötande. Vi ska minnas att varje människa är en unik skapelse av Gud och behöver hans kärleksfulla beröring.

8:29 Bibeln berättar att vid tidens slut ska djävulen och hans änglar kastas i ”den brinnande sjön” (25:41; Upp 20:14). När de onda andarna sa att Jesus inte fick plåga dem ”än”, visar det att de kände till sitt slutliga öde.

8:32 När de onda andarna kom in i svinen drev de dem ner i sjön. Reaktionen är ett uttryck för deras vilja att förstöra. Eftersom de inte längre fick skada männen gav de sig på svinen. I skarp kontrast till detta står Jesus handlande, som visar vilket värde han ser i varje människa.

Och genast lämnade de onda andarna männen och for in i svinen, och hela hjorden rusade utför bergsslutningen och drunknade i sjön.

³³Herdarna som vaktat svinen flydde, och när de kom till den närliggande staden berättade de alltihop, även det som hänt med de besatta. ³⁴Alla i staden gick då ut för att träffa Jesus, och när de kom fram till honom bad de honom lämna deras område.

8:34
Luk 5:8

Jesus botar en förlamad man (39/Mark 2:1-12; Luk 5:17-26)

9 Jesus steg sedan i en båt och åkte över till Kafarnaum, den stad där han bodde. ²Där kom de till honom med en förlamad man som låg på en bår. Och när Jesus såg vilken stor tro de hade, sa han till den förlamade: "Var inte ledsen, min son. Jag har förlåtit dina synder!"

9:2
Mark 2:2-12
Luk 5:17-26

³Några av lagläraarna sa då för sig själva: "Han hädar ju och gör sig själv till Gud!"

9:3
Matt 8:10
Ef 1:7

⁴Men Jesus visste vad de tänkte och frågade dem: "Varför tänker ni onda tankar? ⁵Är det inte lika omöjligt för en människa att säga till den förlamade: 'Res dig upp och gå' som att säga: 'Jag förlåter dig dina synder'?" ⁶Sedan vände han sig till den förlamade och sa: "För att bevisa att jag, Människosonen, har makt att förlåta synder här på jorden, säger jag till dig: 'Res dig upp, ta din bår och gå hem!'" ⁷Och mannen reste sig och gick hem.

9:4
Matt 12:25
Luk 6:8; 9:47; 11:17
9:5
Apg 5:31

⁸När folket såg vad som hände blev de alldeles förskräckta, och de hyllade Gud för att han gett sådan makt till människor.

9:8
Matt 15:31
Mark 2:12
Luk 7:16

Jesus kallar en tullindrivare att följa honom (40/Mark 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹När Jesus gick vidare därifrån fick han se en tullindrivare som hette Matteus sitta utanför tullhuset. "Kom och bli min efterföljare", sa Jesus till honom. Och Matteus reste sig och följde Jesus.

9:9
Matt 10:3
Mark 2:13-17; 3:18
Luk 5:27-32
6:15; 15:1-2
Apg 1:14

8:34 Varför bad folket Jesus att lämna området? De hedniska gudar som de tillbad kunde de behärska och beveka. Men över Jesus hade de ingen makt. De var rädda för hans övernaturliga kraft och hade aldrig sett något liknande. Dessutom var de nog mer upprörda över att ha förlorat svinen än glada över att två män blivit befriade från ondskans inflytande. Sätter du ägodelar och projekt före människor? En människa är skapad till Guds avbild och har evighetsvärde. Hur dumt, men ändå lätt, är det inte att värdera ägodelar, investeringar och till och med djur högre än mänskligt liv.

9:1 Kafarnaum var ett gott val som centrum för Jesus verksamhet. På grund av sitt fiske och sin handel var staden rik. Den låg vid Galileiska sjön, mitt i ett tätbefolkat område, och en romersk garnison hade stationerats där i fredsbevarande syfte. Staden var en kulturell smältdegel under starkt grekiskt och romerskt inflytande. Det märktes både i klädmode, arkitektur, seder och politik.

9:2 Det första som Jesus sa till den förlamade pojken var "jag har förlåtit dina synder". Sedan botade han honom. Det är viktigt att vi inte ser Guds kraft som viktigare för kroppsligt helande än för andligt helande, det vill säga förlåtelse från synd. Jesus såg att pojken förutom att bli frisk till kroppen behövde andlig hälsa. Andlig hälsa kan bara uppnås genom en helande beröring av Jesus.

9:2 Pojken var förlamad både i kroppslig och andlig bemärkelse - han kunde inte gå och han kände inte Jesus. Hans andliga tillstånd var det som mest oroade Jesus. Om vi förväntar oss kroppsligt helande för oss själva eller någon vi

håller av och det inte inträffar, är det viktigt att komma ihåg att Jesus inte bara är intresserad av kroppens hälsa. I hans kommande nya värld kommer vi alla att vara friska, men för att komma dit måste vi först lära känna honom.

9:3 Hädelse är att tro sig vara Gud och fylld av hans egenskaper. De religiösa ledarna uppfattade helt riktigt att Jesus påstod sig vara Gud. Deras misstag låg i att de inte visste att han är Gud och alltså har makt både att bota och förlåta.

9:5-6 Förlåtelse ger inget omedelbart synligt resultat. Men Jesus bevisar sin makt med en handling som får omedelbart synliga konsekvenser. Våra ord blir meningslösa för omvärlden om inte våra handlingar är en bekräftelse på våra ord.

9:9 Matteus var jude och tillsatt av romarna att vara ortens skatteindrivare. Han drev in skatt både från medborgarna i staden och från besökande handelsmän. Man utgick ifrån att de som hade en sådan befattning skulle göra ett påslag för egen del, men de flesta i yrket tog för mycket för egen del och skaffade sig stora privata förmögenheter. Naturligtvis gjorde detta dem mycket impopulära bland judarna. De fick ett rykte om sig att vara bedragare förutom det faktum att de samarbetade med romarna.

9:9 När Jesus kallade Matteus till efterföljare reste denne sig omedelbart upp och följde honom och lämnade en lönande karriär bakom sig. Är du beredd att göra detsamma den dag Gud kallar dig och mycket står på spel? Ibland kräver beslutet att följa Jesus att vi ställs inför smärtsamma val. Precis som Matteus måste vi lära oss att lämna bakom oss allt det som skulle hindra oss att följa Herren.

MATTEUS

Matteus hade mer än någon annan av efterföljarna klart för sig vad det kostade att följa Jesus. Ändå tvekade han inte ett ögonblick. När han lämnade sitt bås där han satt och tog upp skatt gjorde han sig garanterat arbetslös. Många av efterföljarna hade alltid fisket att återvända till, men för Matteus fanns det ingen väg tillbaka.

Matteus blev förändrad i två avseenden när han bestämde sig för att följa Jesus. För det första gav Jesus honom ett nytt liv. Han tillhörde inte bara en ny grupp människor, han tillhörde Guds Son. Det gällde inte bara ett nytt sätt att leva - han hade blivit en accepterad person. För en hatad skatteindrivare måste detta ha varit en underbar förändring! För det andra gav Jesus Matteus en chans att använda sin begåvning på ett nytt område. Det enda han tog med sig från den tidigare verksamheten var sin penna och sin förmåga att registrera och anteckna. Gud hade från allra första början gett honom denna utrustning. I tjänsten för Jesus skulle han så småningom verkligen få visa vad han kunde. Matteus var av naturen mycket uppmärksam och han måste ha lagt på minnet allt det som började hända omkring honom. Det färdiga resultatet ser vi i det evangelium som bär hans namn.

Av Matteus situation förstår vi att vi alla, redan från allra första början, är en del av Guds plan och att vi ständigt utvecklas. Mycket av de resurser Gud har avsatt för oss ställer han till vårt förfogande långt innan vi på ett medvetet sätt kan använda dem i hans tjänst. Han anförtror oss dyrbar utrustning i förtid. Han har gett var och en av oss tillräckligt för att kunna tjäna honom. När vi tar konsekvensen av detta börjar ett verkligt spännande liv. Inte kunde Matteus tro att Gud skulle använda just den erfarenhet han hade fått under sin tid som skatteindrivare och tullman för att skriva ner världshistoriens mest betydelsefulla levnadshistoria. Den uppgift Gud har för var och en av oss är inte mindre viktig än Matteus. Du har väl hört frågan Jesus har ställt till dig: "Kom och bli min efterföljare!" Vad svarar du?

Prestationer och starka sidor:

- En av Jesus tolv sändebud
- Svarade omedelbart ja på Jesus kallelse
- Inbjöd många vänner till sitt hem för att de skulle få träffa Jesus
- Har skrivit Matteus evangelium
- Förklarade för sina judiska samtida hur Jesus uppfyllde profetiorna i Gamla testamentet

Vad vi kan lära av hans liv:

- Jesus gjorde aldrig skillnad på människor på grund av deras ställning i samhället
- Matteus liv fick ett nytt innehåll och de egenskaper Gud hade utrustat honom med (att lägga märke till detaljer och att föra anteckningar) fick ett nytt och högre syfte
- Efter sin kallelse började Matteus omedelbart försöka föra andra människor till Jesus

Bakgrundsfakta:

- Plats: Kafarnaum
- Yrke: skatteindrivare, efterföljare till Jesus
- Släkt: Far: Alfaios
- Samtida: Jesus, Pilatus, Herodes, de andra efterföljarna

Nyckelvers:

"När han gick där fick han se Levi (Matteus), Alfaios son, sitta vid tullhuset. 'Kom och bli min efterföljare', sa Jesus till honom. Och Levi reste sig och följde Jesus" (Mark 2:14).

Det berättas om Matteus i evangelierna. Han omnämns också i Apg 1:13.

¹⁰När Jesus och hans efterföljare senare åt tillsammans i Matteus hus, fanns många av hans gamla kollegor vid tullen med bland gästerna och även en del annat okänt folk.

¹¹Fariseerna var upprörda. ”Hur kan er mästare sänka sig så lågt att han äter tillsammans med tullindrivare och syndare?” frågade de Jesus efterföljare. Men Jesus hörde det och sa: ¹²”Det är inte de friska som behöver läkare, utan de sjuka. ¹³Gå härifrån och försök förstå vad Gud menar när han säger: *’Jag vill hellre att ni visar varandra kärlek, än att ni offrar till mig.’* Min uppgift här på jorden är att föra syndare tillbaka till Gud, inte att ta hand om dem som redan följer hans vilja.”

9:11
Matt 11:19
Mark 2:16
Luk 5:30; 15:2

9:13
Ords 21:3
Hos 6:6
Mika 6:6-8
Matt 12:7; 18:11
Luk 19:9-10
1 Tim 1:15

Jesus svarar på en fråga om fasta (41/Mark 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴En dag kom Johannes döparens efterföljare till Jesus och frågade honom: ”Varför fastar inte dina efterföljare som vi och fariseerna gör?”

9:14
Mark 2:18-22
Luk 5:33-39
18:12

¹⁵Jesus svarade: ”Bröllopsgästerna kan väl inte sörja och gå utan mat medan brudgummen är hos dem? Men en dag ska han tas ifrån dem, och då kommer de att fasta.

9:15
Joh 3:29
Apg 13:2; 14:23

¹⁶Det finns en tid och en plats för allt. Ingen lagar till exempel ett gammalt klädesplagg med ett stycke nytt tyg som aldrig har tvättats, för då krymper det nya tyget och river sönder plagget, så att hålet blir ännu större. ¹⁷Ingen öser heller nytt vin i gamla vinsäckar, för när vinet jäser sprängs säckarna och blir förstörda, och vinet rinner ut. Nej, nytt vin lagrar man i nya säckar, för då har man både vin och säckar kvar.”

Jesus botar en kvinna med blödningar och uppväcker en död flicka (89/Mark 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸Under tiden som Jesus sa detta kom en synagogföreståndare och föll ner inför honom. ”Min dotter har just dött”, sa han. ”Kom och lägg händerna på henne, så får hon liv igen.”

9:18
Mark 5:22-43
Luk 8:41-56

9:10-13 Jesus skadade sitt rykte genom besöket hos Matteus. Matteus var en bedragare, men nu fann Jesus honom och förändrade honom. Vi behöver inte vara rädda för människor med en annorlunda livsstil. Guds budskap kan förändra vem som helst.

9:11-12 Fariseerna försökte hela tiden hitta något att anklaga och fälla Jesus för, och de trodde att hans umgänge med dessa utfrysta människor var deras stora tillfälle. Det var viktigare för dem att själva bli respekterade och upphöjda i sin falska helighet än att ge behövande medmänniskor en hjälpsam hand, och de kritiserade hellre än de uppmuntrade. Men Gud bryr sig om alla, också syndare och dem som lider. Den kristnes mål är inte att bli populär. Vi ska följa Jesus föredöme och meddela de glada nyheterna också till fattiga, ensamma och utstötta, och inte bara till trevliga, begåvade och intressanta människor.

9:13 Den självbelåtna och egenrättfärdiga kan inte bli räddad eftersom första steget för den som vill följa Jesus är att erkänna sin ofullkomlighet och medge att man inte har alla svar.

9:14 Johannes efterföljare fastade som bot för sin synd och som förberedelse för Messias ankomst. Jesus efterföljare behövde inte fasta för att förbereda sig för Messias ankomst eftersom han ju redan var ibland dem. Jesus fördömde inte fasta, han fastade ju själv (Matt 4:2), men han betonade att det måste göras med rätt syfte.

9:15 Guds nya värld kan liknas vid en bröllopsfest, som hade börjat i och med att Jesus kommit. Det var därför hans efterföljare var så fyllda av glädje. Det skulle inte vara rätt att sörja och fasta när brudgummen var närvarande.

9:17 På Bibelns tid förvarades vin inte i flaskor utan i tätas påsar av ihopsyddas getskin. Nytt vin jäste och spände ut skinnen. När en vinsäck en gång hade spänts ut av vin som åldrats skulle den spricka om den än en gång fylldes med färskt, jäsan vin. Därför blev alltid nytt vin förvarat i nya skinn.

9:17 Jesus kom inte för att lappa ihop det gamla religiösa judiska regelsystemet. Hans budskap skulle ha sprängt sönder det. Det han kom med var helt nytt, men ändå förutsagt av profeter sedan århundraden. Detta nya, glada budskap sa att Jesus Kristus, Guds son, hade kommit för att erbjuda alla människor förlåtelse för synd och ett återupprättande av gemenskapen med Gud. Detta nya budskap om tro och kärlek passade illa in i det gamla stela, religiösa lagsystemet. Det behövdes ett nytt avstamp. Budskapet kommer att förbli ”nytt” eftersom det måste accepteras och tillämpas i varje ny generation. När vi följer Kristus måste vi vara beredda att förändra vårt sätt att leva, att se på människor på ett nytt sätt och att tjäna med en ny inställning.

9:18 Både Markus och Lukas talar om Jairos (Mark 5:22; Luk 8:41) föreståndaren för synagogan. Hans befattning innebar att han hade ansvaret för själva byggnaden, men också för de aktiviteter som inrymdes i den, gudstjänst på vilodagen och

¹⁹Då reste sig Jesus och följde med mannen, tillsammans med sina efterföljare. Men medan de var på väg till hans hus kom ²⁰en kvinna, som under tolv års tid lidit av svåra blödningar. Hon närmade sig Jesus bakifrån och rörde vid tofsen på hans mantel, ²¹för hon tänkte: 'Om jag bara får röra vid hans kläder så kommer jag att bli frisk.' ²²Då vände Jesus sig om och fick se henne: "Min dotter", sa han, "var inte orolig! Din tro har hjälpt dig." Och från den stunden var kvinnan frisk.

9:22
Matt 9:29; 15:28
Mark 10:52
Luk 7:50; 17:19
18:42
9:23
2 Krön 35:25
Jer 19:17-18
9:24
Joh 11:11-13
Apg 20:10

²³När Jesus sedan kom fram till synagogföreståndarens hus och hörde begravningsmusiken och fick se alla människor som klagade högljutt, ²⁴sa han: "Gå ut härifrån. Flickan är inte död. Hon sover bara."

Då hånskrattade de åt honom. ²⁵Men när folket hade körts ut ur huset, gick Jesus in i rummet där flickan låg och tog henne i handen. Och genast reste hon sig upp och var helt frisk. ²⁶Ryktet om det fantastiska som hänt spred sig sedan som en löpeld i hela området.

Jesus botar blinda och stumma (90)

²⁷När Jesus lämnade flickans hem följde två blinda män efter honom och ropade: "Jesus, du som ska arva kung Davids tron, ha medlidande med oss!" ²⁸De gick efter honom ända in i det hus där han bodde. Och Jesus frågade dem: "Tror ni att jag kan bota er?"

"Ja, Herre", svarade de. "Det gör vi."

²⁹Då rörde han vid deras ögon och sa: "Eftersom ni tror, ska det också bli så."

³⁰Och plötsligt kunde de se!

Jesus varnade dem sedan strängt för att berätta detta för någon, ³¹men trots det var ryktet om honom snart ute över hela trakten.

³²När de båda männen var på väg ut kom man till Jesus med en besatt man som inte kunde tala.

³³Jesus drev då ut den onda anden, och genast kunde mannen tala. Människorna blev alldeles häpnade och sa: "Aldrig förr har något sådant hänt i Israel!"

9:27
Matt 15:22; 20:30
Mark 10:47
Luk 18:38

9:30
Ps 146:8
Luk 5:14
9:31
Mark 7:36

9:32
Luk 11:14-15

skola under veckan. Bland annat skulle han inbjuda rabbiner att undervisa på vilodagen. Se även noten till Mark 1:21.

9:19-22 I stunder av förtvivlan och desperation behöver vi inte bekymra oss för hur vi ska närma oss Gud. Precis som den här kvinnan kan vi söka Gud i tro. Gud är där, och han kommer att svara.

9:22 Gud förändrade en situation som hade varit ett problem i många år. Precis som den spetälske och den av onda andar besatte mannen (se noter till 8:3 och 8:28) ansågs denna blödande kvinna som "oren". I tolv år hade hon tillhört de utstöttas skara och inte kunnat leva ett normalt liv. Men Jesus ändrade på detta och upprättade henne. Ibland frestas vi, efter år utan förändring, att ge upp om människor eller omständigheter. Men Gud kan förändra det som ser omöjligt ut och ge nytt liv och nytt hopp.

9:23-26 Synagogföreståndaren kom inte till Jesus förrän dottern hade dött och det egentligen var för sent för all hjälp. Men Jesus gick bara in till henne och väckte upp henne. Han kan gripa in i våra liv på samma sätt och komma med hjälp där alla andra står maktlösa. Han kan upprätta trasiga äktenskap, befria från missbruk och ge förlåtelse och nytt livsmod åt människor som blivit hårt drabbade av livet. Kom ihåg att Jesus kan göra det omöjliga även om din situation ser hopplös ut.

9:27-30 Jesus svarade inte omedelbart på de blinda människors begäran. Han ville se hur angelägna de var. Det är inte alla som ropar på hjälp som är beredda att själva göra något

åt saken. Kanske gav Jesus dessa män lite extra tid för att deras längtan och tro skulle växa. Om det verkar som om Gud väntar med att besvara dina böner kanske du är i samma båt som dessa män. Tror du verkligen att Gud kan gripa in? Vill du verkligen ha hans hjälp?

9:27 "Kung Davids son" var ett vanligt sätt att hälsa Jesus som Messias. Det var allmänt känt att Messias skulle vara en ättling till kung David (Jes 9:7). Det här är första gången denna benämning används av Matteus. Att Jesus kunde bota blinda profeterade redan profeten Jesaja om (Jes 29:18; 35:5; 42:7).

9:28 De blinda männen var envisa. De gick med till huset där Jesus befann sig. De visste att Jesus kunde hela dem och tillät inte något att stoppa dem. Det är tro! Om du tror att Jesus är svaret på alla dina behov, låt då inte något eller någon hindra dig att nå fram till honom.

9:30 Jesus bad folket att inte berätta om hans helanden därför att han inte ville bli känd bara som undergörare. Han botade människor av medlidande med dem, men han ville också förmedla andligt helande till en värld sjuk i synd.

9:32 Det ser ut som om demoniska krafter var särskilt aktiva medan Jesus vandrade på jorden. Även om vi inte kan vara säkra på varför eller på vilket sätt onda andar besätter människor, vet vi att det orsakar både fysiska och psykiska problem. Här var den onda anden orsaken till ett fysiskt problem - mannen var stum. Se även i noterna till 8:28 och Mark 1:23 angående onda andar.

³⁴Men när fariseerna hörde det, sa de: ”Han driver ut de onda andarna med hjälp av Satan, de onda andarnas härskare!”

9:34
Matt 12:24
Mark 3:22
Luk 11:15
Joh 7:20

Jesus uppmanar sina efterföljare att be om arbetare (92)

³⁵Jesus vandrade omkring i alla städer och byar och undervisade i synagogorna. Och vart han än kom berättade han det glada budskapet om att Gud vill rädda människor och göra dem till sitt eget folk, och han botade alla slags sjukdomar och plågor. ³⁶När han såg människorna kände han medlidande med dem, eftersom de hade så stora problem och inte visste var de kunde få hjälp. De var som får utan herde.

³⁷”Skörden är stor, men arbetarna är få”, sa han till sina efterföljare. ³⁸”Be därför den som har ansvaret för skördearbetet att han skickar ut fler arbetare på fälten.”

9:37
Luk 10:2
Joh 4:35
9:38
Apg 13:2
2 Thess 3:1

Jesus sänder ut sina tolv närmaste efterföljare (93/Mark 6:7-13; Luk 9:1-6)

10 Jesus kallade nu till sig sina tolv närmaste efterföljare och gav dem makt att driva ut onda andar och att bota alla slags sjukdomar och plågor. ²Här är namnen på dessa tolv sändebud: Simon, som kallas Petrus, hans bror Andreas, Sebedaios söner Jakob och Johannes, ³Filippos, Bartolomaios, Tomas, tullindrivaren Matteus, Alfaios son Jakob, Taddaios, ⁴Simon ’den ivrige’ och Judas Iskariot, som senare förrådde Jesus.

10:1
Mark 3:13; 6:7
Luk 6:13; 9:1
10:2
Joh 1:42

10:4
Joh 13:26

9:34 I kapitel 9 anklagar fariseerna Jesus för fyra saker: hädelse, omoral, bristande fromhet och andebesättelse. Matteus visar hur Jesus blev förtalad av dem som borde ha tagit emot honom med största glädje. Varför gjorde fariseerna så? 1) Deras religiösa auktoritet hade åsidosatts. 2) Deras kontroll över folket höll på att försvagas. 3) Deras personliga tro ifrågasattes. 4) Deras oärliga motiv kom i dagen.

9:34 Medan fariseerna ifrågasatte, debatterade och dis-sekerade Jesus, blev människor botade och liv förvandlade mitt framför näsan på dem. Orsaken till deras misstro var inte bristen på bevis - de var helt enkelt avundsjuka på att Jesus var så populär bland folket.

9:35 Det glada budskapet om Guds nya värld sa att den utlovade och sedan länge väntade Messias äntligen hade kommit. Undren bevisade att hans undervisning var sann.

9:35-38 Jesus behöver medarbetare som förstår att handskas med människors problem. Bara den som själv har tagit emot Guds hjälp kan trösta andra och visa dem vägen till livet (2 Kor 1:3-7).

9:36 Hesekeiell hade också beskrivit Israels folk som får utan herde (Hes 35:5-6). Jesus kom för att vara vår herde och leda oss förbi livets fallgropar (se Joh 10:14).

9:37-38 När Jesus såg mängden av människor som följde honom jämförde han dem med ett moget sädesfält. Det finns många som skulle vara beredda att ge sina liv till Jesus bara någon visade dem vägen. Jesus uppmanar oss att be om fler villiga arbetare till skörden. När vi ber om något, svarar Gud ofta genom att använda oss själva. Var beredd att låta Gud visa dig hur du kan leda någon fram till honom.

10:1 Jesus kallade de tolv efterföljarna. Han varken tvingade dem eller bad dem ställa upp frivilligt. Att bli kallad betyder att bli utvald att tjäna Kristus på ett särskilt sätt. Om du verkligen känner honom har du egentligen inget val. Han kallar oss som lever i dag också. Han tvingar oss inte till något vi

inte vill. Vi har frihet att ansluta oss till honom eller hålla oss i bakgrunden. Kristus kallar dig! Besvarar du hans kallelse?

10:2-4 Listan över efterföljarna ger oss inte mycket information utöver deras namn. Troligen fanns det inte mycket att berätta. Jesus kallade människor med olika bakgrund: fiskare, politiska aktivister och skatteindrivare bland annat. Han kallade både enkla män och ledare, rik som fattig, lärd som olärd. I dag finns det de som vill göra skillnad på människor och menar att bara vissa passar att följa Jesus. Sådan var aldrig Herren Jesus själv. Gud kan använda vem som helst, hur obetydlig han eller hon än känner sig. Han väljer vanliga människor att utföra det ovanliga.

10:4 Seloterna var ett radikalt politiskt parti med målet att störta romarna från deras maktposition i Israel.

10:4 Bartolomaios är troligen den man som kallas Natanael i Joh 1:45-51. Taddaios är också känd som Judas, Jakobs son. Efterföljarna finns också uppräknade i Mark 3:16-19, Luk 6:14-16 och Apg 1:14.

10:5-6 Enligt judiskt språkbruk är var och en som inte är jude en ”hedning” (ordet ”hedning” är oftast översatt med icke-jude i bibeltexten). Varför sände inte Jesus efterföljarna till hedningarna eller till samarierna? Samarierna var ett folk som uppstått genom ingifte av judar bland ”hedningarna” genom tvångsförflyttning under Gamla testamentets tid (se 2 Kung 17:24). Jesus gav efterföljarna order att bara gå till judarna eftersom han i första hand hade kommit för deras skull. Sedan var det deras sak att på Guds uppdrag föra budskapet vidare ut över världen. Och det är också vad som hände. Judiska efterföljare och sändebud predikade det glada budskapet om den uppståndne Kristus över hela det romerska imperiet, och snart fylldes församlingarna av icke-judar. Bibeln konstaterar alldeles klart att räddningen är till för alla människor, oavsett ras, kön eller nationalitet (1 Mos 12:3; Jes 25:6; 56:3-7; Mal 1:11; Apg 10:34-35; Rom 3:29-30; Gal 3:28).

10:5
2 Kung 17:24
Joh 4:9

10:6
Jes 53:6
Jer 50:6,17
Matt 15:24
Apg 3:25-26; 13:46

10:9-10
1 Kor 9:7-10
1 Tim 5:17-18

10:14
Apg 13:51

10:15
Matt 11:23-24
2 Pet 2:6
Jud 7

10:16
Mark 13:8-13
Luk 21:12-19
1 Kor 14:20

10:17
Apg 5:40

10:18
Apg 12:1; 24:10

10:19
Luk 12:11-12
10:20
2 Sam 23:2
Apg 4:8; 6:10

⁵Dessa tolv sände Jesus ut, och han befallde dem: ”Gå inte till andra folk eller till någon samarisk stad, ⁶utan bara till Israels folk - Guds förlorade får. ⁷Gå och tala om för dem att Gud har kommit för att rädda människor och göra dem till sitt eget folk. ⁸Bota sjuka, väck upp döda, gör spetälska friska och driv ut onda andar. Gör allt utan betalning, för ni har fått denna förmåga av mig helt gratis. ⁹Ta inga pengar med er, ¹⁰och packa ingen väska för vandringen. Ta inte med några extra kläder eller skor och inte heller någon vandringsstav. Ni kommer att få allt ni behöver, för arbetaren är värd sin mat.

¹¹Varje gång ni kommer in i en stad eller en by, så sök upp någon som tar emot er och lyssnar till ert budskap. Stanna sedan i hans hus tills ni fortsätter till nästa stad. ¹²Önska familjen frid ifrån Gud när ni stiger in, ¹³och om de är värda att få del av hans frid, ska han ge dem av den. Men om de inte är värda att få av hans frid, får ni själva behålla det ni önskade dem. ¹⁴Tar man inte emot er i en stad eller i ett hem, så gå bara därifrån. Skaka stadens damm av era fötter och bekymra er inte mer om dessa människor. ¹⁵Jag försäkrar er, att det ska bli lättare på domens dag för städerna Sodom och Gomorra än för de städer som inte välkomnar er.”

Jesus varnar för förföljelse (94)

¹⁶Jesus fortsatte: ”Jag sänder er som får in bland vargar. Var därför listiga som ormar och oskyldiga som duvor. ¹⁷Akta er för människorna! Ni kommer att arresteras och dras inför domstol och bli piskade i synagogorna. ¹⁸Och ni ska för min skull bli anklagade inför kungar och makthavare och få tillfälle att berätta för dem vad ni hört och sett. Ja, ni ska få berätta om mig för främmande folk.

¹⁹Men när ni ställs inför domstolen behöver ni inte oroa er för vad ni ska säga, för ni ska få de rätta orden just när ni behöver dem. ²⁰Det är inte ni som ska tala då, utan er Far i himlen ska låta sin Ande tala genom er.

10:7 Judarna väntade på att Messias skulle utropa sitt kungadöme. De hoppades på ett politiskt och militärt styre som kunde befria dem från romarnas överhöghet och än en gång ge dem en glansperiod som den under David och Salomo. Men Jesus avsåg ett andligt kungadöme. Det glada budskapet i dag är att hans nya värld fortfarande är nära. Jesus, Messias, har redan grundat sitt kungadöme i de troendes hjärtan. En dag kommer hans nya värld att vara helt och fullt upprättad. Då kommer ondskan att förgöras och alla att leva i fred med varandra.

10:8 Jesus gav efterföljarna en regel att följa i arbetet bland människor: ”Ge lika generöst som ni själva har fått ta emot!” Eftersom Gud har slösat sina välsignelser över oss ska vi i vår tur vara generösa och omtänksamma och dela både tid och ägodelar med våra medmänniskor.

10:10 Matteus sa att den som betjänar andra kommer att få vad han behöver. Efterföljarna skulle förvänta sig mat och husrum under utövandet av sin andliga tjänst. Vem utför en andlig tjänst som du får del av? Se till att du tar väl hand om de pastorer, missionärer och lärare som tjänar Gud genom att undervisa och uppbygga dig (se 1 Kor 9:10 och 1 Tim 5:17).

10:10 Enligt Markus skulle efterföljarna ta med en vandringsstav (Mark 6:8) men inte enligt Matteus och Lukas (Luk 9:3). Jesus menade kanske att de inte skulle ta en extra omgång av sandaler, stav eller kläder. Det viktiga är naturligtvis principen att inte belasta sig med onödigt packning när man ger sig iväg i Herrens tjänst.

10:14 Fromma judar brukade alltid demonstrativt skaka dammet av sina fötter när de lämnade en icke-judisk ort. Om efterföljarna gjorde så efter att ha besökt en judisk plats, så var

det för att visa sitt avståndstagande från de judar som genom att inte ta emot budskapet förnekade sin Messias. Man ville tydligt visa att innevärnarna på platsen hade gjort ett felaktigt val och att de kanske inte skulle få ytterligare en chans. Du är väl mottaglig för undervisning från Gud? Den som står emot Andens maning får kanske inte någon ny chans.

10:15 Städerna Sodom och Gomorra förstördes genom eld från himlen på grund av sin omoral (1 Mos 19:24-25). Jesus säger här i klartext att de som inte tar emot det glada budskapet kommer att få det värre än folket i Sodom och Gomorra, som ju aldrig fick höra det glada budskapet.

10:17-18 Efterföljarna skulle senare möta det Jesus nämner här (Apg 5:40; 12:1), inte bara från regeringar och domstolar utan också från vänner och familj (10:21). Ett liv för Gud ger ofta förföljelse, men med den kommer möjligheten att berätta det glada budskapet om räddning. Mitt under förföljelse kan vi vara trygga, därför att Jesus har ”besegrat de onda krafterna i världen” (Joh 16:33). Och alla som ”håller ut till slutet ska bli räddade” (10:22).

10:19-20 När efterföljarna så småningom skulle bli gripna för att de hade predikat evangeliet, skulle de inte bekymra sig om vad de skulle säga till sitt försvar. Guds Ande skulle ge dem orden. Detta löfte uppfylls bland annat i Apg 4:8-15. Somliga missuppfattar detta och tror att vi inte behöver förbereda oss för att predika evangeliet, eftersom Gud ändå kommer att ta hand om alltihop. Men Bibeln uppmanar oss till noggrann förberedelse och att tänka på vad vi säger (Kol 4:6). Jesus vill att vi ska sluta oroa oss, inte att vi ska sluta förbereda oss.

²¹Bröder ska förråda varandra och låta döda varandra, och föräldrar ska förråda sina egna barn. Barn ska göra uppror mot sina föräldrar och ta livet av dem. ²²Alla ska hata er därför att ni tillhör mig. Men den som håller ut till slutet ska bli räddad.

²³När ni blir förföljda i en stad så fly till en annan. Men jag försäkrar er att jag, Människosonen, kommer tillbaka innan ni hunnit till alla Israels städer! ²⁴Efterföljaren står inte över sin mästare, och en tjänare står inte över sin herre. ²⁵Efterföljaren får acceptera att det går med honom som med hans mästare, och tjänaren får acceptera att det går med honom som med hans herre. Om nu jag, husets herre, har kallats Satan, kommer man naturligtvis att säga samma sak om er, som är medlemmar i mitt hushåll!

²⁶Men var inte rädda för dem som hotar er, för en dag ska sanningen komma fram. Då ska det som är gömt bli känt för alla. ²⁷Vad jag säger er i mörkret, det ska ni ropa ut i dagsljuset. Och vad jag viskar i era öron, det ska ni ropa ut från hustaken!

²⁸Var inte rädda för dem som vill döda er, men inte har makt att göra något mer. Det finns bara en som har sådan makt att man behöver vara rädd för honom, och det är Gud, han som både kan döda och sedan straffa i helvetet. ²⁹Men inte en enda sparv, hur lite den än är värd, faller död till marken utan att er Far i himlen vet om det. ³⁰Och på er är till och med hårstråna räknade. ³¹Var alltså inte rädda! Ni är mer värda för Gud än alla sparvar tillsammans.

10:21

Mika 7:6

10:22

Gal 6:9

10:23

Matt 16:28

Apg 14:6

10:24

Joh 13:16; 15:20

10:26

Luk 12:1-9

10:27

Luk 12:3

10:28

Jes 6:13

Jer 1:8

Heb 10:31

10:29

Luk 12:6

10:30

Luk 21:18

Apg 27:34

Vi kan räkna med motstånd från ...	Naturlig reaktion	Tänkbara påtryckningar	Guds ords kommentar	BERÄKNA VAD DET KOSTAR ATT FÖLJA JESUS
MYNDIGHETER 10:18-19		HOT 10:26	Sanningen kommer alltid fram (10:26)	Jesus hjälpte efterföljarna att förbereda sig på den förkastelse de skulle möta från omvärlden när de bekände sig som kristna. Den som tillhör Gud kan räkna med reaktioner från alla som står honom emot.
DE RELIGIÖSA 10:17	FRUKTAN OCH ORO	MISSHANDEL 10:28	Vår själ kan inte lida skada (10:28)	
		OFFENTLIGT ÅTLÖJE	Gud själv kommer att kännas vid oss om vi bekänner honom (10:33)	
FAMILJEN 10:21		UTSTÖTT AV NÄRA OCH KÄRA 10:34-37	Guds kärlek får oss att uthärda (10:31)	

10:22 Att hålla ut till slutet är inte vägen till räddning utan beviset på verklig överlåtelse till Jesus. Ingen kan förtjäna räddning genom att hårda ut i svårigheter, utan tålamod är en frukt av ett överlåtet liv.

10:23 Det ligger mycket arbete framför oss, och vi har många människor att nå. Uppgifterna tar inte slut förrän Jesus kommer tillbaka. Och det är först när han har kommit tillbaka som världen kommer att upptäcka vem han egentligen är (se 24:14).

10:25 Fariseerna kallade faktiskt Jesus för "Satan" (se 9:34). Gott kallas ibland för ont. Om Jesus, den fullkomlige, fick stå ut med att kallas ond kan naturligtvis hans efterföljare räkna med samma sak. Men den som håller ut ska segra (10:22).

10:29-31 Jesus sa att Gud bryr sig om en sparvs alla behov och att vi är mer värdefulla än några fåglar. Ja, vi är så värdefulla att Gud sände sin ende son att dö i vårt ställe (Joh 3:16). Du är värdefull i Guds ögon! Du kommer inte bort i mängden. Eftersom han sätter så stort värde på oss behöver vi aldrig vara rädda vare sig för hot mot vår person eller för andra prövningar. Inget kan rubba Guds kärlek till oss eller fördriva hans Ande från oss.

Men tro för all del inte att detta betyder att Gud kommer att röja alla problem ur vägen (se 10:16). Den verkliga kvaliteten på din tro visar sig under vardagens slit och släp. De som står upp för Kristus trots svårigheter klarar provet och kommer att få lön (se 5:11-12).

10:32
Luk 12:8
Rom 10:9
Upp 3:5
10:33
Luk 9:26
2 Tim 2:12
10:34
Luk 12:51-53
10:36
Mika 7:6

10:37
Luk 14:26

10:38
Matt 16:24
Mark 8:34
Luk 9:23; 14:27
10:39
Matt 16:25
Mark 8:35
Luk 9:24; 17:33
Joh 12:25
10:40
Joh 12:44; 13:20
10:41
2 Kung 4:8

³²Om någon öppet bekänner att han tillhör mig, ska jag införa min Far i himlen bekänna att han tillhör mig.³³Men den som öppet förnekar mig, honom ska jag förneka inför min Far i himlen.

³⁴Tro inte att jag har kommit för att skapa frid på jorden! Nej, snarare tvärtom.³⁵Jag kommer att orsaka splittring, så att en son är emot sin far, en dotter emot sin mor, och en svärdotter emot sin svärmor. ³⁶De värsta fienderna kommer för många att finnas i deras egna hem!

³⁷Men om ni älskar era föräldrar mer än mig, är ni inte värdiga att tillhöra mig. Och om ni älskar era barn mer än mig, är ni inte värdiga att tillhöra mig.³⁸Den som vägrar att följa mitt exempel och inte är beredd att dö, han kan inte tillhöra mig.

³⁹Ja, den som klamrar sig fast vid livet ska till sist förlora det, men den som förlorar sitt liv för min skull ska rädda det.

⁴⁰Den som tar emot er, han tar emot mig, och den som tar emot mig, han tar emot Gud, eftersom Gud har sänt mig. ⁴¹Om ni tar emot en profet, därför att han framför Guds budskap, så kommer ni att få samma lön som profeten. Och om ni tar emot en människa som lever efter Guds vilja, därför att hon lever för Gud, då ska ni få samma belöning som den människan. ⁴²Ja, jag försäkrar er att den som ger så mycket som bara ett glas friskt vatten till den minst ansedda av mina efterföljare, därför att den personen tillhör mig, han ska få lön för det.”

4. Jesus undervisar om Guds nya värld

Jesus svarar på Johannes döparens fråga (70/Luk 7:18-35)

11 När Jesus hade gett sina tolv närmaste efterföljare dessa föreskrifter, gick han vidare för att undervisa och sprida sitt budskap i städerna i Galileen.

²Johannes döparen, som just hade blivit satt i fängelse, fick höra om alla de under som Jesus Kristus gjorde. Han skickade därför iväg några av sina efterföljare till Jesus för att fråga honom: ³”Är du verkligen den som Gud har lovat sända oss, eller ska vi vänta på någon annan?”

10:34 Den frid Jesus erbjuder är inte ett ytligt samförstånd för att dölja djupa meningsmotsättningar. Konflikter och meningsmotsättningar kommer alltid att finnas mellan dem som väljer att följa Jesus och dem som väljer att inte göra det (se Jes 9:6; Matt 5:9; Joh 14:27). Men vi kan trots detta se fram mot den dag då alla konflikter är lösta.

10:34-39 Överlåtelse till Kristus kan medföra splittring mellan vänner och nära och kära. Jesus uppmuntrar inte till olydnad mot föräldrar eller konflikter i hemmet. Däremot vill han visa att hans närvaro kräver ett beslut. Eftersom en del väljer att följa honom och andra inte är konflikter oundvikliga. När vi ”följer hans exempel mot korsdöden” kommer våra värderingar, vår moral och vår målsättning oundvikligen att skilja oss från andra. Glöm inte din familj, men glöm inte heller att du har ett högre uppdrag. Låt Gud ha första platsen.

10:37 Kristus kallar oss till ett högre uppdrag än ett lugnt och behagligt liv. Omtanke om familjen är Guds vilja, men till och med det kan bli en självisk handling och en ursäkt för att inte tjäna Gud.

10:38 För att bli villiga att ge våra liv och följa Jesus måste vi lägga undan andra sysslor och prioriteringar, annars är vi inte helt överlätna. Vi måste våga ge vårt liv utan förbehåll (10:39) och vara beredda att möta vad som helst, till och med lidande och död, för hans skull.

10:39 Samma sanning uttrycks här både i positiv och negativ form. Om vi klamrar oss fast vid det här livet kommer vi att

gå miste om det bästa som Kristus ger i det här livet och i det kommande. Ju mer vi uppskattar det här livets goda (avkoppling, makt, popularitet, ekonomisk trygghet), desto mer kommer vi att upptäcka hur tomma dessa värden egentligen är. Därför är det bästa sättet att glädja sig åt livet att helt enkelt släppa vårt giriga grepp om denna världens goda för att kunna vara fria att tjäna Kristus (Matt 16:25). Då kommer vi att vinna evigt liv och får omedelbart känna av fördelarna med att följa Kristus.

10:42 Vår kärlek till Gud kan mätas i vårt sätt att vara mot andra. Ett glas vatten till ett törstigt barn är ett gott exempel på osjälviskt tjänande. Ett barn kan inte eller bryr sig sällan om att återgälda en tjänst. Gud lägger märke till varje god gärning vi gör eller underlåter att göra, precis som om det var han själv som var mottagaren. Kan du göra någon en tjänst idag? Även om ingen annan ser det kommer Gud att lägga märke till det.

11:1 Den här versen kan sammanföras med slutet på kapitel 10 där Jesus ger efterföljarna instruktioner. Kanske besökte Jesus de städer där efterföljarna hade förberett människor på hans ankomst.

11:2-3 Johannes hade kastats i fängelse av Herodes. Herodes hade gift sig med sin svägerska, och Johannes hade offentligt tillrättavisat Herodes för denna uppenbara synd (14:3-5). Läs faktarutan om Johannes döparen vid Joh 1 och om Herodes vid Mark 6.

11:2
Matt 14:3
Luk 7:18-35

11:3
4 Mos 24:17
5 Mos 18:15
Mal 3:1
Joh 6:14

⁴Jesus svarade dem: ”Gå tillbaka till Johannes och berätta för honom vad ni har hört och sett: ⁵att blinda börjar se, förlamade går, spetälska blir friska, döva hör, döda får liv igen, och de fattiga får höra ett glatt budskap. ⁶Säg sedan till honom: ’Lycklig är den som inte tvivlar på mig.’”

⁷När Johannes efterföljare hade gått, började Jesus tala till folket om Johannes. Han sa: ”När ni gick ut till honom i ödemarken, vad ville ni då se? Ville ni se en svag man, lik ett grässtrå som vajar hit och dit för vinden? ⁸Självklart inte! Ville ni se en man klädd i vackra kläder? Nej, då hade det varit bättre om ni gått till ett kungligt palats. ⁹Ville ni kanske se en profet som framförde Guds budskap? Ja, jag säger er att Johannes är mer än en profet. ¹⁰Han är den som Gud talar om i Skriften när han säger: *’Lyssna! Jag sänder min budbärare före dig, och han ska bereda vägen för dig.’* ¹¹Jag försäkrar er, att Johannes döparen har betytt mer än någon annan människa som har trätt fram offentligt. Ändå kommer den minst betydelsefulla bland dem som får vara Guds eget folk att betyda mer än vad Johannes gjorde här på jorden.

¹²Ända sedan den dag då Johannes döparen började tala till folket och fram till nu, har Gud med kraft börjat regera bland människorna, även om det finns de som vill få det att ske med våld. ¹³Att Gud skulle regera på jorden, var förutsagt av honom genom Moses lag och profeterna redan innan Johannes började sin uppgift. ¹⁴Och vare sig ni tror det eller inte, så är Johannes den som Gud talade om när han sa att Elia skulle komma. ¹⁵Lyssna noga och försök att förstå!

¹⁶Vad ska jag säga om detta släkte som inte vill tro? De är som barn som leker på torget och ropar till de andra barnen: ¹⁷’Vi spelade bröllopsmusik för er, men ni ville inte dansa. Vi spelade begravningsmusik för er, men ni ville inte sörja.’ ¹⁸Exakt så reagerar man när det gäller Johannes döparen och mig. Johannes dricker inte vin och går ofta utan mat, och då säger man: ’Han är besatt av en ond ande.’ ¹⁹Men jag, Människosonen, äter och dricker, och då beskyller man mig för att frossa i mat och dryck och leva tillsammans med de värsta syndare! Men till slut kommer Gud i sin vishet ändå att få rätt, när man ser resultatet av hans vishet.”

Jesus utlovar ro och vila (71)

²⁰Sedan började Jesus anklaga människorna i de städer där han hade gjort de flesta av sina under, eftersom de inte hade vänt om till Gud. Han sa:

11:4-6 Medan Johannes satt i fängelse började han tvivla på om Jesus verkligen var Messias. Om Johannes uppdrag nu var att förbereda människor på Messias ankomst (3:3) och om Jesus verkligen var Messias, varför satt då Johannes i fängelse när han kunde ha predikat för folket och förberett deras hjärtan?

Jesus besvarade Johannes tvivel med att peka på vad som hände omkring honom. Blinda, lama, döva och spetälska blev helade, människor uppväcktes från döden och det glada budskapet om Guds nya värld predikades. Det fanns så mycket bevis att Jesus identitet inte behövde ifrågasättas. Om du någon gång skulle tvivla på om du är räddad, om din synd är förlåten, eller på Guds verk i ditt liv, påminn dig då om bevisen i Bibeln och konstatera vilka förändringar som ägt rum i ditt eget liv. När du tvivlar ska du inte vända dig bort från Kristus utan vända dig till honom.

11:11 Jesus ställde Johannes andliga liv i kontrast mot hans fysiska liv. Ingen har uppfyllt Guds vilja bättre genom sitt liv än Johannes. Ändå skulle alla i den kommande nya världen få ett större andligt arv än Johannes eftersom de hade sett och lärt känna Kristus och hans fullbordade verk på korset.

11:12 Det finns tre vanliga sätt att se på den här versen.

1) Jesus kan ha avsett en väckelse som började i samband med att Johannes inledde sin verksamhet.

2) En mer ordagrann tolkning av versen lyder: ”Guds nya värld är utsatt för våld och man vill inte den med våld”. De flesta av judarna på Jesus tid väntade att Guds nya värld skulle uppstå i samband med en revolt mot Rom. De ville ha ett kungadöme, men inte ett sådant som Jesus avsåg.

3) En tredje översättning lyder: ”Guds nya värld tränger fram med kraft och somliga försöker rycka till sig den med våld.” Detta alternativ säger att det kräver mod, okuvlig tro, beslutsamhet och uthållighet att inta Guds nya värld med tanke på den förföljelse som riktats mot Jesus efterföljare.

11:14 Johannes var inte en uppstånden Elia, men han tog upp Elias profetiska roll när han djärvt konfronterade människorna med deras synd och fäste deras uppmärksamhet på Gud (Mal 3:1).

11:16-19 Jesus fördömde inställningen hos sina samtida. Vad han än sa eller gjorde så tog de ställning emot honom. De reagerade med hän och misstro därför att deras behagliga, trygga och egoistiska liv ifrågasattes. Vi frestas också ibland att försvara våra egna fel och brister. Att lyssna till Gud kan innebära att vi måste ändra vårt sätt att leva.

11:21-24 De gamla städerna Tyros, Sidon och Sodom har alltid förknippats med ogudaktighet (1 Mos 18; 19; Hes 27; 28). Gud jämnade dem alla tre med marken på grund av deras ondska. Befolkningen i Betsaida, Korasin och Kafar-

11:5
Jes 42:7; 61:1
Luk 4:18-19
Joh 5:36
Jak 2:5

11:6
Matt 13:57
1 Pet 2:8

11:9
Luk 1:76

11:10
Jes 40:3
Mal 3:1
Mark 1:2

11:12
Luk 16:16

11:14
Mal 4:5
Matt 17:11-13
Mark 9:11-13
Luk 1:17
Joh 1:23

11:15
Matt 13:9,43
Mark 4:9,23
Luk 8:8
Upp 2:7,11,17,29
3:6,13,22

11:18
Matt 3:4
Luk 1:15

11:19
Luk 15:2

11:20
Luk 10:12-15

11:21
Mark 8:22-23
Luk 6:17-18
9:10-11; 10:13-15

11:22
Hes 26:19-20
Matt 10:15

11:23
Jes 14:13,15
Hes 31:14

11:25
Luk 10:21-22
Ef 1:17-18

11:27
Matt 28:18
Joh 1:18; 3:35
6:46; 10:15
17:2,26

11:29-30
Joh 13:15
Ef 4:20
Fil 2:5-8
1 Pet 2:21

21²¹Hur fruktansvärt kommer det inte att bli för er som bor i Korasin och Betsaida! För om de under jag gjorde hos er hade gjorts i Tyros och Sidon, hade människorna där ångrat sin synd och vänt om till Gud för länge sedan. 22Jag försäkrar er, att på domens dag ska både Tyros och Sidon få ett lindrigare straff än ni! 23Och ni, Kafarnaums invånare, tror ni att ni ska bli upphöjda till himlen? Nej, ner till helvetet ska ni störtas. För om de fantastiska under jag gjorde hos er hade utförts i Sodom, skulle den staden ha funnits kvar än idag. 24Jag kan försäkra er, att Sodom ska slippa lindrigare undan på domens dag än ni!”

25Efter det bad Jesus den här bönen: ”Jag tackar dig Far, du som är Herre över himlen och jorden, för att du gömmer sanningen för dem som tror sig vara lärda och kloka, men visar den för dem som är som barn. 26Ja, Far, så har du bestämt.”

27Jesus fortsatte: ”Min Far har överlämnat allt åt mig. Ingen känner Sonen, utom Fadern, och ingen känner Fadern, utom Sonen och de människor som Sonen vill visa honom för. 28Kom till mig alla ni som är trötta och kämpar med problem och tunga bördor, så ska jag ge er vila. 29,30Gå in under mina villkor och låt mig undervisa er! Jag är mild och ödmjuk. Hos mig finner ni ro för era själar. Jag lägger inga tunga bördor på er.”

Jesus efterföljare plockar ax på vilodagen (45/Mark 2:23-28; Luk 6:1-5)

12 En vilodag lite senare vandrade Jesus och hans efterföljare genom några sädesfält. Och efterföljarna var hungriga och började rycka av ax och äta.

2Men några fariséer fick se det och protesterade: ”Titta vad de gör! Det är ju förbjudet enligt Moses lag att skörda på vilodagen.”

3Då sa Jesus till dem: ”Har ni aldrig läst vad kung David gjorde när han och hans följeslagare blev hungriga? 4Han gick in i Guds hus, och både han och hans män åt av det speciella bröd som bara prästerna får äta. De bröt också mot lagen. 5Och har ni aldrig läst i lagen att prästerna som tjänstgör i templet får arbeta på vilodagen? 6Men jag försäkrar er, att här finns en som är större än templet!

12:2
2 Mos 20:10
5 Mos 5:14
Matt 12:10
Luk 13:14; 14:3
Joh 5:10; 7:23

12:3
1 Sam 21:6

12:4
2 Mos 25:30
29:32-33

12:5
4 Mos 28:9

12:6
Mat 3:1

naum var de första att se och höra Jesus, och ändå vägrade de envist att ångra sin synd och tro på honom. Jesus sa att några av de städer i världen som var värst i fråga om ondska skulle ha ångrat sig om han hade kommit dit. Eftersom Betsaida, Korasin och Kafarnaum hade sett Jesus utan att ångra sig skulle deras straff bli värre än straffet för de onda städer som inte hade mött honom. Det är likadant med nationer och städer i dag som har kyrkor i varje gathörn och biblar i varje hus. Om det på domens dag avslöjas att de inte har omvänt sig och trott finns det ingen ursäkt för dem.

11:25 Jesus nämner två slag av människor i sin bön: de "kloka", som är högmodiga i sin egen kunskap, och "barnen", som är vidöppna för sanningen i Guds ord.

11:28-30 Med tunga bördor kan Jesus mena 1) bördan av synden, 2) lagens bördor med alla extra regler som de religiösa ledarna hade lagt till (23:4; Apg 15:10), 3) myndigheternas förtryck eller 4) oron i sökandet efter Gud. Jesus befriar från alla dessa bördor. Den vila han utlovar är frid med Gud, men inte slutet på alla ansträngningar.

12:1-2 Fariseerna hade förklarat 39 olika typer av handlingar som förbjudna under vilodagen. Bakgrunden till detta var olika sätt att tolka lagen samt gamla judiska sedvänjor. Att skörda var en sådan förbjuden handling. De religiösa ledarna menade att det i praktiken var fråga om att skörda när man, som efterföljarna gjorde här, plockade sädeskorn och gnugade dem i händerna för att få bort agnarna. Men Jesus och efterföljarna hade gjort detta för att de var hungriga, inte som ett arbete för att förtjäna sitt uppehälle. De arbetade alltså

inte på vilodagen. Men fariseerna varken kunde eller ville se längre än till lagens faktiska ordalydelse. Det fanns inget utrymme hos dem för medkänsla, och de hade bestämt sig för att anklaga Jesus för lagbrott.

12:4 Berättelsen återfinns i 1 Sam 21:1-6. De så kallade "skådebröden" byttes ut varje vecka, och prästerna fick äta upp de gamla bröden. De bröd som gavs åt David var just sådana som nyss hade bytts ut mot fårska. Trots att prästerna var de enda som egentligen fick äta dem straffade Gud inte David. Det var viktigare att han fick mat och överlevde än att lagen följdes slaviskt. Jesus sa: "Om ni fördömer mitt handlande måste ni också fördöma David". Detta var otänkbart för de religiösa ledarna att göra utan att riskera ett starkt missnöje bland folket. Men det måste understrykas att Jesus inte hade överseende med olydnad mot Guds lagar. Han ville i stället betona att lagen måste tillämpas med urskillning och kärlek.

12:5 De tio budorden förbjuder arbete på vilodagen (2 Mos 20:8-11). Det är lagens bokstav. Men eftersom avsikten med vilodagen är att vila och att prisa Gud, tilläts prästerna att arbeta med offerttjänst och att leda gudstjänsten. "Sabbatens arbete" var tjänst och lovprisning inför Gud. Jesus betonade alltid lagens syfte, meningen bakom orden. Fariseerna hade förlorat känslan för lagens andemening och såg bara ensidigt till att orden (i deras egen tolkning) åtlyddes.

12:6 Fariseerna var så noga med de religiösa formerna att de missade hela syftet med templet, nämligen att föra människor i kontakt med Gud. Jesus är större än templet och kan på

⁷Om ni förstod vad som menas med orden: *'Jag vill hellre att ni visar varandra kärlek, än att ni offrar till mig'*, så skulle ni inte döma dem som är oskyldiga. ⁸För jag, Människosonen, har rätt att avgöra vad som är tillåtet på vilodagen.

12:7
1 Sam 15:22
Hos 6:6
Mika 6:6-8

Jesus botar en man på vilodagen (46/Mark 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹Sedan gick Jesus vidare och kom in i deras synagoga, ¹⁰och där fick han se en man som hade en vanställd hand. Fariseerna frågade honom då: "Tillåter Moses lag att man botar någon på vilodagen?" De hoppades naturligtvis att han skulle svara "ja", så att de skulle få något att anklaga honom för. ¹¹Men han svarade: "Om någon av er har ett får och det faller i en grop på vilodagen, griper han då inte tag i det och drar upp det redan samma dag? Självklart gör han det! ¹²Tänk då på hur mycket mer värd en människa är, än ett får! Det är alltså tillåtet att göra gott på vilodagen." ¹³Sedan sa han till mannen: "Räck fram din hand." Och när mannen gjorde det, blev handen frisk igen och lika stark som den andra!

12:9
Mark 3:1-6
Luk 6:6-11
12:10
Luk 13:14; 14:3
Joh 9:16
12:11
5 Mos 22:4
Luk 14:5
12:12
Matt 10:31

¹⁴Men fariseerna gick ut och började göra upp planer på hur de skulle få Jesus arresterad och dödad.

Mycket folk följer Jesus (47/Mark 3:7-12; Luk 6:17-19)

¹⁵När Jesus fick reda på detta, drog han sig bort därifrån. Många människor följde efter honom, och han botade alla sjuka bland dem, ¹⁶men för att inte väcka misstankar om vem han var, förbjöd han dem strängt att berätta om det. ¹⁷Genom detta blev det verklighet som Gud sagt genom profeten Jesaja: ¹⁸*"Detta är min utvalda tjänare! Han är min älskade, mitt hjärtas glädje. Jag ska fylla honom med min Ande, och han ska förklara för folken vad rättvisa är. ¹⁹Han griper inte till våld eller skriker, hans röst ska inte höras på gatorna! ²⁰Han slår inte ner de svaga eller släcker det hopp som tynar. En dag ska han låta rättvisan segra. ²¹Han ska vara världens hopp."*

12:15
Mark 3:7
Heb 4:13

12:18-21
Jes 42:1-4

ett mycket bättre sätt föra människor i kontakt med Gud. Gud själv är större än de former vi har skapat för att tillbe honom. Om gudstjänsten i sig själv och känslan och innehållet i den blir det viktigaste för oss så när vi inte fram till Gud, trots att vi är upptagna med att tillbe honom.

12:7 Här upprepar Jesus inför fariseerna ord som judarna hade fått höra gång efter gång genom historien (1 Sam 15:22-23; Ps 40:7-9; Jes 1:11-17; Jer 7:21-23; Hos 6:6). Vårt hjärtas inställning till Gud är det viktigaste. När den är rätt kan vi lyda honom och följa regler och föreskrifter i rätt anda.

12:8 När Jesus konstaterar att han har rätt att avgöra vad som är tillåtet på vilodagen är det ett erkännande inför fariseerna att det är han själv som har inrättat den. Skaparen är alltid viktigare än sin skapelse. Jesus har alltså full rätt att upphäva fariseernas regler och tolkningar.

12:9 Se vidare om synagogor i noterna till Mark 1:21 och 5:22.

12:10 Fariseerna försökte sätta fast Jesus för arbete på vilodagen genom att utnyttja mannen med den vanställda handen. Enligt deras tolkning fick man bara rädda någon ur direkt livsfara på vilodagen. Jesus botade människor på vilodagen vid flera tillfällen, men inte i något fall rörde det sig om akut fara för livet. Om Jesus i detta fallet hade väntat till dagen efter, skulle det ha varit detsamma som att medge att fariseernas regler hade samma värde som Guds lagar. Om han botade mannen på vilodagen innebar det att fariseerna kunde påstå att han fick sin kraft från någon annan än Gud. Men Jesus gjorde det fullständigt klart för alla de närvarande hur löjliga och oviktiga fariseernas regler var. Gud är människornas Gud, inte reglernas Gud. Det bästa tillfället att rycka ut och hjälpa är ju när någon behöver hjälp.

12:10-12 Fariseerna satte sin lag före människors behov. De var så angelägna om att Jesus inte skulle bryta mot deras regler att de var totalt okänsliga för den stackars handikappade mannens situation. Hur är din attityd mot andra? Om din övertygelse hindrar dig från att hjälpa någon i nöd bör du nog fråga dig om den står i samklang med Guds ord.

12:14 Fariseerna var ursinniga och ville hämnas på Jesus eftersom han offentligt hade satt sig över deras auktoritet (Luk 6:11). Jesus avslöjade deras illvilja inför allt folket i synagogan. Han visade att deras lojalitet mot det egna religiösa systemet gick före troheten till Gud.

12:15 Fram till den här punkten hade Jesus kraftigt opponerat sig mot fariseerna och deras falskhet. Nu bestämmer han sig för att dra sig undan från synagogan innan det blir en öppen konfrontation, eftersom det ännu inte är dags för honom att dö. Det var fortfarande mycket som han behövde undervisa sina efterföljare och folket om.

12:16 Jesus ville inte att de han botat skulle berätta om undren han gjorde så att människor lockades att komma till honom av felaktiga motiv - undren kunde då bli viktigare än hans undervisning. Men nyheterna om hans under spreds ändå snabbt, och många kom för att se dem med egna ögon (se Mark 3:7-8).

12:17-21 Matteus citerar ofta Gamla testamentet därför att han vill bevisa för sina judiska läsare att Jesus är Messias. För dem var Bibeln högsta auktoritet. De trodde på budskapet om att Messias skulle komma en dag, men inte att det kunde vara Jesus. Matteus bevisar att det faktiskt är Jesus som profeterna i Gamla testamentet talar om. Just den här profetian

Jesus beskylls för att vara i förbund med djävulen (74/Mark 3:20-30)

12:22
Mark 3:20-30
Luk 11:14-23

12:24
Matt 9:34

12:25
Ps 139:2
Matt 9:4
Joh 2:25

12:27
Matt 9:34

12:28
Luk 1:33
17:20-21

12:30
Mark 9:40
Luk 9:50; 11:23

12:31-32
Matt 11:19
Luk 12:10
1 Joh 5:16

12:33
Matt 7:15-20
Luk 6:43-45

12:34
Matt 3:7; 23:33

12:36
Ef 5:4

²²Sedan förde man till honom en besatt man som var både blind och stum. Och Jesus botade honom, så att han kunde se och tala. ²³Folk blev alldeles häpnade, och sa: "Kanske Jesus ändå är den som ska ärva kung Davids tron?" ²⁴Men när fariseerna fick höra om undret, sa de: "Han driver säkert ut de onda andarna med hjälp av Satan, de onda andarnas härskare."

²⁵Jesus, som förstod vad fariseerna tänkte, sa då till dem: "Ett rike där man strider mot varandra går under, och en stad eller en familj där man strider mot varandra upphör snart att existera. ²⁶Om Satan därför driver ut sina egna onda andar, då strider han ju mot sig själv. Hur ska han då kunna fortsätta att styra sitt rike? ²⁷Och om jag driver ut de onda andarna med hjälp av Satan, vilken kraft använder då era egna anhängare när de driver ut dem? Kanske de kan svara på era anklagelser! ²⁸Men om det är med Guds Ande jag driver ut de onda andarna, då har ju Gud kommit för att regera bland er. ²⁹Så här är det: Satan är som en stark man, och vill man gå in i en stark mans hus och plundra honom på vad han äger, måste man först binda honom. Sedan kan man gå in och plundra hans hus. ³⁰Den som inte är för mig är emot mig, och den som inte hjälper mig i mitt arbete, han motarbetar mig."

³¹Jag varnar er därför: All synd och hädelse kan förlätas, utom hädelse mot Guds heliga Ande. Det är en oförlätlig synd. ³²Den som säger något mot mig, Människosonen, kan få förlåtelse, men den som säger något mot Guds heliga Ande, kommer aldrig att bli förlåten, vare sig i den här världen eller i den kommande.

³³Ett träd känns igen på sin frukt. Antingen är trädet bra och då bär det bra frukt, eller är det dåligt och då bär det dålig frukt. ³⁴Ni huggormsyngel! Hur skulle ni som är onda kunna säga något gott? Munnen talar ju vad hjärtat är fullt av. ³⁵En god människas ord visar på den godhet som bor i hennes hjärta, medan en ond människas ord avslöjar det onda inom henne. ³⁶Jag säger er, att på domens dag ska ni få stå till svars för varje onyttigt ord ni har talat. ³⁷De ord ni talar nu ska avgöra ert öde då. Antingen kommer ni att frias genom dem, eller att dömas genom dem."

visar att Messias inte skulle vara den typ av ledare som judarna förväntade sig. Han skulle komma som en tjänare för att hjälpa och bota, inte som en ledare för väpnad kamp (Jes 42:1-4).

12:20 Man förväntade sig att Messias skulle vara en kung. Det här citatet från Jesajas profetia visar att han verkligen är kung, men en annorlunda sådan. Genom hans seger, som vinnas utan en mäktig armé, sätts korset före kungskronan och rätt och rättvisa före ett storslaget hov. Han kommer som tjänare med ett budskap fullt av hopp. Han förmedlar liv genom att offra sitt eget. Precis som folket på Jesus tid vill vi att han ska regera som vår kung och ge oss stora och synliga segrar i livet. Men ofta arbetar han i det tysta, och det som sker följer hans perfekta tidtabell, inte vår.

12:24 Jesus hade redan tidigare anklagats för att vara Satan (9:34). Fariseerna försökte smutskasta Jesus genom att röra upp folkets känslor. De vägrade tro att han var Gud - alltså måste han vara Satan. Men det var lätt för Jesus att avslöja deras dåraktiga slutsatser.

12:25 Som människa hade Jesus inte någon övernaturlig förmåga att känna till allt, men han ägde en djup kunskap om den mänskliga naturen. Han genomskådade de religiösa ledarnas försök att lura honom. Den uppståndne Kristus känner alla våra tankar. Det kan upplevas både som en trygghet och en fara. Det känns tryggt att veta att han alltid förstår vad vi säger till honom så att han kan hjälpa oss. Det kan kännas som ett hot att vi inte kan dölja något för honom så att han vet när våra motiv är själviska.

12:29 Vid Jesus födelse blev Satans makt och kontroll över mänskligheten störd. I öknen övervann Jesus hans frestelser, och vid uppståndelsen tog Jesus ifrån honom hans starkaste

vapen, döden. En dag kommer Satan att bli betvingad för alltid (Upp 20:10), och ondskan kommer inte längre att genomsyra världen. Jesus har fullständig makt och auktoritet över Satan och alla hans styrkor.

12:30 Det är omöjligt att förbli neutral inför Kristus. Den som inte aktivt följer honom har tagit ställning emot honom. Var och en som försöker vara neutral i den universella striden mellan gott och ont väljer i själva verket att bli skild från Gud, den ende som är verkligen god. Att vägra följa Kristus är att ställa sig på djävulens sida.

12:31-32 Hädelse mot Guds heliga Ande innebär att förneka att det är Guds Ande som överbevisar oss om synd. Vi kan bara bli räddade genom Guds Andes medverkan. Om vi vägrar att ångra synden eller förnekar att den finns, är det detsamma som att tacka nej till Guds förlåtelse för den. Ibland drabbas troende av skräck för att de av misstag har begått denna oförlåtliga synd. Men bara de som har vänt ryggen åt Gud och sagt nej till allt som har med tro att göra har anledning att oroa sig. Jesus sa att det inte finns någon förlåtelse för denna synd. Anledningen är inte att den är värre än någon annan synd utan att förlåtelse inte kan ges till den som inte ber om det. Den som stänger dörren när Guds heliga Ande manar, drar sig självmant bort från den kraftkälla, som kan leda fram till ånger och återupprättandet av gemenskapen med Gud.

12:34-36 Jesus påminner oss om att munnen talar vad hjärtat är fullt av. Hur uttrycker du dig när du talar? Dina ord avslöjar vem du egentligen är. Men du kan inte förändra hjärtats inställning bara genom att börja tänka på vad du säger. Du måste tillåta Guds heliga Ande att byta ut dina attityder och motiv. Först då kommer dina ord från en ren källa.

De religiösa ledarna ber Jesus om ett tecken (75)

³⁸En dag kom några av laglärarna, tillsammans med fariseerna, och bad att få se ett tecken som skulle bevisa att Jesus verkligen var Messias, den utlovade kungen.

³⁹Men Jesus svarade: "Detta onda och gudlösa släkte kräver ett tecken, men det enda tecken de ska få se är det som hände med profeten Jona. ⁴⁰På samma sätt som Jona var i den stora fisken i tre dygn, kommer jag, Människosonen, att vara i jordens inre i tre dygn. ⁴¹Invánarna i Nineve ska på domens dag uppstå från de döda tillsammans med er och döma er, för de övergav sitt onda levnadssätt och vände sig till Gud när de hörde Jona framföra Guds budskap. Men här finns en som är större än Jona, och ni vägrar att tro på honom. ⁴²Också Söders drottning ska på domens dag träda fram som vittne mot detta släkte och döma dem. Hon kom ju från ett avlägset land för att lyssna till Salomos vishet. Men här finns en som är större än Salomo, och ni vägrar att tro på honom.

⁴³⁻⁴⁵Detta onda släkte kommer att drabbas av samma öde som många besatta gör: När en ond ande drivs ut ur en människa, irrar den oroligt omkring i öknen och letar efter ett nytt offer. Hittar den då ingen säger den: 'Jag vänder tillbaka till den människa jag kom ifrån.' Och när den gör det och finner hennes hjärta tomt, rent och iordningställt, letar den reda på sju andar till, ännu värre än den själv. Tillsammans tar de sedan kontrollen över människan, och hon får det långt värre än hon hade det förut."

Jesus riktiga familj (76/Mark 3:31-35; Luk 8:19-21)

^{46,47}Medan Jesus fortfarande talade till folket kom hans mamma och bröder dit och ville prata med honom, men de stannade utanför huset. Någon sa till honom: "Din mamma och dina bröder står här utanför och vill träffa dig." ⁴⁸Men han svarade: "Min mamma och mina bröder! Vilka är det?" ⁴⁹Sedan pekade han på sina efterföljare och sa: "Det här är min mamma och mina bröder. ⁵⁰Var och en som lyder min Far i himlen är min bror, min syster och min mamma!"

12:38
Matt 16:1-4
Mark 8:11-12
Luk 11:16,29-32
Joh 2:18
1 Kor 1:22

12:39
Joh 4:48

12:40
Jona 1:17

12:41
Jona 3:5
Rom 9:5

12:42
1 Kung 10:1
2 Krön 9:1
Matt 12:6

12:43
Luk 11:24-26
1 Pet 5:8
12:45
2 Pet 2:20

12:46
Mark 3:31-35; 6:3
Luk 8:19-21
Joh 7:3-5
Apg 1:14
1 Kor 9:5
Gal 1:19

12:38-40 Fariseerna ville gärna se ännu ett under, men de var inte intresserade av att verkligen lära känna Jesus. Han visste att de redan hade sett fullt tillräckligt med mirakel för att bli övertygade om att han var Messias - om de bara ville öppna sina hjärtan. Men de hade redan fattat sitt beslut att inte tro på honom. Ytterligare ett under skulle inte förändra deras inställning.

Det är många som har tänkt: "Om jag bara fick se ett under skulle jag kunna tro på Gud." Men Jesus svar till fariseerna gäller oss också. Vi har redan fullt tillräckligt med bevis: Jesus död, uppståndelse och himmelfärd och allt vad han har gjort i troendes liv genom alla århundraden världen över. I stället för att be om fler tecken ska vi acceptera dem vi redan har fått och gå vidare. Han kanske använder ditt eget liv som ett bevis för att nå en annan människa.

12:39-41 Jona var en profet som sändes till den assyriska staden Nineve (se Jona bok i Gamla testamentet). Eftersom Assyrien var en grym och krigisk nation försökte Jona undkomma sitt uppdrag och rymde. Det slutade med att han fick tillbringa tre dagar i magen på en stor fisk. När Gud befriade honom gick han motvilligt till Nineve och predikade Guds budskap med resultat att människorna i staden vände om till Gud. När Jesus kom till sitt folk blev det tvärtom - de vägrade ångra sig. Här säger Jesus klart att hans uppståndelse ska bevisa att han är Messias. Tre dagar efter sin död skulle han återvända till livet, precis som Jona, som efter tre dagar fick en ny chans till liv.

12:41-42 På Jonas tid var Nineve huvudstad i det assyriska riket. Den var lika mäktig som den var ond (Jona 1:2). Men när Jona predikade ångrade sig hela staden. Söderlandets drottning gav sig ut på en lång resa för att få träffa Salomo, Israels kung, och få del av hans stora vishet (1 Kung 10:1-10). Dessa hedningar tog emot sanningen om Gud när den presenterades för dem, men de religiösa ledarna runt Jesus brydde sig inte om sanningen trots att den störde dem i ansiktet.

12:43-45 Jesus talar här om Israel i allmänhet och de religiösa ledarna i synnerhet. Att bara ståda upp i sitt liv utan att låta Gud fylla det tomrum som uppstår ger Satan stort manöverutrymme. I Esra bok kan vi se hur folket tog avstånd från avgudar men glömde att ersätta dem med lydnad och kärlek till Gud. Att vilja bli kvitt synden är bara första steget. Sedan måste vi fortsätta med att fylla våra liv med Guds ord och hans Ande.

12:48-50 Jesus drog sig inte undan ansvaret för sin jordiska familj. Tvärtom hade han tidigare kritiserat de judiska ledarna för att inte följa budet i Gamla testamentet att respektera sina föräldrar. När han hängde på korset försäkrade han sig om att hans mamma skulle få sin försörjning (Joh 19:25-26). Hans mamma Maria och hans bror Jakob var båda närvarande i rummet på andra våningen vid pingsten (Apg 1:14). Jesus påpekar här att andlig släktskap är lika bindande som fysisk, och det är ett sätt att förbereda vägen för en ny gemenskap av troende, nämligen församlingen.

*Bilden om lantbrukaren som sådde säd
(77/Mark 4:1-9; Luk 8:4-8)*

13:1
Mark 4:1-20
Luk 8:4-15

13 Senare samma dag gick Jesus hemifrån och satte sig nere vid sjön för att undervisa. ^{2,3}Och snart hade det samlats så mycket folk omkring honom, att han var tvungen att stiga i en båt och sitta i den och tala, medan folket stod på stranden. Han undervisade dem genom att berätta många bilder, som till exempel denna:

"En lantbrukare gick ut på sin åker för att så. ⁴När han sådde föll en del av sådeskornen på stigen bredvid, och fåglarna kom och åt upp dem. ⁵En del korn föll där marken var stenig och jordlagret tunt. De plantorna växte snabbt upp, ⁶men i den heta solen vissnade de bort och dog, eftersom rötterna var ytliga. ⁷Andra korn föll bland tistlarna, och när tistlarna växte upp kvävde de plantorna. ⁸Men en del korn föll i bördig jord och gav 30, 60 och till och med 100 gånger så mycket säd som hade såtts. ⁹Lyssna noga och försök att förstå!"

*Jesus förklarar bilden om sådden
(78/Mark 4:10-25; Luk 8:9-18)*

¹⁰Jesus efterföljare kom senare fram till honom och frågade: "Varför berättar du sådana här bilder för folket?"

¹¹Då förklarade han för sina efterföljare: "Ni har fått gåvan att förstå min undervisning om hur Gud vill rädda människor och göra dem till sitt eget folk, men andra har inte fått den gåvan. ¹²Den som förstår vad jag säger ska med tiden förstå alltmer. Men den som inget förstår ska till slut bli av med även den lilla insikt han hade. ¹³Det är därför jag berättar de här bilderna, så att människor ska höra och se, men ändå inte förstå. ¹⁴Genom detta blir det verklighet som Gud har förutsagt om dem genom profeten Jesaja: '*Ni ska höra vad jag säger men ändå inte förstå. Ni ska se vad jag gör men ändå inte fatta!*' ¹⁵Ja, det här folkets hjärta är så hårt och likgiltigt att de inte kan förstå. Deras hörsel är avtrubbad så att de inte kan höra, och de har slutit sina ögon så att de inte kan se. Därför kan de inte vända om till mig och bli botade!' ¹⁶Men ni kan vara lyckliga, för era ögon kan se och era öron kan höra. ¹⁷Och jag försäkrar er, att många profeter, och andra som följde Guds vilja, längtade efter att få se och höra det som ni nu får vara med om, men de fick aldrig göra det.

¹⁸Här är förklaringen till berättelsen om lantbrukaren som sådde säd: ¹⁹Den hårda stigen, där en del av säden föll, liknar den människas hjärta som hör budskapet om att Gud vill rädda människor och göra dem till sitt eget folk, men inte tar det på allvar. Genast är den Onde där och plockar bort säden ur hjärtat. ²⁰Den steniga marken är lik den människas hjärta som hör budskapet och tar

13:2-3 Jesus använde många bilder, eller liknelser, när han talade till folket. En liknelse är en jämförelse mellan något som vi känner väl till och något obekant. Bilden hjälper oss att förstå andliga sanningar genom att jämföra dem med kända vardagliga företeelser. Den lockar den nyfikne lyssnaren att upptäcka sanningen och döljer den samtidigt för den som är ointresserad eller fastlåst i en gammal uppfattning. För den som verkligen söker efter sanningen blir den fullt uppenbarad. Men det är viktigt att vi inte läser in för mycket i en liknelse. Om inte Jesus uttryckligen säger något annat, så syftar varje liknelse bara på en särskild sak.

13:8 Den här bilden bör uppmuntra andliga "odlare", sådana som undervisar, predikar och leder andra genom att "så ut Guds ord". Lantbrukaren sådde god säd, men det var inte överallt den gav önskad avkastning. En del korn grodde inte ens och de övriga gav mycket olika tillbaka. Bli inte nedslagen om det verkar som om man inte lyssnar till dig där du troget predikar Ordet. Tro uppstår inte som följd av någon matematisk formel. Det går inte att beräkna det exakta resul-

tatet tro av en viss mängd predikan. Varje gång är det fråga om ett under när Guds heliga Ande använder våra ord och rör vid människor så att de söker honom.

13:9 Våra öron uppfattar många slag av ljud, men det finns också ett inre lyssnande som ger andligt förstånd. Den som ärligt söker Guds vilja använder sina "andliga öron". Den som lyssnar på rätt sätt till den här berättelsen ökar sin andliga förståelse.

13:10 För dem som verkligen sökte sanningen kunde Jesus inte dölja den genom att tala i bilder. Den som var mottaglig för andliga sanningar förstod bilderna han använde. För andra blev de bara berättelser utan djupare mening. Den här metoden gav dem som sökte sanningen vad de behövde, samtidigt som den inte gav Jesus fiender någon direkt anledning att vända sig mot honom innan deras tid var inne.

13:12-13 Vi ska använda det vi har fått på ett förtjänstfullt sätt. Om vi säger nej till Jesus, kommer vår hårda attityd att ta död även på det lilla vi hade av andlig förståelse.

13:14-16 Denna profetia finns i Jes 6:9-10.

emot det med äkta glädje, ²¹men som inte har så mycket djup i sig att rötterna kan utvecklas. Efter en tid, då svårigheter eller förföljelser kommer på grund av hennes tro på budskapet, avtar entusiasmen och hon överger sin tro. ²²Marken som var täckt av tistlar kan jämföras med den människa som hör budskapet men låter vardagens bekymmer och längtan efter att tjäna mycket pengar få kväva det hon hört, så att budskapet till slut inte påverkar hennes liv alls. ²³Men den bördiga jorden liknar den människas hjärta som lyssnar till budskapet och förstår det och låter det påverka hela livet. Hon ger en skörd som är 30, 60 eller till och med 100 gånger så stor som den sådd som föll i hennes hjärta.”

13:21
Kol 2:7

13:22
Jer 4:3
Hes 33:31
Matt 19:23
Ef 2:2
1 Tim 6:9-10,17
2 Tim 4:4,10
13:23
1 Mos 26:12

Bilden om ogräset och vetet (80)

²⁴Detta är en annan bild som Jesus berättade för folket:

”Där Gud regerar blir det som när en man sådde god säd i en åker. ²⁵En natt då alla låg och sov kom hans fiende och sådde ogräs bland vetet och smög bort därifrån. ²⁶När säden sedan började växa och gå i ax, växte också ogräset upp.

²⁷Då gick tjänarna och berättade för mannen: ’Herre, åkern där du sådde den goda säden är full av ogräs! Var kom det ifrån?’

²⁸’Det måste vara en fiende som har varit där’, svarade deras herre.

Männen frågade då: ’Ska vi rycka upp ogräset?’ ²⁹’Nej’, sa han, ’då kommer ni att skada vetet samtidigt. ³⁰Låt båda växa tillsammans tills det blir dags att skörda. Och när skördetiden kommer ska jag säga till skördemännen: Sortera först bort ogräset och bunta ihop det så att det kan brännas upp. Samla sedan in vetet i min lada.’”

13:24
Mark 4:26-29

13:30
Matt 3:12

Bilden om senapsfröet (81/Mark 4:30-34)

³¹Jesus berättade också den här bilden för dem:

”Där Gud regerar blir det som när en man sår ett senapsfrö i en åker. Det är det minsta av alla frön, ³²men när det har växt upp är det störst bland kryddväxterna och blir till ett träd, där fåglarna kan komma och bygga bo bland grenarna.”

13:31-32
1 Mos 1:11-12
Hes 17:22-23
31:6

Bilden om jätten (82)

³³Han berättade också en annan bild:

”Där Gud regerar blir det som när en kvinna blandar jäst i degen då hon bakar. Hon tar lite jäst och blandar in den i en stor mängd mjöl och arbetar ihop alltsammans. Sedan påverkar jätten hela degen.”

13:33
3 Mos 7:13; 23:17
Matt 16:6,12
Luk 13:20-21
1 Kor 5:6-8
Gal 5:8-9

13:23 Dessa fyra olika typer av jordmån motsvarar olika sätt att reagera på Guds budskap. Vi handlar olika på grund av att vi är olika förberedda. En del är hårda, andra ytliga, somliga är upptagna med annat, men några är öppna och tar emot. Hur har Guds ord rotat sig i ditt liv? Vad för slags jordmån är du?

13:24ff Jesus ger tolkningen av verserna 24-30 i verserna 36-43. Alla bilder i detta kapitel handlar om Gud och om hans nya värld. De berättar vad hans nya värld egentligen är och ställer det mot vår felaktiga uppfattning. Guds nya värld ska här inte uppfattas som en geografisk företeelse utan som en andlig verklighet, där Gud råder och där vi äger hans eviga liv.

13:30 Spåda plantor av tistel och vete ser likadana ut och är svåra att skilja åt innan de har vuxit upp och börjat bli mogna för skörd. Tistlarna (de otroende) och vetet (de troende) måste leva sida vid sida här i världen. Gud tillåter dem som inte tror att leva vidare ett tag, precis som bonden tillåter

tistlarna att vara kvar för att vetet inte ska bli bortrensat samtidigt. Men vid skörden kommer tistlarna att sorteras åt sidan och slängas bort. Guds skörd kommer - det är när han ska döma alla människor. Vi ska förbereda oss för den genom att förvissa oss om att vår tro är uppriktig.

13:31-32 Senapskornet var det minsta av de frön en bonde sådde. Jesus använder den här bilden för att visa att Guds regerande börjar i det lilla för att senare växa till och ge stora resultat.

13:33 I andra sammanhang används jäst som en symbol för det som är ont eller orent. Här avses något positivt, nämligen tillväxt. Trots att jätten tillsätts i små mängder genomsyrar den hela degen. I början var Guds regerande knappt märkbart, men det skulle snart växa till och ha en oerhörd påverkan på hela världen.

13:34-35
Ps 78:2-3
Mark 4:34
Joh 10:8; 16:25
Rom 16:25
1 Kor 2:7

³⁴Allt detta berättade Jesus för folket genom att använda bilder. Ja, han talade till dem bara genom bilder. ³⁵Och genom detta blev det verklighet som Gud förutsagt genom en profet: *"Jag ska tala i bilder; jag ska berätta hemligheter gömda sedan världens skapelse."*

Jesus förklarar bilden om ogräset och vetet (83)

13:36
Matt 15:15

³⁶Sedan lämnade Jesus folket och gick till det hus där han bodde, och där bad hans efterföljare honom förklara bilden om ogräset och vetet.

13:38
Mark 16:15
Luk 24:27
Joh 8:44
13:39
Joel 3:13
Upp 14:15

³⁷"Det ska jag göra", sa han. "Jag, Människosonen, är den som sår den goda säden. ³⁸Åkern är världen, och säden representerar de människor som tillhör Gud och är hans eget folk. Ogräset är de människor som tillhör den Onde. ³⁹Fienden, som sådde ogräset bland vetet, är djävulen. Skördetiden är världens slut, och skördemännen är änglar.

13:41
Matt 24:31
25:31-46

⁴⁰Som när ogräset skiljs från vetet och bränns upp, så ska det vara vid tidens slut. ⁴¹Jag, Människosonen, ska sända ut mina änglar, och de ska rensa Guds värld. De ska ta bort alla dem som förleder människorna till synd och gör det som är ont, ⁴²och de ska kasta dem i den brinnande ugnen. Där ska man gråta av ångest och förtvivlan. ⁴³Men de som följer Faderns vilja ska lysa som solen i den nya värld där deras Far regerar. Lyssna noga och försök att förstå!"

13:42
Matt 8:12; 13:50
22:13
13:43
Dan 12:3

Bilderna om skatten i åkern, den värdefulla pärlan och fisknätet (84-86)

13:44
1 Kor 6:20
Fil 3:7

⁴⁴Jesus berättade också fler bilder. Han sa:

"Där Gud regerar blir det som när en man upptäcker en skatt i en åker. I sin iver gräver han ner skatten igen och går och säljer allt han äger för att kunna köpa åkern, så att skatten kan bli hans.

⁴⁵Där Gud regerar blir det också som när en köpman är på jakt efter dyrbara pärlor. ⁴⁶Då han upptäcker en mycket värdefull pärla, går han iväg och säljer allt han äger för att kunna köpa den.

13:47-48
Matt 22:10

⁴⁷Där Gud regerar blir det också som när man kastar ut ett nät i sjön för att fånga fiskar av olika slag, både bra och dåliga. ⁴⁸När nätet är fullt drar man upp det på stranden och sätter sig ner och sorterar fisken. De ätbara fiskarna lägger man i en korg, men de andra slänger man bort.

13:50
Matt 8:12

⁴⁹Så ska det vara vid tidens slut. Änglarna ska komma och skilja de onda människorna från dem som följer Guds vilja, ⁵⁰och sedan kasta de onda i den brinnande ugnen. Där ska man gråta av ångest och förtvivlan. ⁵¹Har ni nu förstått alla dessa bilder?"

13:40-43 Vid tidens slut ska änglar skilja de onda från de goda. Det finns både äkta och falska troende i församlingarna idag, men vi ska vara försiktiga med våra omdömen och lämna avgörandet till Kristus. Om du börjar döma andra kan du av misstag trampa ner en god "planta". Det är viktigare att vi tänker på vårt eget förhållande till Gud än att vi analyserar andras tro.

13:42 Matteus använder ofta de här uttrycken när han beskriver den kommande domen. "Gråt" tyder på sorg eller ånger, och att "förtvivlan" är ett uttryck för stor ångest eller smärta. De som säger att de inte bryr sig om vad som händer efter deras död vet inte vad de talar om. De kommer att straffas för sin själviskhet och nonchalans emot Gud.

13:43 Vilken skillnad blir det inte för dem som tar emot Guds erbjudande jämfört med dem som får en fällande dom! En liknande illustration finns i Dan 12:3.

13:44-46 Guds herravälde är värdefullare än något annat vi kan få uppleva, och därför måste vi vara villiga att ge upp allt för att få det. Mannen som upptäckte skatten i åkern gjorde det av en händelse men insåg genast vilket fynd han gjort. Pärluppköparen däremot visste precis vad han sökte efter, och när han fann den utsökta pärlan var han beredd att sälja allt han ägde för att kunna köpa den.

13:47-49 Bilden med fiskarens nät har samma betydelse som bilden med tistlarna och vetet. Vi ska uppfylla Guds avsikt med våra liv och berätta för andra om hans nåd och godhet, men vi ska inte ta ställning till och uttala oss om vem som tillhör honom och vem som inte gör den. Den uppdelningen kommer att göras vid den sista domen av någon som har helt andra kvalifikationer än vi.

”Ja”, sa de, ”det har vi.”

⁵²Då sa han: ”Det betyder att varje person som känner till Skriften, och nu hör till det folk som Gud regerar över, i fortsättningen kan berätta om både det nya och det gamla sättet att tjäna Gud.”

5. Jesus möter olika reaktioner på sin verksamhet

Människorna i Nasaret vägrar att tro (91/Mark 6:1-6)

⁵³När Jesus hade berättat alla dessa bilder, lämnade han platsen. ⁵⁴Han kom sedan till sin hemstad Nasaret. Där undervisade han i synagogan, och han förvånade alla med sin vishet och sina under.

⁵⁵”Hur är detta möjligt?” undrade folket. ”Det är ju bara snickarens son. Vi känner hans mamma, Maria, och hans bröder Jakob, Josef, Simon och Judas, ⁵⁶och alla hans systrar bor här. Var har han fått allt detta ifrån?” ⁵⁷Och de retade sig på honom.

Då sa Jesus till dem: ”En profet som framför Guds budskap blir erkänd överallt utom i sin egen hemstad och i sin egen familj.” ⁵⁸Och eftersom de inte trodde på honom gjorde han bara några få under där.

Johannes döparens död (95/Mark 6:14-29; Luk 9:7-9)

14 Efter ett tag fick kung Herodes höra vad man berättade om Jesus, ²och han sa då till sina tjänare: ”Det måste vara Johannes döparen som har uppstått från de döda. Det är därför han kan göra sådana under.”

³Herodes hade nämligen arresterat Johannes och låtit binda honom och kasta honom i fängelse på grund av sin fru, Herodias. Hon hade först varit gift med kungens bror Filippos, ⁴och Johannes hade sagt rent ut till Herodes: ”Det är inte tillåtet för dig att leva ihop med henne.” ⁵Helst hade Herodes velat döda Johannes, men han var rädd för folket, som ansåg att Johannes var en profet som framförde Guds budskap.

13:53
Matt 2:23
Mark 6:1-6
Luk 3:23; 4:16-24

13:55
Ps 69:9
Matt 12:46
Mark 15:40
Joh 6:42

13:57
Ps 6
Jes 53:2-3
Joh 4:44

14:1
Mark 6:14-29
Luk 9:7-9
3:19-20

14:4
3 Mos 18:16; 20:21
Ef 5:11
2 Tim 4:2

14:5
Matt 21:26
Luk 20:6

13:52 Det är en dubbel förmån att känna till både det gamla och det nya, det vill säga villkoren för det gamla förbundet som Gud hade med sitt folk och som vi läser om i Gamla testamentet, och det nya förbundet genom Jesus. I Gamla testamentet pekar allting fram emot Jesus, Messias. Jesus underströk vid flera tillfällen auktoriteten och tillförlitligheten i Gamla testamentet. Nya testamentet avslöjar vem Jesus egentligen är och att han är tillgänglig för alla som ställer sig under hans andliga styre. I både Gamla och Nya testamentet får vi undervisning om Gud och riktlinjer för hur vi ska leva. De religiösa ledarna på Jesus tid var låsta i Gamla testamentets värld och blinda för det nya som hände omkring dem. De väntade på något nytt som skulle komma, bara Guds dom blivit avkunnad. Men Jesus undervisade om att det nya redan hade kommit och att domen skulle komma senare. De religiösa ledarna var ute efter ett jordiskt och tidsbegränsat herravälde (genom militärt uppror och mänsklig makt) och var blinda för den andliga dimensionen och betydelsen av den regering som Kristus kom med.

13:55 Befolkningen i Jesus hemstad hade sett honom sedan han var liten och kände väl till hans familj. Ändå kunde de inte förmå sig att tro på hans budskap. De hade haft honom för nära inpå sig. Jesus hade kommit som profet och utmanat dem med närgångna andliga sanningar. De kunde inte uppfatta det tidlösa budskapet. De såg bara snickaren Josefs son.

NASARET AVFÄRDAR JESUS

Efter att ha befriat två män från onda andar på Gadareernas område (8:28-34) återvände Jesus över sjön till Kafarnaum. Därifrån gick han vidare till Nasaret, där han vuxit upp, och upp-täckte att man där vägrade att tro att han kunde vara Messias.

13:57 Jesus var inte den första profet som var ovälkommen på sin hemort. Jeremia fick också uppleva hur hans hemstad och även närmaste familj förkastade honom (Jer 12:5-6).

⁶Men när Herodes hade sin födelsedag dansade Herodias dotter inför gästerna. Och Herodes blev så förtjust över hennes dans ⁷att han svor på att ge henne vad hon än begärde. ⁸Hennes mamma fick henne då att säga: ”Jag vill ha Johannes döparens huvud på ett fat.” ⁹Kungen blev mycket ledsen, men på grund av sitt löfte, och eftersom han inte ville ta tillbaka det han sagt inför gästerna, gav han order om att hon skulle få det. ¹⁰Därför halshöggs Johannes i fängelset, ¹¹och man la hans huvud på ett fat och gav det till flickan, som i sin tur bar det till sin mamma.

¹²Efteråt kom Johannes efterföljare och hämtade kroppen och begravde den. Sedan gick de till Jesus och berättade vad som hade hänt.

Jesus ger mat åt mer än 5 000 personer (96/Mark 6:30-44; Luk 9:10-17; Joh 6:1-15)

¹³Då Jesus fick höra vad som hade hänt åkte han iväg med en båt till en öde plats för att vara för sig själv. Men folket i städerna fick reda på det, och följde efter honom till fots runt sjön.

¹⁴Och när Jesus steg ur båten och fick se allt folk som hade samlats, kände han medlidande med dem och botade dem som var sjuka.

¹⁵På kvällen kom sedan hans efterföljare fram till honom och sa: ”Det är redan sent, och det finns inget att äta här i ödemarken. Skicka iväg folket, så att de kan gå till byarna runt omkring och köpa mat.”

¹⁶Men Jesus svarade: ”Det behövs inte. Ni själva kan ge dem mat!”

¹⁷”Ska vi?”, utropade de. ”Vi har ju bara fem bröd och två fiskar!”

¹⁸”Ge dem till mig”, sa han.

¹⁹Sedan bad han människorna att slå sig ner i gräset, och han tog de fem bröden och de två fiskarna, såg upp mot himlen och tackade Gud för dem. Efter det bröt han bröden i bitar och gav dem till sina efterföljare, som delade ut dem till folket. ²⁰Alla åt och blev mätta, och när man samlade ihop det som var över, blev det tolv fulla korgar. ²¹Det var omkring 5 000 män som hade ätit, förutom kvinnor och barn.

Jesus går på vattnet (97/Mark 6:45-52; Joh 6:16-21)

²²Genast efter detta bad Jesus sina efterföljare att sätta sig i båten och åka i förväg över till andra sidan sjön. Själv stannade han kvar för att se till att folket började vandra hemåt. ²³Och sedan han gjort det, gick han upp på ett berg för att be. Där var han sedan ensam när det blev kväll.

²⁴Under tiden hade hans efterföljare råkat i svårigheter långt ute på sjön. Det blåste upp, och de hade stora problem med att ta sig över till andra sidan eftersom det var motvind.

14:13
Mark 6:30-45
Luk 9:10-17
Joh 6:1-13

14:14
Matt 9:36
Mark 1:41
Heb 2:17-18
4:15; 5:1-3

14:16
2 Kung 4:42-44

14:19
Matt 15:35-38
Luk 22:19

14:23
Mark 6:46-56
Joh 6:15-21

14:1 Herodes kallades "tetrark" (tetra=fyra på grekiska) och regerade över ett av de fyra områden i Palestina som hans far, Herodes den store, delat in landet i att fördelas mellan söner. Det var fadern som befälde att alla små barn skulle dödas (2:16). Sonen Herodes, också kallad Antipas, dömdes Jesus före korsfästelsen (Luk 23:6-12). Galileen och Perea tillhörde tetrarken Herodes område. En faktabeskrivning om honom finns vid Mark 6.

14:3 Filippus, Herodes Antipas halvbror, var en av de fyra härskarna över Palestina (se not till 14:1). Hans territorium bestod av Iturea och Trachonitis, nordost om Galileiska sjön (Luk 3:1). Herodias, Filippus hustru, lämnade honom för att leva med Herodes Antipas. Johannes döparen anklagade dem för omoral (se Mark 6:17-18).

14:9 Herodes ville inte ta livet av Johannes döparen, men han gav ändå order om det för att slippa bli förödmjukad inför gästerna. Hur lätt är det inte att bli offer för ett gruppträck som tvingar fram felaktiga handlingar! Se till att du aldrig hamnar i ett sådant läge att det blir alltför pinsamt att handla rätt. Gör det du vet är rätt, vad det än innebär.

14:13-14 Efter beskedet om Johannes död ville Jesus vara ifred.

Ibland måste vi få vara ensamma med vår sorg. Men Jesus för-sjönk inte i sorgen utan var snart tillbaka bland folket.

14:19-21 Jesus fick fem bröd och två fiskar att räcka till mer än fem tusen personer. Det han började med verkade minst sagt otillräckligt, men i hans händer blev det mer än nog. Vi kan ofta tycka att vår insats för Jesus är liten, men han kan använda och mångfaldiga vad vi än ger honom, vare sig det är våra talanger, vår tid eller våra pengar. I Jesus händer mångfaldigas våra resurser, men vi måste överlämna dem till honom.

14:21 Texten säger att det var mer än fem tusen män samlade, förutom kvinnor och barn. Det kunde alltså ha varit fråga om 10.000 eller 15.000 människor. Att antalet män nämns är inte så egendomligt. Det var brukligt i den judiska kulturen på Jesus tid att män och kvinnor åt var för sig.

14:23-24 Att gå undan i ensamhet var viktigt för Jesus (se även 14:13). Han såg till att det fanns utrymme i det pressade dagsprogrammet att vara ensam med Fadern. Tid med Gud i bön stärker vårt förhållande till honom och utrustar oss för livets utmaningar och strider. Gör det till en vana att vara ensam med Gud. Det hjälper dig att växa till andligen och bli mer och mer lik Kristus.

²⁵Strax innan det började ljusna kom sedan Jesus till dem, gående på vattnet.
²⁶Då hans efterföljare fick se honom gå på sjön blev de dödsförskräckta, för de trodde det var ett spöke, och de skrek av rädsla.

²⁷Men Jesus talade genast till dem och sa: "Lugna er, det är jag. Var inte rädda."

²⁸Då ropade Petrus till honom: "Herre, om det verkligen är du, så säg till mig att komma till dig på vattnet."

²⁹"Javisst", sa Jesus. "Kom!"

Petrus klev då över båtkanterna och började gå på vattnet mot Jesus. ³⁰Men när han såg de höga vågorna blev han rädd och började sjunka. "Rädda mig, Herre!" skrek han. ³¹Och genast räckte Jesus ut handen och grep tag i honom.

"Är din tro så liten?" sa Jesus. "Varför tvivlade du?" ³²Sedan steg de i båten, och i samma stund la sig vinden. ³³De som var i båten föll då ner för Jesus och sa: "Du måste vara Guds Son!"

Jesus botar alla som rör vid honom (98/Mark 6:53-56)

³⁴När Jesus och hans efterföljare hade åkt över sjön, gick de i land vid Gennesaret, ³⁵och där blev Jesus genast igenkänd av människorna på platsen. De skickade bud i hela området för att sprida nyheten om hans ankomst, och snart kom folk dit med alla sina sjuka. ³⁶Man bad att de åtminstone skulle få röra vid tofsen på hans mantel. Och alla som gjorde det blev friska!

14:25
Job 9:8

14:32
Ps 107:29
14:33
Ps 2:7
Matt 16:16; 26:63
Mark 1:1
Luk 4:41
Joh 1:49; 6:69
11:27
Apg 8:37
Rom 1:4

JESUS GÅR PÅ VATTNET

Brödundret för de fem tusen, inträffade på stranden till Galileiska sjön, nära Betsaida-Julias. Det var när efterföljarna några timmar senare var på väg tillbaka över sjön mot Gennesaret, som de råkade ut för en storm och Jesus kom till dem, gående på vattnet.

14:28 Petrus utmanade inte Jesus - det är något som vi särskilt uppmannats att inte göra (4:7). Nej, han var den ende i båten som reagerade i tro. Genom sin spontana begäran fick han uppleva en ganska ovanlig demonstration av Guds kraft. Petrus började sjunka därför att han flyttade blicken från Jesus till de stora vågorna runt omkring. Hans tro började svikta när han upptäckte vad det var han höll på med. Vi försöker kanske inte gå på vatten, men nog möter vi svåra situationer. Om vi bara fäster blicken på vågorna, de svåra omständigheterna runt omkring oss, och glömmer att Jesus är där, kanske vi också tappat modet och sjunker. Fäst blicken på Jesus i stället för på din egen otillräcklighet, och lita på hans kraft, så kan du behålla tron mitt i den svåraste situation.

14:30-31 Även om vi börjar med de bästa avsikter så sviktar vår tro ibland. Det behöver inte betyda att vi har misslyckats. När Petrus tro försvagades sträckte han sig efter Jesus, den ende som kunde hjälpa. Han var rädd, men han tog inte blicken från Jesus. När vi oroar oss för omständigheterna och börjar tvivla på Jesus närvaro och förmåga att hjälpa oss, måste vi komma ihåg att han är den ende som verkligen kan hjälpa.

14:34 Staden Gennesaret låg på västra stranden av Galileiska sjön i ett bördigt och vattenrikt landskap.

14:35-36 Man erkände Jesus som en stor helbräddagörare, men hur många förstod vem han egentligen var? Man kom till honom för att få kroppen botad, men ville man också ha andlig hjälp? Man kom till honom för att kunna leva längre här på jorden, men var man intresserad av det eviga livet? Det är vanligt att man kommer till Jesus för att få livsvisdom av honom eller i hopp att bli befriad från smärta. Men vi har missförstått hans budskap om vi bara kommer för att få vår kropp botad och inte vår inre människa, och om vi bara bekymrar oss för det här livet och inte är intresserade av hans evighetsplan för oss. Det är först när vi har lärt känna den verkliga Jesus Kristus som vi rätt kan uppskatta hans möjligheter att förändra vårt liv.

14:36 Judiska män hade tofsar fastsydda nedtill på sina kläder enligt Guds order i 5 Mos 22:12. På Jesus tid såg man detta som ett tecken på helighet (23:5). Det var naturligt att den som ville bli botad sträckte sig efter en hörntofs. Så gjorde också den sjuka kvinna som fick lära sig att helandet kommer av tro och inte sitter i Jesus kläder (9:19-22).

15:1-2 Fariseerna och de judiska ledarna kom från Jerusalem, den judiska maktens centrum, för att granska Jesus och hans verksamhet. De hade utökat Guds lag med hundratals religiösa seder och bruk som de ansåg vara lika viktiga som lagen. Traditioner kan vara både goda och dåliga. En del av dem kan berika livet och ge det en djupare mening. Men vi